

Hodnotící zpráva

**k výsledkům kontrol výkonu přenesené a samostatné
působnosti svěřené orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy
za léta 2023–2025**

květen 2026

Zpracoval odbor veřejné správy, dozoru a kontroly

Obsah

1. Úvod do hodnotící zprávy za léta 2023–2025	5
1.1 Hodnotící zpráva, její účel a struktura.....	5
1.2 Popis legislativních změn souvisejících s kontrolou působností svěřených ÚSC za léta 2023–2025.....	6
2. Vyhodnocení opatření přijatých na základě doporučení vyplývajících z Hodnotící zprávy za léta 2020–2022	7
2.1 Opatření přijatá ÚSÚ na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2020–2022.....	7
2.2 Opatření přijatá KÚ a MHMP na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2020–2022.....	9
2.3 Opatření přijatá ÚČSM na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2020–2022.....	9
3. Koordinace kontrolních orgánů ze strany MV – ODK	10
3.1 Obecné vymezení koordinační a metodické role MV – ODK.....	10
3.2 Připravovaná novela kontrolního řádu.....	11
3.3 Příprava nového materiálu o plánování, vyhodnocování a koordinaci kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti ÚSC.....	11
3.4 Informace pro vládu ke kontrolní zátěži a duplicitě kontrol obcí a krajů.....	12
3.5 Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a MČ HMP.....	13
3.6 Výkon správních činností úředníky obcí bez ZOZ ve vztahu k výsledkům kontrol	16
4. Kontroly výkonu přenesené působnosti v období 2023–2025	22
4.1 Statistické vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti a komparace s předchozími obdobími	22
4.1.1 Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům krajů a HMP.....	22
4.1.2 Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí v období 2023–2025.	27
4.1.3 Kontroly ÚSÚ vůči obcím v období 2023–2025	35
4.1.4 Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům MČ a MĚO v období 2023–2025	36
4.2 Komplexní zhodnocení výkonu přenesené působnosti příslušnými ÚSÚ	39
4.2.1 Hodnocení MD.....	39
4.2.2 Hodnocení MF	40
4.2.3 Hodnocení MK	42
4.2.4 Hodnocení MMR.....	44
4.2.5 Hodnocení MO	46
4.2.6 Hodnocení MPO	47
4.2.7 Hodnocení MPSV	48
4.2.8 Hodnocení MSp	49
4.2.9 Hodnocení MŠMT	49

4.2.10	Hodnocení MV	50
4.2.11	Hodnocení MZd	53
4.2.12	Hodnocení MZe	53
4.2.13	Hodnocení MŽP	56
4.2.14	Hodnocení ČÚZK.....	57
4.2.15	Hodnocení SSHR	59
4.2.16	Hodnocení DIA a představení kontrolní činnosti.....	59
4.3	Výkon dozoru KÚ nad nařízeními obcí (NO) a MV – ODK nad obecně závaznými vyhláškami (OZV).....	61
4.4	Metodická pomoc poskytovaná ÚSÚ	63
4.5	Vyjádření a hodnocení výkonu státní správy Kanceláří VOP za léta 2023–2025	64
5.	Kontrola výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí, MČ a MěO v období 2023–2025	68
5.1	Kontroly výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí prováděné MV	68
5.2	Kontroly výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům MěO a MČ	72
5.3	Přezkoumání hospodaření územních celků za léta 2023 a 2024	74
5.3.1	Výsledky přezkoumání hospodaření krajů za roky 2023 a 2024 vykonané MF.....	75
5.3.2	Výsledky přezkoumání hospodaření HMP za roky 2023 a 2024	76
5.3.3	Výsledky přezkoumání hospodaření územních celků provedených KÚ a MHMP za léta 2023 a 2024	76
5.3.4	Výsledky přezkoumání hospodaření územních celků vykonaných auditory	78
5.3.5	Shrnutí procesu přezkoumání	79
6.	Závěry jednotlivých kapitol a navržená doporučení	80
6.1	Závěry a doporučení ke kapitole č. 1 - Úvod do Hodnotící zprávy za léta 2023–2025	80
6.2	Závěry a doporučení ke kapitole č. 2 - Vyhodnocení opatření přijatých na základě doporučení vyplývajících z Hodnotící zprávy za léta 2020–2022	80
6.3	Závěry a doporučení ke kapitole č. 3 - Koordinace kontrolních orgánů ze strany odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra	80
6.4	Závěry a doporučení ke kapitole č. 4 - Kontroly výkonu přenesené působnosti v období 2023–2025.....	82
6.5	Závěry a doporučení ke kapitole č. 5 - Kontrola výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí, městských částí a městských obvodů v období 2023–2025	85
7.	Závěr (manažerské shrnutí)	87
8.	Seznam tabulek, grafů a příloh	90

Seznam použitých zkratek			
Zkratka	Instituce, odbor, pojem	Zkratka	Instituce, odbor, pojem
CRO	Centrální registr oznámení	MV	Ministerstvo vnitra
ČR	Česká republika	MV – ODK; zpracovatel	Ministerstvo vnitra – odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální	MV – OSČ	Ministerstvo vnitra – odbor správních činností
DIA	Digitální a informační agentura	MV – OSO	Ministerstvo vnitra – odbor státního občanství
DSO	dobrovolný svazek obcí	MV – OSVV	Ministerstvo vnitra – odbor správy vnitřních věcí
GŘ HZS	Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky	MV – OVS	Ministerstvo vnitra – odbor všeobecné správy
HMP	hlavní město Praha	MZd	Ministerstvo zdravotnictví
HOPKS	hospodářská opatření pro krizové stavy	MZe	Ministerstvo zemědělství
ISÚI	Informační systém územní identifikace	MŽP	Ministerstvo životního prostředí
KÚ	krajský úřad	NO	nařízení obce
KÚ JČ	Krajský úřad Jihočeského kraje	NSZ	Nejvyšší státní zastupitelství
KÚ JM	Krajský úřad Jihomoravského kraje	Obec I. typu	obec vykonávající přenesenou působnost pouze v základním rozsahu
KÚ KH	Krajský úřad Královéhradeckého kraje	Obec II. typu	obec s pověřeným obecním úřadem
KÚ KV	Krajský úřad Karlovarského kraje	Obec III. typu nebo ORP	obec s rozšířenou působností
KÚ LI	Krajský úřad Libereckého kraje	ObžÚ	obecní živnostenský úřad
KÚ MS	Krajský úřad Moravskoslezského kraje	OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
KÚ OL	Krajský úřad Olomouckého kraje	OÚ	obecní úřad
KÚ PA	Krajský úřad Pardubického kraje	OZV	obecně závazná vyhláška
KÚ PL	Krajský úřad Plzeňského kraje	OŽO MHMP	odbor živnostenský a občanskosprávní Magistrátu hlavního města Prahy
KÚ SČ	Krajský úřad Středočeského kraje	PH	přezkoumání či přezkoumávání hospodaření
KÚ ÚS	Krajský úřad Ústeckého kraje	PS PČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
KÚ VY	Krajský úřad Kraje Vysočina	RÚIAN	Registr územní identifikace, adres a nemovitostí
KÚ ZL	Krajský úřad Zlínského kraje	SMO ČR	Svaz měst a obcí České republiky
KVOP	Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí	SPO	sociálně-právní ochrana
KŽÚ	Krajský živnostenský úřad	SPOD	sociálně-právní ochrana dětí
MČ/MěO	Městská část/městský obvod	SSHR	Správa státních hmotných rezerv
MD	Ministerstvo dopravy	Standardy kontrol	Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí
MF	Ministerstvo financí	ÚC	územní celek
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy	ÚČSM	územně členěné statutární město
MK	Ministerstvo kultury	ÚMČ	úřad městské části
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj	ÚS	Ústavní soud
MO	Ministerstvo obrany	ÚSC	územní samosprávný celek
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu	ÚSÚ	ústřední správní úřad
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí	UV	usnesení vlády
MSp	Ministerstvo spravedlnosti	VOP	veřejný ochránce práv
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	ZOZ	zvláštní odborná způsobilost
MÚ	městský úřad	ZOZ úředníků	zvláštní odborná způsobilost úředníků obcí, městských částí a městských obvodů

- Seznam použitých právních předpisů je uveden v příloze č. 1 tohoto materiálu.
- Seznam zkratk pro označení správních činností, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti, je uveden na straně 18 tohoto materiálu.

ÚVOD

1. ÚVOD DO HODNOTÍCÍ ZPRÁVY ZA LÉTA 2023–2025

1.1 Hodnotící zpráva, její účel a struktura

MV od roku 2004 pravidelně zpracovává analytický materiál pro informování vlády o kvalitě přenesené a samostatné působnosti vykonávané ÚSC. Hodnotící zpráva je výrazem koordinační role MV v oblasti organizace a výkonu veřejné správy svěřené orgánům ÚSC a v oblasti postupů podle kontrolního řádu.

Hodnotící zpráva k výsledkům kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům obcí, krajů a HMP (dále též jako „Hodnotící zpráva“) je aktuálně předkládána **za kontrolované období 2023–2025**, přičemž je zpracována **na základě podkladů zaslaných příslušnými orgány veřejné správy** shrnujících jejich kontrolní činnost.

Cílem a účelem Hodnotící zprávy je zejména:

- komplexně informovat vládu o výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům ÚSC na základě vyhodnocení kontrolní činnosti spolupracujících subjektů,
- zhodnotit vývoj kvalitativní úrovně výkonu přenesené a samostatné působnosti díky komparaci s předešlými obdobími,
- zhodnotit opatření přijatá na základě předchozí Hodnotící zprávy za léta 2020–2022,
- zhodnotit postupy a organizaci kontrol provedených jednotlivými úřady a přispět ke zkvalitnění kontrolní činnosti, tj. zlepšení kvality vykonávaných kontrol,
- navrhnout adekvátní opatření v případech, kdy byly zjištěny zejména systémové nedostatky,
- upozornit na další skutečnosti, jež mají vliv na výkon těchto působností.

Jak je již zvykem, struktura Hodnotící zprávy za léta 2023–2025 s ohledem na srovnatelnost závěrů navazuje na předchozí Hodnotící zprávy. Pozornost doporučujeme zaměřit **na stěžejní kapitole č. 4**, v níž jsou sumarizovány výsledky kontrol **přenesené působnosti** napříč veřejnou správou. Jednotlivými kontrolními orgány jsou

- a) **ÚSÚ**, které kontrolovaly výkon přenesené působnosti vykonávané KÚ a MHMP a v některých případech i obcemi,
- b) **KÚ**, které kontrolovaly výkon přenesené působnosti obcí,
- c) **Magistráty ÚČSM**, které kontrolovaly své MČ nebo MěO.

Kapitola č. 4 je rozdělena na **část statistickou**, jež kromě údajů za aktuální hodnocené období obsahuje i komparaci s předchozím obdobím, a **část komentářovou**, v níž ÚSÚ na základě vlastní kontrolní činnosti a podkladů zpracovaných KÚ a ÚČSM komplexně zhodnotily výkon státní správy spadající do jejich působnosti (rezortu). ÚSÚ tedy posoudily kvalitu výkonu přenesené působnosti svěřené jak KÚ a MHMP, tak i obcím a MČ a MěO.

MV, jakožto zpracovatel Hodnotící právy, ponechalo hodnocení výkonu přenesené působnosti zcela v působnosti příslušných ÚSÚ, které dle kompetenčního zákona a hierarchicky uspořádané státní správy odpovídají za jednotlivé úseky a jsou kompetentní relevantně posoudit kvalitu výkonu přenesené působnosti.

Oblast **samostatné působnosti** je v kapitole č. 5 posouzena z hlediska příslušných kontrolních orgánů:

- a) **MV**, které kontroluje výkon samostatné působnosti obcí,
- b) **MF, KÚ a MHMP** provádějících přezkoumání hospodaření ÚSC,
- c) **Magistrátů ÚČSM**, které kontrolují výkon samostatné působnosti svých MČ nebo MěO.

Pozornost doporučujeme zaměřit rovněž **na kapitulu č. 3**, jež se mj. zabývá koordinační rolí MV, která je promítnuta do projektu Standardů kontrol a materiálu Informace pro vládu ke kontrolní zátěži a duplicitě kontrol obcí a krajů. V této kapitole zpracovatel rovněž stručně představuje novelu kontrolního řádu. Nelze ani opomenout oblast výkonu správních činností úředníky obcí bez ZOZ ve vztahu k výsledkům kontrol.

Připomínky a vyjádření k jednotlivým úsekům státní správy poskytla též **Kancelář VOP (kap. č. 4.5)**.

Rekapitulace závěrů Hodnotící zprávy a navržených doporučení, včetně manažerského shrnutí, je uvedena v závěrečných kapitolách č. 6–7.

1.2 Popis legislativních změn souvisejících s kontrolou působností svěřených ÚSC za léta 2023–2025

Výkon přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům ÚSC byl v průběhu kontrolního období ovlivněn několika legislativními změnami. MV každoročně aktualizuje materiál „**Přehled kontrolních činností ve veřejné správě**“ zahrnující především kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům ÚSC. Uvedený materiál je dostupný na internetových stránkách MV na adrese www.mv.gov.cz/odk v sekci „Informace o kontrole“¹.

Veškeré legislativní změny, které měly ve sledovaném kontrolním období vliv na předmět kontrol, jsou podrobně popsány **v příloze č. 2 tohoto materiálu**.

¹ <http://www.mv.gov.cz/odk2/clanek/informace-ke-kontrolle.aspx>

OPATŘENÍ Z PŘEDCHOZÍHO OBDOBÍ

2. VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH NA ZÁKLADĚ DOPORUČENÍ VYPLÝVAJÍCÍCH Z HODNOTÍCÍ ZPRÁVY ZA LÉTA 2020–2022

MV předložilo vládě ČR Hodnotící zprávu k výsledkům kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti ÚSC za léta 2020–2022 s využitím podkladových materiálů jednotlivých ÚSÚ, KÚ, ÚČSM a dalších subjektů.

Vláda ČR Hodnotící zprávu za léta 2020–2022 projednala dne 7. 6. 2023, přičemž ji vzala na vědomí a přijala UV č. 401. Na základě tohoto usnesení vláda uložila jednotlivým ministrům analyzovat závěry Hodnotící zprávy, přijmout ve své působnosti odpovídající opatření a informovat o nich do 31. 8. 2023 ministra vnitra.

Všechny ÚSÚ přijaly na základě doporučení vyplývajících z Hodnotící zprávy za léta 2020–2022 opatření pro kontrolované období 2023–2025. Výjimkou je MŽP, jež ministra vnitra o opatření neinformovalo. V této souvislosti je možné konstatovat, že většina ÚSÚ se doporučeními obsaženými v Hodnotící zprávě v dostatečné míře zabývala. Na tomto místě je možné vyzdvihnout materiály zpracované MD, MZd, MSp či SSHR. MPO, MO toliko obecně uvádějí, že na základě Hodnotící zprávy nebylo nutné na jejich úseku přijímat žádná opatření, příp. že doporučení budou zohledněna při další kontrolní činnosti.

Aktuální vyjádření kontrolních orgánů ke způsobu, jakým aplikovaly doporučení nastíněná v Hodnotící zprávě za léta 2020–2022 v aktuálním kontrolním období, jsou dostupná v přílohách č. 3–5 tohoto materiálu. Stručné shrnutí těchto opatření je obsaženo v této kapitole.

2.1 Opatření přijatá ÚSÚ na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2020–2022

Na základě zjištěných nedostatků z předchozího období vyplynulo několik **obecných doporučení** pro všechny ÚSÚ, jejichž **výčet** uvádíme níže. Přijatá opatření ÚSÚ jsou podrobně popsána **v příloze č. 3.**

- ***Provést na svých úsecích analýzu kontrolní činnosti, jejímž předmětem bude prověření, zda nedochází k nadměrné kontrolní zátěži obcí a krajů či duplicitám kontrol, a pokud ano, navrhnout možnosti spolupráce, koordinace a sdílení kontrolních zjištění mezi kontrolními orgány v dané (obdobné) oblasti.***

Analýzu kontrolní činnosti zaslaly všechny ÚSÚ, přičemž neshledaly, že by vůči ÚSC docházelo k nadměrné kontrolní zátěži, a tudíž nenavrhují žádná opatření. Výjimkou je MF, jež zpracovalo analýzu systému kontrol ÚSC, z níž vyplývá, že možnost duplicitních kontrol silně koreluje se skutečností, zda daný ÚSC čerpá prostředky z dotačních titulů. Tomuto tématu se podrobněji věnuje kapitola č. 3.4.

- ***Zpracovat Standardy kontrol pro agendy, které jsou předmětem kontrol prováděných KÚ a MHMP, a to nejpozději do 30. 6. 2024.***

Na základě součinnosti ÚSÚ s MV – ODK při realizaci projektu Standardů kontrol lze konstatovat, že spolupracující ÚSÚ výše citovanému doporučení dostaly a zpracovaly Standardy kontrol pro všechny agendy, u nichž to bylo opodstatněné. Bližší informace k tomuto projektu jsou obsaženy v kapitole č. 3.5.

- ***Ověřit, zda KÚ a MHMP realizují kontroly dodržování povinností vztahujících se ke ZOZ úředníků.***

ÚSÚ shodně uvedly, že v průběhu kontrol KÚ a MHMP ověřují, zda KÚ a MHMP realizují kontroly dodržování povinností vztahujících se ke ZOZ úředníků, přičemž konstatují, že KÚ a MHMP tyto

povinnosti kontrolují. Výjimkou je **MŠMT**, jež uvádí, že se vzhledem ke specifické povaze školské agendy a na základě vyhodnocení rizik primárně nezaměřuje na ověřování, zda KÚ a MHMP kontrolují ZOZ úředníků.

MZd dodává, že „na základě současné právní úpravy se požadavek ZOZ v oblasti zdravotnictví vztahuje primárně na úředníky KÚ a MHMP. Z uvedeného důvodu KÚ a MHMP kontroly neprovádějí“.

V podrobnostech odkazujeme na kapitolu č. 3.6.

- **Analyzovat na jednotlivých úsecích výsledky kontrol a adresná upozornění (doporučení, návrhy) KÚ a ÚČSM a přijmout adekvátní opatření na svém úseku státní správy.**

Většina ÚSÚ sdělila, že výsledky kontrol a upozornění KÚ a MHMP reflektují v metodické pomoci s tím, že tyto problematiky jsou diskutovány v průběhu metodických dnů, pracovních porad, kulatých stolů či jsou promítnuty do metodických doporučení a stanovisek.

Detailní materiál představil např. odbor 39 MF, který se souhrnně vyjádřil k doporučením či připomínkám KÚ a MHMP.

- **Na základě výsledků kontrol identifikovat agendy vhodné ke změně úrovně jejich výkonu (např. přesun z obcí I. typu) či jejich zrušení a zvážit přijetí legislativních změn.**

Pouze **MF** sdělilo, že připravuje návrh změny zákona o přezkoumávání hospodaření. Zbývající ÚSÚ neidentifikovaly agendy vhodné ke změně úrovně jejich výkonu.

- **Na vybraných úsecích, na které upozornila KVOP, analyzovat připomínky a podněty a následně je zohlednit při realizaci dané agendy, při výkonu kontrolní činnosti a při poskytování metodické pomoci.**

MF – odbor 39 se podrobně vyjádřil k veškerým upozorněním KVOP.

MPSV analyzovalo připomínky a podněty KVOP. V oblasti sociální práce a sociálních služeb byly řešeny v rámci metodického vedení při pravidelných seminářích a setkáních s pracovníky KÚ a MHMP, popřípadě zapracovány do doporučených postupů. Rovněž jsou zohledňovány při zpracování stanovisek k postupům při výkonu přenesené působnosti. MPSV vydalo v letech 2023–2025 několik metodických informací k zajištění ochrany nezletilých dětí bez doprovodu z Ukrajiny, s cílem sjednotit postup OSPOD v rámci ČR. Ve věci kapacit zařízení pro děti cizinců je MPSV dlouhodobě v kontaktu s MŠMT, do jehož gesce zařízení spadá, zároveň mohou být nezletilé děti bez doprovodu 16+ ubytovávány také v pobytových sociálních službách vhodných pro tuto věkovou skupinu. V oblasti náhradní rodinné péče byl v roce 2025 ukončen projekt „Standardizace procesu zabezpečení náhradní rodinné péče“, v rámci kterého vznikly metodiky, vzory dokumentů a podpůrné materiály zaměřené na standardizaci postupů v oblasti náhradní rodinné péče. V souvislosti s novelou zákona o sociálně-právní ochraně dětí aktuálně probíhá revize směrnice o vedení spisové dokumentace OSPOD dětí.

MŠMT v rámci Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ v roce 2023 připravilo nový vzdělávací cyklus webinářů pro zřizovatele škol a školských zařízení. Dále byl zřízen nový odbor podpory škol a zřizovatelů, který začal poskytovat intenzivní celorepublikovou podporu v rámci realizace systémového projektu Střední článek podpory. Jednou z priorit MŠMT je věnovat větší pozornost systému ústavní a ochranné výchovy. V roce 2025 MŠMT zřídilo pozici zmocněnce pro ústavní a ochrannou výchovu, mezi jehož úkoly patří mj. participace na vytvoření a správě jednotného metodického portálu pro vedení a pracovníky zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, participace na vzdělávání vedení a zaměstnanců těchto zařízení a zejména spolupráce s ČŠI, NSZ, KVOP, KÚ a jejich pracovníky provádějícími v těchto zařízeních inspekční a dozorovou činnost.

MZd analyzovalo připomínky a podněty KVOP týkající se stížnostního mechanismu ve zdravotnictví a ztotožňuje se se stanovisky v této oblasti. Na základě zjištění uvedených ve zprávě, MZd navázalo intenzivní spolupráci s KVOP na hledání vhodných řešení. Na žádost KÚ a MHMP nebo KVOP MZd aktivně vstupuje do šetření postupu úřadů při vyřizování stížností, a to za účelem adresování zjištěných nedostatků či pochybení a hledání možností k jejich nápravě. Zároveň MZd považuje za nezbytné provést komplexní reformu stížnostního mechanismu ve zdravotnictví. Tato reforma je jednou z priorit v rámci připravované novely zákona o zdravotních službách, kterou zaneslo jako podnět do Výhledu legislativních prací vlády na roky 2027 až 2029. Na této reformě hodlá MZd spolupracovat s KVOP, KÚ a MHMP. V návaznosti na podněty KVOP MZd zahájilo přípravu metodického stanoviska k využití nahrávek zdravotníků jako důkazu či podkladu pro vyřízení stížnosti či jiného podnětu proti poskytovateli zdravotních služeb.

Ostatní ÚSÚ buď obecně uvedly, že připomínky KVOP **průběžně analyzují, nebo že konkrétní připomínky neobdržely.**

2.2 Opatření přijatá KÚ a MHMP na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2020–2022

Hodnotící zpráva za léta 2020–2022 formulovala následující obecná doporučení adresovaná KÚ a MHMP.

- ***Nadále spolupracovat s MV – ODK na projektu Standardů kontrol.***

Ze zaslaných vyjádření a zejména z aktivní spolupráce ÚSÚ s KÚ při zpracování jednotlivých Standardů kontrol je patrné, že **KÚ a MHMP shora uvedená doporučení splnily. Aplikace Standardů kontrol dle většinového názoru KÚ a MHMP nečiní v praxi potíže**, případně rozsah kontrolní činnosti jde nad rámec Standardů kontrol, což ostatně projekt Standardů kontrol předpokládá.

Bližší informace k tomuto projektu, včetně dílčích výhrad KÚ, jsou obsaženy v kapitole č. 3.4.

- ***Zařadit do předmětu kontroly v případě veškerých správních činností dodržování povinností vztahujících se k ZOZ úředníků, kteří vykonávají správní činnosti podle vyhlášky č. 512/2002 Sb.***

KÚ a MHMP v zásadě tuto oblast zařadily do předmětu kontroly, absenci kontroly případně odůvodnily.

- ***Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění.***

KÚ shodně konstatovaly, že příčiny nedostatků analyzují. Detailně se k výše citovanému doporučení vyjádřily KÚ JM a KÚ MS a MHMP.

Závěrem je tedy možné konstatovat, že KÚ se navrženými doporučeními **zabývaly**, přičemž **konkrétní přijatá opatření jsou uvedena v příloze č. 4.**

2.3 Opatření přijatá ÚČSM na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2020–2022

Obecná doporučení adresovaná ÚČSM byla následující:

- ***Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění.***

Většina ÚČSM sdělila, že zjištěné nedostatky nebyly hodnoceny jako systémové s tím, že není třeba přijímat zvláštní interní opatření. Nápravná opatření jsou řešena metodickou pomocí.

Koordinační činnost MV – ODK

3. KOORDINACE KONTROLNÍCH ORGÁNŮ ZE STRANY MV – ODK

3.1 Obecné vymezení koordinační a metodické role MV – ODK

MV – ODK s odkazem na kompetenční zákon koordinuje postupy dle kontrolního řádu a poskytuje k tomuto právnímu předpisu metodickou pomoc napříč celou veřejnou správou. Zmínit lze např. následující činnosti:

- zpracování Hodnotících zpráv k výsledkům kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům ÚSC,
- zpracování **plánu kontrol** výkonu přenesené působnosti krajů a HMP,
- zpracování a každoroční aktualizace „**Přehledu kontrolních činností ve veřejné správě**“²,
- zpracování **odborných stanovisek ke kontrolnímu řádu**³ s možným dopadem na všechny kontrolní orgány ve veřejné správě; v tomto kontrolním období bylo vydáno stanovisko **č. 7/2023** - Práva a povinnosti kontrolujících dle kontrolního řádu,
- aktivní **spolupráce s věcně příslušnými ÚSÚ** na jejich projektech,
- zajišťování odborných **školení zaměstnanců kontrolních orgánů k problematice kontrolního řádu**,
- poskytování **právních stanovisek a odpovědí na konkrétní dotazy** ke kontrolnímu řádu, doporučování řešení konkrétních situací,
- **prezentace a koordinace postupů při setkáních s kontrolními pracovníky ÚSÚ a ÚSC, jako např.:**
 - pravidelná setkání k Hodnotící zprávě,
 - koordinační jednání s MF k možnému překryvu kontrol samostatné působnosti obcí a přezkoumání hospodaření,
 - prezentace výsledků kontrol samostatné působnosti na setkáních s představiteli obcí a krajů.

„Kulatý stůl k zákonu o kontrole“

MV – ODK každoročně pořádá diskusní fórum „Kulatý stůl k zákonu o kontrole“, jehož cílem je nejen výměna názorů mezi jednotlivými účastníky, vedená snahou o nalezení konsenzu ve vztahu ke konkrétním situacím, se kterými se kontrolní orgány aktuálně v praxi setkávají a které se jeví z určitého hlediska jako sporné, ale též společné úvahy nad jednotlivými tématy či kritická rozprava o potřebnosti a smyslu související právní úpravy. Těchto setkání se účastní představitelé akademické obce, zástupci ministerstev a jiných ÚSÚ, Nejvyššího kontrolního úřadu, KVOP, České národní banky, Komory auditorů ČR a v neposlední řadě též orgánů státní správy a samosprávy.

Nosným tématem tohoto setkání v roce 2023 bylo využití krycích prostředků nebo dokladů při provádění kontrolní činnosti, zejména pak při kontrolní činnosti v „online prostředí“. Diskutující se shodli na tom, že daná problematika vyžaduje širší diskuzi a podrobnou analýzu, mj. v návaznosti na případnou nutnost úpravy zvláštních právních předpisů, které již daná oprávnění obsahují, v případě jejich zakotvení v zákoně o kontrole a mimoto rovněž upozornili na další možné instituty v zákoně o kontrole, které činí v praxi obtíže a které je vhodné v zákoně nově legislativně upravit či doplnit.

V roce 2024 se kulatý stůl zaměřil na to, zda je třeba přistoupit k novelizaci kontrolního řádu, včetně konkrétních námětů na změnu zákona, se závěrem, že kontrolní řád, byť obecně nezpůsobuje aplikační problémy, si zaslouží v určitých aspektech novelizovat. Na základě tohoto závěru MV započalo práce na novele kontrolního řádu, jež byla představena a podrobena diskusi v průběhu

² <https://www.mv.gov.cz/odk2/clanek/informace-ke-kontrolle.aspx>

³ <https://www.mv.gov.cz/odk2/clanek/stanoviska-odboru-verejne-spravy-doзору-a-kontroly.aspx>

Kulatého stolu v roce 2025. Zápisy z Kulatých stolů jsou dostupné na www.mv.gov.cz/odk v sekci Konference a semináře odboru⁴.

3.2 Přípravovaná novela kontrolního řádu

MV – ODK připravuje novelizaci kontrolního řádu. Tento právní předpis byl od jeho účinnosti (1. 1. 2014) novelizován jen jednou v souvislosti s rekodifikací správního trestání. Jedná se tedy o etablovaný právní předpis, který řeší procesní aspekty kontroly u většiny kontrolních orgánů napříč veřejnou správou.

K novelizaci bylo přistoupeno na základě diskuse zástupců kontrolních, dozorových a inspekčních orgánů, představitelů samospráv i odborníků z akademického prostředí na pravidelných setkáních „Kulatý stůl ke kontrolnímu řádu“ a také na základě zkušeností z aplikační praxe, kdy MV – ODK vyřizuje dotazy a zpracovává stanoviska k zákonu o kontrole.

Hlavní novinkou, jež by měla novela kontrolního řádu přinést, je možnost **zastírání skutečné totožnosti** kontrolujícího zejména při kontrolách v online prostředí.

Praxe dále ukázala, že je zapotřebí sjednotit a **nově vymezit institut vyřizování námitek** a s tím spojené instituty **došetření věci a oprava nesprávností**.

Kromě toho by novela měla upravit i další aspekty kontrolní činnosti, jako např.:

- podepisování protokolu o kontrole,
- doručování protokolu o kontrole,
- zahájení kontroly,
- práva a povinnosti kontrolujících,
- vzorek vs. kontrolní nákup aj.

Navržené změny by měly napomoci aplikační praxi při kontrolním procesu a měly by jej zefektivnit a vyjasnit.

3.3 Příprava nového materiálu o plánování, vyhodnocování a koordinaci kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti ÚSC

MV – ODK v současné době připravuje nahrazení materiálu, jenž byl přijat usnesením vlády č. 689 ze dne 11. září 2013 o Plánování, vyhodnocování a koordinaci kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti územních samosprávných celků prováděných ústředními správními úřady, krajskými úřady, Magistrátem hlavního města Prahy a magistráty územně členěných statutárních měst.

K tomuto kroku bylo přistoupeno na základě usnesení vlády č. 632 ze dne 27. srpna 2025 o Antibyrokratickém balíčku IV. Současně kontrolní praxe ukázala, že některá ustanovení materiálu je zapotřebí nově vymezit.

Primárním účelem nového materiálu je **zrušení oznamovacích povinností** kontrolních orgánů vůči MV. Dále se **zmírňuje povinnost** uložená KÚ a magistrátům ÚČSM provést alespoň jednu kontrolu na každém věcném úseku státní správy u každé ORP (MČ nebo MěO) ve svém správním obvodu ve sledovaném tříletém kontrolním období. Materiál rovněž přizpůsobuje lhůty pro zaslání podkladů ke zpracování Hodnotící zprávy a její předložení vládě současné praxi. Zmínit lze taktéž upřesnění přílohy k materiálu obsahující přehled úseků státní správy tak, aby odpovídala aktuální právní úpravě.

I přes zamýšlené zmírnění povinnosti provést alespoň jednu kontrolu na každém věcném úseku státní správy u každé ORP ve svém správním obvodu, **považuje zpracovatel kontroly ORP za stěžejní**, neboť ORP vykonávají většinu klíčových agend přenesené působnosti, a proto kontroly ORP obsáhnou převážnou část výkonu přenesené působnosti.

⁴ <https://mv.gov.cz/odk2/clanek/kulaty-stul-ke-kontrolnimu-radu.aspx>

Doporučení pro KÚ

Realizovat v co největší míře kontroly ORP tak, aby byla provedena, pokud je to možné, alespoň jedna kontrola na každém věcném úseku státní správy u každé ORP ve svém správním obvodu ve sledovaném tříletém kontrolním období.

3.4 Informace pro vládu ke kontrolní zátěži a duplicitě kontrol obcí a krajů

Vláda usnesením č. 401 ze dne 7. 6. 2023 uložila dotčeným ÚSÚ **provést na svých úsecích analýzu kontrolní činnosti**, jejímž předmětem bude prověření, zda nedochází k nadměrné kontrolní zátěži obcí a krajů či duplicitám kontrol, a pokud ano, navrhnout možnosti spolupráce, koordinace a sdílení kontrolních zjištění mezi kontrolními orgány v předmětné nebo obdobné oblasti a o závěrech této analýzy informovat ministra vnitra do 31. 12. 2023.

Tento úkol, jehož uložení bylo navrženo v Hodnotící zprávě za léta 2020–2022, **reaguje na programové prohlášení vlády**, v němž vláda uvedla následující tezi: „*Budeme sjednocovat a koordinovat činnost kontrolních orgánů a snižovat zátěž obcí a krajů kontrolami. Vyloučíme duplicitní kontroly. Zajistíme sdílení poznatků mezi kontrolními orgány.*“.

Obdobné usnesení bylo v minulosti přijato i Senátem Parlamentu ČR. Předmětná problematika byla otevřena na četných odborných diskusních fórech, kdy výsledkem diskuse bylo konstatování, že problémy v koordinaci a spolupráci kontrolních orgánů jsou primárně v oblasti finančních kontrol.

MV - ODK v této souvislosti navrhl doporučenou strukturu analýzy kontrolní činnosti, jež byla zaslána ÚSÚ. Analýzu kontrolní činnosti zaslaly všechny ÚSÚ, přičemž z nich vyplývá, že:

- ÚSÚ neshledaly, že by vůči ÚSC docházelo k nadměrné kontrolní zátěži, přičemž nenavrhují žádná opatření - výjimkou je MF (viz dále),
- pouze dílčí či hypotetické duplicity kontrol zmiňují MMR, MD, MSp, MŽP a MV– OVS a MV - OSČ, nicméně zmíněné ÚSÚ shodně uvádějí, že k těmto duplicitám není třeba přijímat opatření.

MF zpracovalo analýzu systému kontrol ÚSC⁵, jejímž cílem je identifikovat případné duplicity v kontrolním systému a navrhnout opatření, jak omezit či eliminovat nežádoucí duplicity. Na základě analýzy jsou navržena opatření, jejichž aplikace má přispět k efektivnějšímu fungování kontrolního systému. Hlavním závěrem analýzy je, že **možnost duplicitních kontrol silně koreluje se skutečností, zda daný ÚSC čerpá prostředky z dotačních titulů**, zejména při čerpání dotací z fondů Evropské unie.

Shrnutí analýz kontrolní činnosti bylo následně zasláno zájmovým sdružením zastupujícím územní samosprávy. Svě vyjádření zaslal pouze SMO ČR, dle něhož „*obce a města aktuálně nevidují přímé duplicity, které by mohl SMO ČR jednoznačně identifikovat. Problém spočívá v tom, že z hlediska kontrolované akce jsou prováděny kontroly různých institucí, které nahlíží na jednu akci a mnohdy i stejné části, ale dochází k různým kontrolním závěrům. Toto se děje zejména v oblasti finančních kontrol*“.

Dále je možné uvést, že obce ani kraje nepoukázaly na problémy v plánování či koordinaci kontrol. Plán kontrol ÚSÚ vůči krajům a HMP zpracovává po dohodě s těmito orgány MV – ODK a publikuje jej na svém webu. Nově jsou na webu MV zveřejněny rovněž plány kontrol jednotlivých krajů vůči obcím⁶.

V odborných kruzích byla diskutována i možnost zavedení tzv. centrální evidence všech kontrol ve veřejné správě. Takováto centrální evidence by dle názoru MV nepřinesla kýžený efekt. MV nadále

⁵ <https://mf.gov.cz/cs/kontrola-a-regulace/rizeni-a-kontrola-verejnych-financi/metodicka-podpora-chj/2017/analiza-systemu-kontrol-uzemnich-samospr-27552>

⁶ <https://mv.gov.cz/odk2/clanek/plany-kontrol.aspx>

považuje za nejefektivnější cestu koordinaci a spolupráci v jednotlivých oblastech (kontrola podnikatelů, finanční kontroly apod.). Dodáváme, že kontrolní orgány (zejm. ÚSC) takovýto centrální systém nepožadují a MV ani nezaznamenalo poptávku ze strany kontrolovaných osob.

Závěrem lze shrnout, že duplicity kontrol či nadměrná kontrolní zátěž se ve vztahu k ÚSC týká pouze oblasti čerpání finančních prostředků z dotačních titulů, tj. oblasti spadající do kompetence MF.

3.5 Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a MČ HMP

Projekt Standardů kontrol byl poprvé představen již v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019. MV – ODK k realizaci projektu přistoupil s ohledem na zjištění, že obsahová kvalita jednotlivých protokolů o kontrole výkonu přenesené působnosti se velmi liší, a to jak v rámci jednotlivých agend, tak i KÚ a MHMP. Obecně řečeno lze na Standardy kontrol nahlížet jako na metodický materiál zpracovaný věcně příslušnými ÚSÚ, jež hierarchicky odpovídají za jednotlivé agendy státní správy, který vymezuje minimální předmět kontrol realizovaných KÚ a MHMP, způsob hodnocení kontrolních zjištění, resp. kritéria jejich posuzování, tj. zda je považovat za porušení právních předpisů atd. Primárním cílem Standardů kontrol je zvýšit kvalitu kontrol výkonu státní správy prováděných KÚ a MHMP. Jejich dalším přínosem by měla být srovnatelnost závěrů kontrol a s tím spojená relevantní vypovídající hodnota.

V pilotní fázi byly v roce 2020 zpracovány Standardy kontrol u **8 vybraných agend** v gesci MV, MSp, MF, MPSV a ČÚZK. Jelikož se pilotní fáze ukázala jako přínosná, bylo UV č. 401 ze dne 7. 6. 2023 ÚSÚ uloženo zpracovat Standardy kontrol **pro všechny relevantní kontrolované agendy**, které jsou kontrolovány KÚ a MHMP na obcích a MČ. **ÚSÚ toto uložené opatření splnily.**

Standardy kontrol jsou v současné době zpracovány **pro 31 agend**. Dodáváme, že Standardy kontrol byly zpracovány **ve spolupráci s KÚ a MHMP** a byly těmto orgánům zaslány k připomínkám.

Výčet Standardů kontrol	
ÚSÚ	Standardy kontrol
MD	<ul style="list-style-type: none"> • Výkon státní správy na úseku stanic měření emisí • Výkon státní správy na úseku registrace vozidel • Výkon státní správy na úseku agendy řidičů • Agenda městské autobusové dopravy • Výkon státní správy na úseku pozemních komunikací • Získávání odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel • Taxislužba
MF	<ul style="list-style-type: none"> • Správa místních poplatků • Výkon přezkoumání hospodaření územních celků
MK	Výkon agendy státní památkové péče v přenesené působnosti
MMR	<ul style="list-style-type: none"> • Územní plánování (bez územního rozhodování) • Územní rozhodování, stavební řád a vyvlastnění, včetně výkonu přenesené působnosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím ve vztahu k úseku územního rozhodování, stavebního řádu a vyvlastnění • Pohřebnictví
MO	Standardy v kompetenci MO
MPO	Oblast státní správy na úseku živnostenského podnikání
MPSV	<ul style="list-style-type: none"> • Plnění standardů kvality sociálně-právní ochrany • Výkon činností sociální práce v přenesené působnosti
MSp	Úsek střetu zájmů
MŠMT	<ul style="list-style-type: none"> • Kontroly dotací poskytnutých ze státního rozpočtu soukromým školám • Kontroly ORP, MO a MČ • Kontroly přímých nákladů na vzdělávání
MV	• Úsek evidence obyvatel, rodných čísel, registru obyvatel, občanských

	průkazů a cestovních dokladů • Matrika a ověřování • Přestupková agenda na úseku přestupků proti pořádku ve státní správě a v územní samosprávě, veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku
MZd	Zacházení s tiskopisy lékařských předpisů s modrým pruhem
MŽP	Výkon přenesené působnosti přestupkové agendy na úseku ochrany vod
MZe	• Úsek státní správy myslivosti • Úsek státní správy rybářství • Úsek státní správy lesů
SSHR	Oblast hospodářských opatření pro krizové stavy
ČÚZK	Standard pro oblast kontroly editace údajů ISÚI/RÚIAN

Tabulka č. 1: Výčet zpracovaných Standardů kontrol dle jednotlivých ÚSÚ

Z vyjádření ÚSÚ obecně vyplývá, že Standardy kontrol považují za přínosné a napomáhají ke sjednocení kontroly a jsou ze strany KÚ a MHMP veskrze kvitovány. V některých případech nicméně aplikace Standardů kontrol spadala až do konce kontrolovaného období, což mělo vliv na reprezentativnost vzorku pro jejich hodnocení v praxi (MK, MZe)

MF uvádí, že z důvodu předchozí nejednotnosti, lze přínos projektu spatřovat zejména ve stanovení standardního rozsahu předmětu kontrol. Sjednocení předmětů kontrol a současně i kontrolních závěrů přispělo k lepší srovnatelnosti vykonávaných kontrol. Zavedení standardu mělo v případě některých kontrolních orgánů vliv na zvýšení kvality jejich kontrol.

Dle **MPSV** Standardy přispívají ke zvyšování kvality kontrol, sjednocují jejich obsah a usnadňují orientaci, zejména novým zaměstnancům. KÚ a MHMP mají zájem i nadále na projektu Standardů kontrol spolupracovat. Standardy kontrol sjednocují výkon kontrol po obsahové stránce a dávají možnost objektivně srovnávat výsledky kontrol, což lze následně promítnout do metodické podpory a vzdělávání.

Zavedení Standardu kontrol umožnilo sjednocení kontrolních postupů KÚ a MHMP, zvýšení transparentnosti a metodické jistoty KÚ, MHMP i ORP. Standard kontrol zároveň slouží jako praktický nástroj pro interní ověřování správnosti postupu ORP. V hodnoceném období nebyly zaznamenány žádné problémy s jeho aplikací, ani podněty ke změně (**MZd**).

Díličmi přínosy může být sjednocení metodického rámce kontrol výkonu přenesené působnosti KÚ, zvýšení předvídatelnosti kontrolních postupů vůči kontrolovaným obcím, zpřehlednění kontrolních kritérií a požadavků, částečné omezení rozdílů v rozsahu a zaměření kontrol mezi jednotlivými kraji a posílení metodické role ÚSÚ. Standard v oblasti státní správy rybářství a myslivosti představuje systémový krok správným směrem a již nyní přispívá ke sjednocení kontrolní praxe. Lze předpokládat, že Standard kontrol připravený v roce 2024 objektivizuje a zkvalitní prováděné kontroly přenesené působnosti obcí na úseku státní správy lesů (**MZe**).

Z pohledu **MŽP** lze konstatovat, že Standardy kontrol představují vhodný rámec pro základní vymezení předmětu kontrol, strukturování kontrolních zjištění a sjednocení minimálních nároků na obsah protokolů o kontrole. Přínos Standardů se projevuje zejména u méně frekventovaných nebo personálně oslabených agend, případně u nových kontrolujících, kterým poskytují orientační vodítka při výkonu kontrolní činnosti.

Současně je však nutné uvést, že KÚ a MHMP jsou v řadě oblastí dlouhodobě zvyklé na vlastní, ustálené kontrolní postupy, které odpovídají specifikům jednotlivých agend a organizačnímu uspořádání. Ne všechny Standardy jsou proto v praxi plně využívány nebo aplikovány jednotně, přičemž v některých případech jsou vnímány spíše jako obecný metodický rámec než jako závazný návod k provádění kontrol.

SSHR vidí nedostatek ve způsobu zpracování protokolů KÚ, tj. nedostatečné uvádění ustanovení právních předpisů, podle kterých KÚ provádějí kontrolu přenesené působnosti v oblasti HOPKS, na což

byly upozorněni při kontrolách a na poradách. SSHR očekává, že se KÚ a MHMP Standardy kontrol budou při kontrolách HOPKS na OÚ ORP řídit, což umožní jednotnost a možnost srovnatelnosti kontrolní činnosti.

Pokud se jedná o KÚ a MHMP, lze konstatovat, že tyto kontrolní orgány se do projektu **zapojily a poskytly součinnost a připomínky** ÚSÚ při zpracování Standardů kontrol. Dílčí problémy s aplikací Standardů kontrol uvedl v následujících oblastech **KÚ MS**.

KÚ MS zmínil, že **v oblasti přestupkové agendy na úseku ochrany vod; oblast myslivost; oblast rybníkářství a správy lesů** se KÚ obdrženými standardy začal bezodkladně řídit. Celkově lze tyto standardy hodnotit jako jen málo přínosné, respektive spíše s vlivem negativním, protože znamenají mnohem větší nárůst práce pro kontrolující bez efektivní náplně. Standardy například nutí kontrolovat 10 věcí o jednom správním úkonu, když v podstatě výkon správních činností u kontrolované osoby se pozná i jen na jedné takové věci, protože kontrolovaná osoba postupuje v zásadě vždy stejně. Standardy nebyly předem konzultovány s KÚ.

Komentář MZe

Státní správa myslivosti a rybníkářství: Z dostupných podkladů se nepodařilo zpětně ověřit, zda byly Standardy kontrol v době jejich přípravy konzultovány s krajskými úřady; lze se nicméně důvodně domnívat, že k systematické konzultaci pravděpodobně nedošlo a že jejich autor vycházel především z vlastní odborné praxe v oblasti dozorové a kontrolní činnosti MZe.

Účelem Standardů kontrol je sjednocení kontrolní praxe a zajištění její předvídatelnosti, transparentnosti a přezkoumatelnosti. Požadavek na ověřování více dílčích aspektů u jednotlivých správních úkonů směřuje k minimalizaci rizika opomenutí a k zajištění komplexního posouzení výkonu státní správy, a to i v případech, kdy se na první pohled může jevit kontrola méně rozsáhlá jako dostačující. Standardy tedy nesledují samoučelné navyšování administrativní zátěže, ale zajištění jednotného metodického rámce pro výkon kontroly.

MZe je současně připraveno vnímat podněty z praxe a v případě potřeby standardy revidovat tak, aby odpovídaly jak požadavkům na kvalitu kontroly, tak principu přiměřenosti administrativní zátěže.

Státní správa lesů: MZe stanovilo Standardy kontrol bez konzultace s KÚ, a to na základě vlastní zkušenosti s dozorovou a kontrolní činností MZe.

Dále MZe podotýká, že má odlišné zkušenosti z kontrol KÚ, kdy jsou obvykle kontrolována všechna rozhodnutí. Odlišná zkušenost spočívá v tom, že případy se od sebe odlišují a náhodně vybrané jedno rozhodnutí není reprezentativním vzorkem výkonu dané agendy, a to jak v případě kladného, tak záporného vyhodnocení kvality zkoumaného správního aktu. MZe zastává na základě svých zkušeností a poznatků s dozorem názor, že kontrolou jednoho aktu od každé agendy není možno naplnit povinnost KÚ ve smyslu § 129 odst. 3 písm. b) zákona o obcích.

S ohledem na to, že MZe je ústředním orgánem státní správy lesů, které zodpovídá za ujednocování výkonu státní správy lesů a k tomu potřebuje adekvátní výstupy mimo jiné i z kontrol ORP prováděných KÚ, považujeme nastavený standard za efektivní nástroj pro sjednocení provádění kontrol.

Potřeba sjednocení kontrol vyplynula ze strany MZe již v roce 2017 po provedení kontroly KÚ MS, kde bylo zjištěno, že KÚ zjistil, že ani jedna ORP v roce 2016, kdy na Severní Moravě gradovala kůrovcová kalamita, neprovedla žádnou dozorovou činnost v lesích. KÚ MS pak podal námítky v tom smyslu, že dozor v lesích má vykonávat výlučně Česká inspekce životního prostředí, a to přesto, že § 51 odst. 1 lesního zákona ukládá povinnost výkonu dozoru všem orgánům státní správy lesů.

V oblasti školství standardy kontrol představují užitečný nástroj, který pomáhá sjednocovat postupy a zajišťovat srovnatelnost výstupů kontrolní činnosti v oblasti výkonu přenesené působnosti. Standardy kontrol zpracované MŠMT byly uvedeny do praxe od 1. 1. 2025, proto mohly být uplatňovány při kontrolách výkonu přenesené působnosti obcí až v posledním roce tříletého období.

Dle našeho názoru jsou standardy velmi stručné, zahrnují v podstatě jen výčet kontrolovaných oblastí a seznam nejdůležitějších předpisů dotčených kontrolou. Současná forma standardů představuje spíše kontrolní minimum, pro zvýšení praktického přínosu pro KÚ by bylo vhodné dopracovat standardy do hloubky.

Komentář MŠMT

MŠMT vycházelo při zpracování Standardů kontrol z připomínek zástupců jednotlivých krajů a přihlíželo rovněž k omezené kontrolní kapacitě většiny krajů. Školská problematika je navíc velice široká a zahrnuje celou řadu kontrolních oblastí. Každý kraj má svá specifika a své problematické oblasti. MŠMT se domnívá, že příliš detailní Standardy kontrol by byly nevhodné a svazovaly by KÚ zbytečnou byrokracií. Preferuje proto flexibilní model s minimálními standardy (spíše než rigidní „přeregulací“) a rizikový přístup. KÚ si na základě vlastní analýzy rizik vyhodnotí, kterým oblastem (kromě povinného kontrolního minima) je třeba věnovat hlubší pozornost. Tento model umožňuje zaměřit kontrolní úsilí na oblasti s největším potenciálem rizika a flexibilně reagovat na místní specifika.

Doporučení pro ÚSÚ

Pravidelně aktualizovat Standardy kontrol ve spolupráci s KÚ a MHMP.

3.6 Výkon správních činností úředníky obcí bez ZOZ ve vztahu k výsledkům kontrol

Oprávnění KÚ kontrolovat splnění ZOZ úředníků obcí

Dle § 21 odst. 1 zákona o úřednících ÚSC správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem zajišťuje ÚSC prostřednictvím úředníků, kteří prokázali ZOZ. Jedná se o úředníky ÚSC, kteří vykonávají správní činnosti uvedené v § 1 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 413/2024 Sb. Pokud je úředník zařazen na druh práce, pro jejíž výkon je předpokladem prokázání ZOZ, je povinen prokázat ZOZ pro danou správní činnost (pokud zákon o úřednících ÚSC nestanoví jinak, např. uznání rovnocennosti vzdělání).

Dle § 67 odst. 1 písm. e) zákona o krajích **provádí kontrolu výkonu přenesené působnosti obcí KÚ**. Požadavek kontroly splnění ZOZ úředníků obcí ze strany KÚ je zcela relevantní, neboť se v tomto případě nejedná o kontrolu ve smyslu dodržování pracovněprávních předpisů (sama skutečnost, že úkoly ÚSC jakožto zaměstnavatele spadají do jeho samostatné působnosti, nemůže v tomto ohledu hrát roli), nýbrž o **kontrolu dodržování právních předpisů při výkonu státní správy obcemi, tj. je zcela legitimní v rámci kontrol výkonu přenesené působnosti obce zároveň kontrolovat, zda obce vykonávají příslušné správní činnosti prostřednictvím úředníků, kteří prokázali ZOZ.**

Komentář KÚ MS

Podle našeho názoru kontrola ZOZ úředníků ÚSC nemůže být z podstaty věci předmětem kontroly a následných zjištění ze strany odvětvových ÚSÚ u KÚ a MHMP a ze strany KÚ a MHMP vůči obcím (popř. ukládání opatření), ale tuto oblast by měly u ÚSC kontrolovat Inspektoráty práce, popř. MV z pohledu Inspekce práce jako zaměstnavatele, neboť jde o výkon samosprávy.

Obdobně se k tomu vyjadřuje samo MV ve vypořádání připomínky k materiálu Plánování, vyhodnocování a koordinace kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti územních samosprávních celků prováděných ústředními správními úřady, KÚ, Magistrátem hlavního města Prahy a magistráty územně členěných statutárních měst, pod č. j. MV-125863-212/ODK-2025, kde se uvádí: „Nelze však obci stanovit, že konkrétní úředník si má udělat zkoušku ZOZ, neboť takovéto opatření by již zasahovalo do samostatné působnosti dané obce. Nesprávně formulované opatření je i takové, kdy KÚ ukládá pouze doporučení, aby obec daného úředníka neprodleně přihlásila ke zkoušce ZOZ.“

Nelze však odhlédnout od skutečnosti, že právní úprava kontrolního řádu nezná možnost „doporučení“. Doporučení je možné využít u kontroly jen podle zákona o obcích, viz § 129a, ale na žádost obce v oblasti samosprávy, což není předmětem kontroly.

Pokud by byla snaha o zapojení ÚSÚ k těmto kompetencím kontroly dodržování § 21 zákona o úřednících ÚSC, pak by snad bylo na místě využití zřejmě § 65a a § 66b zákona o obcích, kdy je pravomoc na straně MV v situaci, kdy obec nevykonává příslušnou oblast správní činnosti ve státní správě. Jestliže zákonem svěřenou státní správu nevykonává úředník s náležitou kvalifikací a odborností, jak ukládá zákon, pak nelze hovořit o řádném výkonu státní správy, a tudíž by snad mohlo dojít k využití těchto ustanovení.

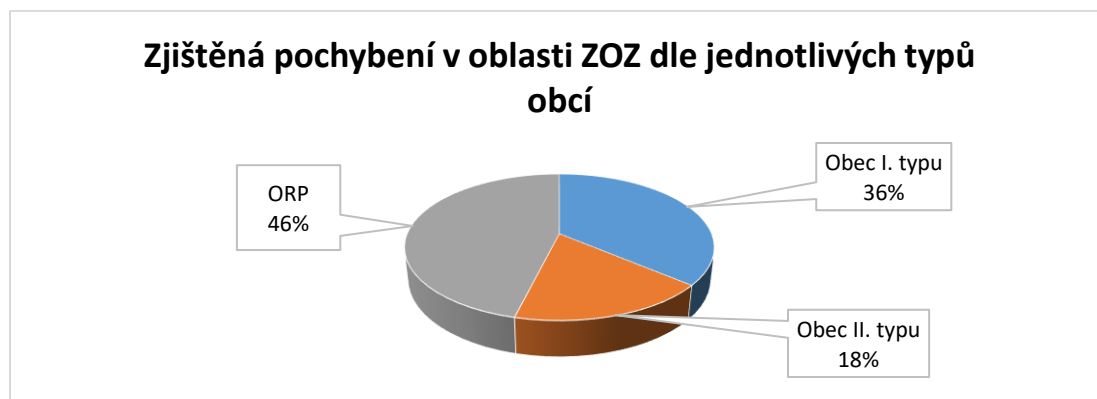
Nadto je důležité mít na paměti, že již dnes ÚSC (minimálně ty v území Moravskoslezského kraje) projednávaly v nedávné minulosti žádosti podle InfZ, a to s dotazy na plnění ZOZ úředníků obce či jejich kvalifikace.

V případě zveřejnění Hodnotící zprávy (kdy hodnotící zprávy ke kontrolám jsou zpravidla přístupné na stránkách MV a lze o ně rovněž požádat i prostřednictvím InfZ) lze očekávat, že by mohly být požadovány konkrétní údaje obcí a krajů ve vztahu ke zjištěním neplnění ZOZ či kvalifikačních předpokladů úředníků, a to hromadně u všech obcí či krajů. Popř. by mohly být požadovány protokoly z kontrol apod. V té souvislosti by mohlo docházet i k následnému zpochybnění zákonnosti správních aktů a množství dalších souvisejících kauz, popř. náhrad škody za možná nezákonná rozhodnutí či nesprávný úřední postup apod., což by mohlo mít reálný dopad na rozhodovací činnost ÚSC i ÚSÚ.

S ohledem na výše uvedené by tyto údaje a informace neměly být předmětem kontroly a protokolů o kontrole, ani předmětem hodnotících zpráv, ale spíše předmětem interních vyhodnocení a přijetí opatření k nápravě, která povedou k odstranění těchto nedostatků, ale nepovedou ke zpochybnění výkonu státní správy na odpovídající odborné úrovni či dalším souvisejícím kauzám. K tomu MV doplnilo: „To dle našeho názoru nemůže být relevantní důvod, takto by mohli argumentovat u veškerých kontrolních zjištění.“ Podle našeho názoru však v otázce (ne)existence ZOZ nejde o klasická věcná nebo procesní pochybení, ale o oprávněnost osob k určitým úkonům, což je specifická záležitost, protože se nejedná o příslušnost orgánu, ale právě o oprávnění zaměstnance.

Pokud jde o konstatování, že „KÚ MS kontroly ZOZ provádí“, zdůrazňujeme, že ze struktury protokolu o kontrole vyplývá, že dokládání absolvování ZOZ je ze strany obcí založeno na dobrovolnosti, obce toto akceptují. Byť Moravskoslezský kraj vnímá důležitost vykonávání správních agend odborně vybavenými úředními osobami se ZOZ, nejde však o součást kontroly výkonu přenesené působnosti obcí. Pokud by i toto mělo pod přenesenou působnost spadat, musela by se tato agenda odrazit také v příspěvku na výkon státní správy. Podle názoru Moravskoslezského kraje je tak nejlepším řešením vhodná a jednoznačná změna zákonné úpravy, kterou kraj již v minulosti navrhoval.

Analýza zaslaných výstupů

Graf č. 1: Přehled zjištěných pochybení v oblasti ZOZ dle jednotlivých typů obcí

Pochybení zjištěná KÚ a MHMP k výkonu správních činností úředníky obcí bez ZOZ za léta 2023–2025															
ZOZ ⁷	Celkem počet zjištěných porušení														Celkem
	KÚ JČ	KÚ JM	KÚ KV	KÚ KH	KÚ LI	KÚ MS	KÚ OL	KÚ PA	KÚ PL	KÚ SČ	KÚ ÚS	KÚ VY	KÚ ZL	MHMP	
SH	2	0	0	16	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	28
DOP	1	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	5
BPSP	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
RORP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
REG	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DRAH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FIN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
POPL	20	21	0	2	67	14	23	0	0	6	17	0	26	11	207
PP	0	0	0	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	4
UP	18	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	21
SR	161	2	1	1	23	0	0	0	1	0	0	0	0	0	189
VO	0	0	5	2	2	0	0	1	0	0	1	1	0	0	12
SS	2	4	1	3	5	0	4	0	1	0	0	0	0	2	22
SPOD	0	8	0	2	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	16
ZP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HOKS	4	1	2	0	0	9	0	0	4	2	0	1	0	6	29
ŠKOL	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	3
VP	7	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	8
MAT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29	0	0	0	29
OPCD	0	5	3	17	22	1	8	0	14	2	0	4	15	16	107
OOKR	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	3
ZDR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VH	0	0	1	1	0	2	3	0	2	0	6	0	0	0	15
LHM	0	0	0	1	3	0	0	0	10	0	0	0	0	0	14
LH	0	0	0	4	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6
MYS	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	4
ZEM	0	0	6	19	25	9	6	12	0	5	0	0	0	0	82
OCHP	0	0	0	5	2	1	3	0	1	0	0	0	0	0	12
OVZD	0	0	1	16	4	0	3	2	0	3	3	0	0	0	32
OH	0	0	0	11	1	4	4	1	0	0	1	0	0	0	22
PZH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZPIP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZPF	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	24	0	0	0	27
CELKEM	219	41	23	103	157	46	57	18	56	18	81	7	41	35	902

Tabulka č. 2: Kontrolní zjištění KÚ a MHMP k výkonu správních činností úředníky obcí bez ZOZ v letech 2023–2025

⁷ SH – při správním rozhodování a dozorové činnosti v silničním hospodářství, DOP – v silniční dopravě, BPSP – při přestupkovém řízení ve věcech bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích a správních řízeních souvisejících, RORP – při správním rozhodování o řídičských oprávněních a řídičských průkazech, REG – při správním rozhodování o registračních úkonech v oblasti provozu silničních vozidel, DRAH – v drážní dopravě, FIN – při finančním hospodaření ÚSC a jeho přezkumu, POPL – při správě místních poplatků, PP – při památkové péči, UP – v územním plánování, SR – ve stavebním řádu a při vyvlastnění, VO – při výkonu veřejného opatrovnictví, SS – v sociální práci a sociálních službách, SPOD – při sociálně-právní ochraně dětí, ZP – při správě živnostenského podnikání, HOKS – při přípravě a realizaci hospodářských opatření pro krizové stavy, ŠKOL – ve školství, VP – při přestupkovém řízení ve věci pořádku ve státní správě, pořádku v územní samosprávě, veřejného pořádku, občanského soužití a majetku, MAT – při správě matrik a státního občanství, OPCD – při vedení evidence obyvatel a vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů, OOKR – při zajištění ochrany obyvatelstva a krizovém řízení, ZDR – ve zdravotnictví, VH – ve vodním hospodářství, LHM – v lesním hospodářství a myslivosti, LH – v lesním hospodářství, MYS – v myslivosti, ZEM – v zemědělství, OCHP – v ochraně přírody a krajiny, OVZD – v ochraně ovzduší, OH – v odpadovém hospodářství, PZH – při prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi, ZPIP – při posuzování vlivů životního prostředí a integrované prevenci a omezování znečištění, ZPF – při ochraně zemědělského půdního fondu.

Kontrola se týkala celkem 29 správních činností z celkového počtu 32 správních činností, u kterých je pro jejich výkon předepsána ZOZ, přičemž KÚ a MHMP shledaly celkem **902 pochybení** v oblasti vykonávání správní činnosti úředníkem bez předepsané ZOZ. **Nejvíce** pochybení shledaly **KÚ JČ (219), KÚ LI (157) a KÚ KH (103)**.

Nejvyšší počet pochybení byl zjištěn v případech ZOZ **při správě místních poplatků (207), ve stavebním řádu a při vyvlastnění (189, přičemž 161 pochybení bylo shledáno KÚ JČ, a to zejména u ORP - 114), při vedení evidence obyvatel a vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů (107) a v zemědělství (82)**.

Po vyhodnocení zaslaných podkladů lze konstatovat velké rozdílnosti u jednotlivých krajů, které vedou k podezření na možná pochybení ve zpracování zjištěných nedostatků jednotlivými kraji (viz níže), nicméně i tak jde o důležité podklady, nutné ke zjišťování dodržování povinností vztahujících se k ZOZ úředníků obcí, kteří vykonávají správní činnosti podle vyhlášky č. 413/2024 Sb., případně problémů pro obce z toho vyplývajících.

Na základě uvedených kontrolních zjištění bude potřeba pro futuro upravit a doplnit metodiku pro kontrolní zjištění v oblasti ZOZ úředníků, tedy jaká opatření v případě zjištěných pochybení ÚSC přijaly a odkdy jsou přijatá opatření účinná. Následně je třeba kontrolovat, zda jsou opatření fakticky plněna.

Výstupy ze zaslaných podkladů slouží jako **podklad pro zjištění, zda úřady vykonávají správní činnosti v souladu se zákonem o úřednících ÚSC a současně zaslané výstupy slouží pro legislativní úpravu zákona o úřednících ÚSC a prováděcích předpisů v oblasti vzdělávání úředníků ÚSC**.

Možná pochybení při evidenci a interpretaci kontrolních zjištění ze strany KÚ a MHMP:

1. Neakceptování § 21 odst. 1 písm. a) zákona o úřednících ÚSC

Úředníci mohou výjimečně vykonávat správní činnosti bez ZOZ, nejdéle však po dobu 18 měsíců od vzniku pracovního poměru nebo ode dne, kdy začali vykonávat danou správní činnost. Tedy ani v těchto případech nedochází k porušení zákona.

2. Nesprávný výklad povinnosti prokázat ZOZ ve vztahu k vykonávané správní činnosti

S ohledem na výkon správních činností je povinen prokázat ZOZ jen ten úředník ÚSC, který vykonává některou ze správních činností podle sloupce 3 přílohy vyhlášky č. 413/2024 Sb., který obsahuje náplně jednotlivých správních činností (náplně jednotlivých správních činností nezahrnují rozhodování o přestupcích, ledaže je to v nich výslovně stanoveno).

3. Úředníci obecného stavebního úřadu – kontroly ZOZ SR

Dle § 30a odst. 2 písm. a) stavebního zákona splňuje ZOZ také úředník ÚSC, který má osvědčení o úspěšném vykonání úřednické zkoušky pro obor státní služby, jehož součástí je stavební řád, a současně splňuje kvalifikační požadavky. Úředníci obecného stavebního úřadu musí mj. splňovat kvalifikační předpoklady dle § 30a odst. 4 stavebního zákona. Zde je nutné zdůraznit, že stavební zákon připouští výjimku, kdy mohou úředníci vykonávat danou správní činnost bez splnění požadavku ZOZ, a to nejdéle po dobu 3 let a za předpokladu, že je zajištěno, že bude do doby splnění ZOZ vykonávat tuto činnost pod odborným vedením úředníka splňujícího kvalifikační požadavky podle stavebního zákona a současně požadavky na ZOZ. Pokud se tedy dojde kontrolou ke zjištění, že **úředník vykonávající na obecném stavebním úřadě danou správní činnost současně splňuje výše uvedené předpoklady, avšak prozatím nedisponuje ZOZ, nejedná se o porušení zákona**.

4. Ukládání opatření v protokolu o kontrole s ohledem na kontrolní zjištění absence ZOZ

V případě kontrolního zjištění absence ZOZ u úředníka, který vykonává správní činnost, k jejímuž výkonu je zapotřebí ZOZ, je nutné postupovat (ukládat opatření) s ohledem na § 21 zákona o úřednících ÚSC, tj. **obec musí přijmout takové opatření, aby danou správní činnost, kde je na**

základě vyhlášky č. 413/2024 Sb. vyžadována ZOZ, vykonával úředník, který splňuje podmínky ZOZ dle zákona o úřednících ÚSC.

Nelze však obci stanovit, že konkrétní úředník si má udělat zkoušku ZOZ, neboť takovéto opatření by již zasahovalo do samostatné působnosti dané obce. Nesprávně formulované opatření je i takové, kdy KÚ ukládá pouze doporučení, aby obec daného úředníka neprodleně přihlásila ke zkoušce ZOZ.

Možná podezření na obcházení zákona ze strany obcí:

Problematika (ne)zařazování zaměstnanců obcí pod pojem úředník v souladu se zákonem o úřednících ÚSC.

Příklady:

- Nejčastěji agendu místních poplatků vykonávají na obci zaměstnanci zařazení jako „účetní“ s tím, že platební výměry podepisuje starosta, který není úředníkem dle zákona o úřednících ÚSC. Účetní pak podle této konstrukce nejsou bráni jako úředníci dle zákona o úřednících ÚSC a nemusí tak podle obce splňovat podmínku ZOZ. Přitom je zřejmé, že se účetní na výkonu správní činnosti podílí.
- Se zaměstnanci obcí jsou uzavírány dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, neboť zaměstnanci pracující na základě těchto dohod nejsou úředníky dle zákona o úřednících ÚSC a opět tak nemusí splňovat podmínku ZOZ.

Připomínky a návrhy KÚ

a) Rozdělení ZOZ dle typu obcí

V rámci spolupráce s garanty jednotlivých správních činností byla při přípravě nové koncepce vzdělávání úředníků ÚSC řešena v kontextu strategie Klienty orientovaná veřejná správa 2030 potřeba zohlednění rozsahu ZOZ ve vztahu k faktickému výkonu správních činností zejména u obcí I. typu. Po finalizaci návrhu této koncepce v rámci MV byly osloveny ÚSC za účelem diskuse ke konečné podobě nové koncepce vzdělávání ÚSC tak, aby odpovídala reálným potřebám ÚSC, která byla následně zpracována do novely zákona o úřednících účinné od 1. 1. 2025. Podle § 21 odst. 4 zákona o úřednících ÚSC, jestliže úředník vykonává 2 nebo více správních činností může namísto ZOZ pro každou z těchto správních činností prokázat ZOZ pro úředníky obcí se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti. ZOZ pro úředníky obcí se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti zahrnuje souhrn znalostí a dovedností nezbytných pro výkon správních činností stanovených prováděcím právním předpisem vykonávaných úředníky obcí se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti (tzv. průřezová ZOZ).

b) Návrh „malé ZOZ“ – výkon agendy ohlašovny

Tento návrh byl u obcí I. typu vyřešen tzv. průřezovou ZOZ, kdy náplní ZOZ je pouze evidence obyvatel, nikoli agenda občanských průkazů a cestovních dokladů. Další možnosti změn obsahu jednotlivých ZOZ budou předmětem případné novely zákona o úřednících ÚSC (a prováděcích předpisů) na základě provedení ex post RIA hodnocení novely zákona o úřednících ÚSC, která nabyla účinnosti 1. 1. 2025.

Závěry

- Na základě vyhodnocení výše uvedených kontrolních zjištění, kdy bylo zjištěno 902 pochybení ohledně vykonávání správní činnosti úředníkem bez předepsané ZOZ, je třeba zanést tuto oblast do předmětu kontrol prováděných KÚ. Uvedená pochybení se týkala všech správních činností, které ÚSC vykonávají prostřednictvím svých úředníků. **S ohledem na počet pochybení je tedy žádoucí, aby i tato problematika byla opakovaně ze strany KÚ kontrolována.**

- Na základě vyhodnocení výše uvedených zjištěných nedostatků v rámci kontrolních zjištění v oblasti ZOZ a na základě novely zákona o úřednících ÚSC účinné od 1. 1. 2025 již započala příprava nové metodiky ke kontrolám ZOZ v území.

Doporučení pro KÚ a MHMP

Pravidelně zařazovat do předmětu kontroly v případě veškerých správních činností dodržování povinností vztahujících se k ZOZ úředníků obcí a MČ, kteří vykonávají správní činnosti podle vyhlášky č. 413/2024 Sb.

Doporučení pro ÚSÚ

Ověřit, zda KÚ a MHMP realizují kontroly dodržování povinností vztahujících se k ZOZ úředníků obcí a MČ.

4. KONTROLY VÝKONU PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI V OBDOBÍ 2023–2025

4.1 Statistické vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti a komparace s předchozími obdobími

4.1.1 Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům krajů a HMP

Kontrolní orgány: věcně příslušné ÚSÚ

Kontrolované osoby: KÚ a MHMP

Předmět kontrol:

Předmět kontrol se odvíjí od věcné působnosti jednotlivých ÚSÚ. Při kontrolách byly posuzovány především jednotlivé odvětvové právní předpisy a ve většině případů i dodržování procesních režimů právních předpisů (např. oblast správního řízení), zákony o ÚSC (oblast realizace kontrol prováděných KÚ u obcí, resp. MČ v případě MHMP).

Podrobné výsledky kontrol včetně uvedení KÚ, u nichž se nedostatky vyskytly a jimž byla uložena nápravná opatření, jsou uvedeny v příloze č. 6 - Přehled nedostatků zjištěných ÚSÚ při kontrolách KÚ za léta 2023-2025.

V níže uvedených tabulkách a grafech je naznačen vývoj počtu nedostatků zjištěných při kontrolách, a to jak dle jednotlivých rezortů, tak dle jednotlivých KÚ.

Srovnání počtu kontrol provedených ÚSÚ																
	MD	MF	MK	MMR	MO	MPO	MPSV	MŠMT	MV	MZd	MZe	MŽP	ČÚZK	SSHR	Celkem	
2020/2022	14	42	14	30	14	14	70	14	14	84	14	28	14	14	394	
2023/2025	14	42	14	28	14	14	72	14	15	84	14	28	56	14	437	

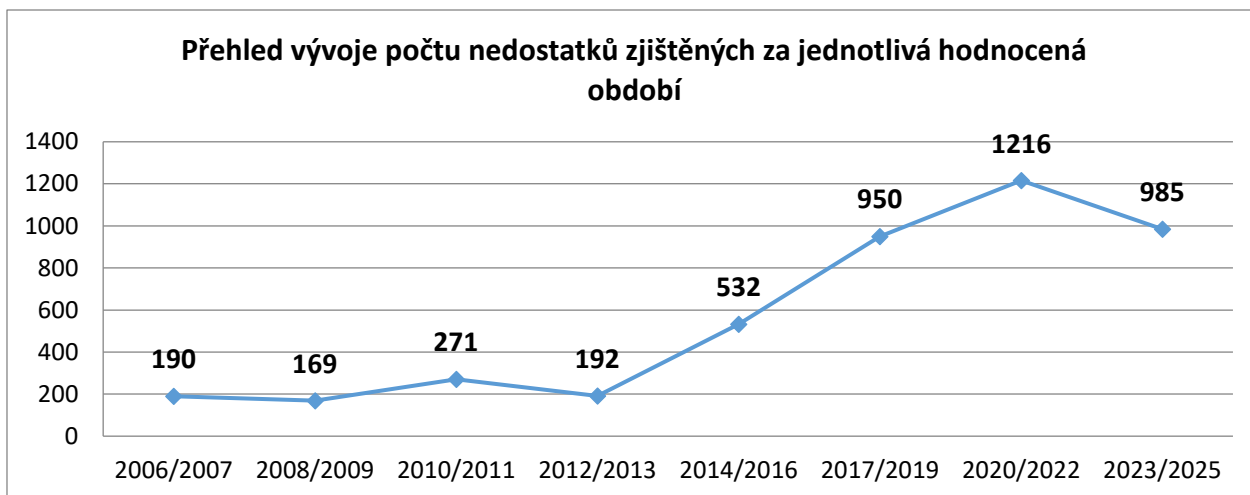
Tabulka č. 3: Srovnání počtu kontrol provedených ÚSÚ v letech 2020–2022 a 2023–2025

ÚSÚ v kontrolním období 2023–2025 provedly celkem **437 kontrol** KÚ a MHMP. Tento nárůst je zapříčiněn **změnou kontrolní praxe MŽP**, jelikož některé odbory tohoto ÚSÚ vyhotovují souhrnné protokoly, jiné zpracovávají protokoly samostatně podle jednotlivých věcných zákonů. To vedlo k výrazně vyššímu vykázanému počtu kontrol, konkrétně o **42 kontrol** oproti minulému období.

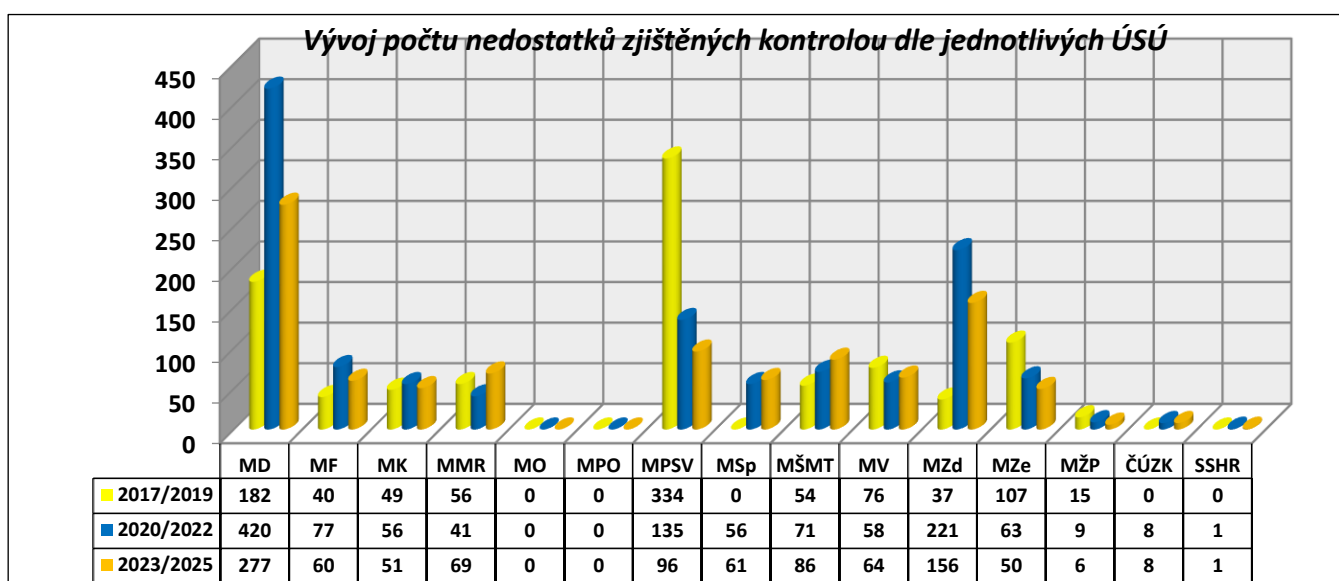
Kontroly nad rámec Plánu kontrol KÚ a MHMP na období 2023–2025 provedly MŠMT (KÚ SČ) a MPSV (KÚ JČ a KÚ KV).

Některé kontroly výkonu přenesené působnosti KÚ a MHMP nebyly v době zpracování podkladů k Hodnotící zprávě procesně ukončeny, tj. neuplynula lhůta pro podání námitek proti kontrolním zjištěním, případně námitky nebyly vypořádány. Konkrétně **nebyly procesně ukončeny** tyto kontroly:

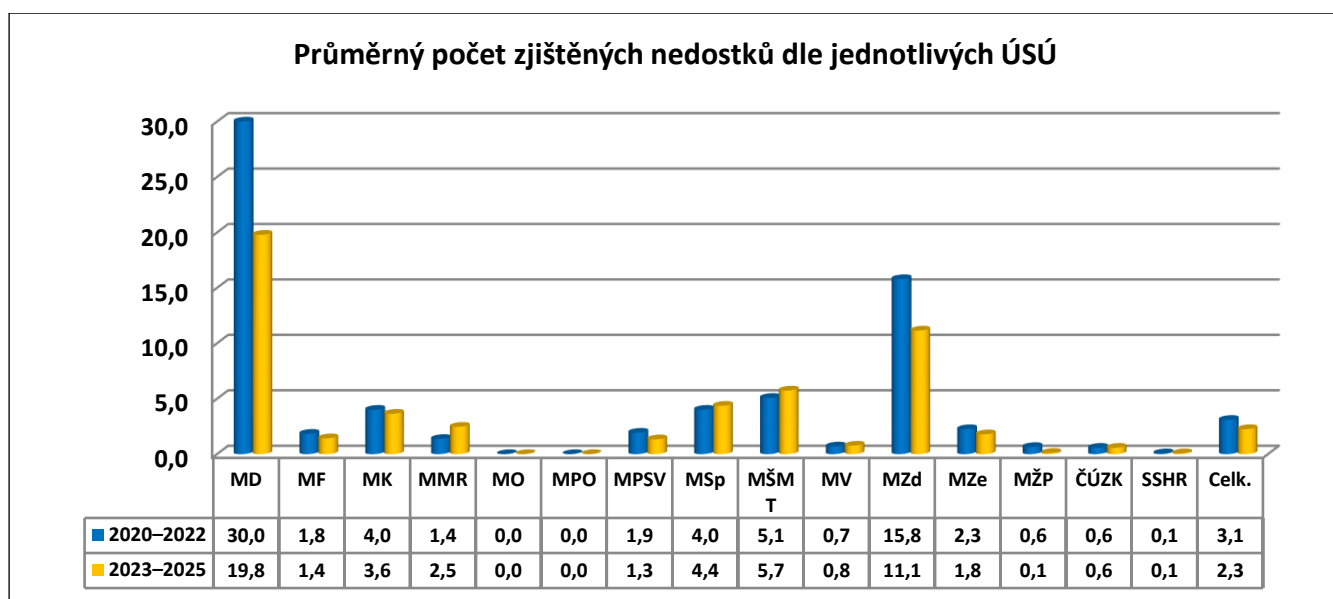
- 1 kontrola na úseku místního poplatku v gesci MF – odbor 39,
- 1 kontrola v gesci MŠMT (KÚ MS),
- 1 kontrola poskytování státního příspěvku zřizovatelům zařízení v gesci MPSV.

Graf č. 2: Přehled vývoje počtu nedostatků zjištěných ÚSÚ za jednotlivá hodnocená období – celkem

Graf č. 3: Vývoj počtu nedostatků zjištěných jednotlivými rezorty při kontrolách KÚ a MHMP

Graf č. 4: Srovnání průměrného počtu zjištěných nedostatků dle jednotlivých ÚSÚ

Z výsledků kontrol vyplývá, že ÚSÚ konstatovaly celkem **985 pochybení**, což je **o 19 % méně** pochybení než v předchozím kontrolním období. V absolutním vyjádření činil pokles o 231 nedostatků (985 oproti 1 216 za předchozí období).

Za tímto poklesem stojí zejména ÚSÚ, které dlouhodobě zjišťují nejvyšší počet nedostatků, a to **MD**, jež zjistilo o 143 nedostatků méně než v předchozím období, dále **MZd** (pokles o 65) a **MPSV** (pokles o 39). Přesto MD a MZd shledaly **v průměru 19,8, resp. 11,1 porušení** právních předpisů na jednu kontrolu a v souhrnu obstaraly **44 % veškerých** ÚSÚ konstatovaných **porušení** právních předpisů.

Vyšší počet nedostatků oproti minulému období uvedly **MMR** (nárůst o 28), **MŠMT** (15), **MV** (6) a **MSp** (5).

ÚSÚ **v průměru shledaly 2,3 porušení** právních předpisů na jednu kontrolu. Toto číslo je mírně zkruseno změnou počtu provedených kontrol MŽP (pokud by počet kontrol realizovaných MŽP zůstal na počtu 14, byl by průměr 2,5 porušení na jednu kontrolu). Výrazně nadprůměrný počet nedostatků shledaly **MD** a **MZd** (viz výše). Nadprůměrný počet nedostatků na kontrolu konstatovaly rovněž **MŠMT** (5,7), **MSp** (4,4), **MK** (3,6) a **MMR** (2,5).

Naopak **žádné nedostatky**, tak jako v minulém období, nezjistily **MO** a **MPO**, **SSHR** pak konstatovala **1 pochybení**. Tyto ÚSÚ trvale nekonstatují žádná porušení právní předpisů.

Porovnání počtu zjištěných nedostatků s počtem uložených opatření																
ÚSÚ	MD	MF	MK	MMR	MO	MPO	MPSV	MSp	MŠMT	MV	MZd	MZe	MŽP	ČÚZK	SSHR	Celk.
Počet zjištěných nedostatků	277	60	51	69	0	0	96	61	86	64	156	50	6	8	1	985
Počet uložených opatření	161	22	5	1	0	0	10	61	27	31	0	0	0	0	0	318

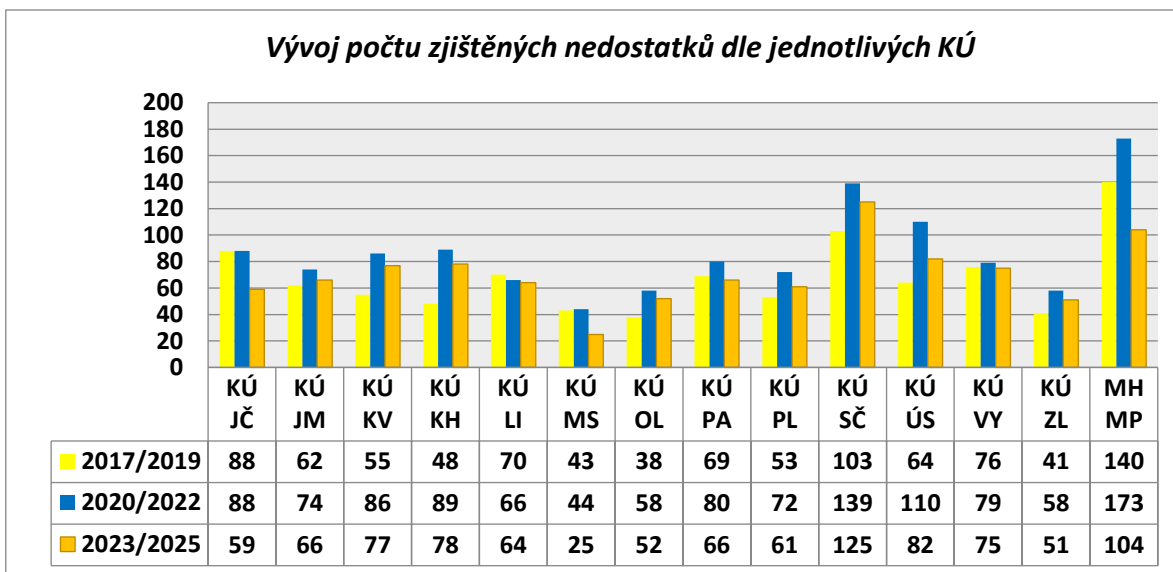
Tabulka č. 4: Porovnání počtu nedostatků zjištěných ÚSÚ s počtem uložených opatření v letech 2023–2025

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že v případě zjištěného nedostatku **vždy ukládá nápravná opatření MSp a ve významné části případů i MD (58 %), MV (48 %), MF (36 %) a MŠMT (31 %)**. Tento postup zpracovatel Hodnotící zprávy dlouhodobě doporučuje, neboť ukládání opatření dle § 19 kontrolního řádu je účinným nástrojem pro napravení zjištěných nedostatků. Skutečnou realizaci nápravných opatření je následně možné ověřit prostřednictvím zprávy o odstranění či prevenci nedostatků, jejíž zaslání si může kontrolní orgán na základě § 10 odst. 2 kontrolního řádu vyžádat. Navíc je kontrolní orgán oprávněn přistoupit k provedení tzv. následné kontroly. Naopak nápravná opatření **neuložily MZd, MZe, MŽP, ČÚZK a SSHR**, či jen sporadicky **MK a MMR**.

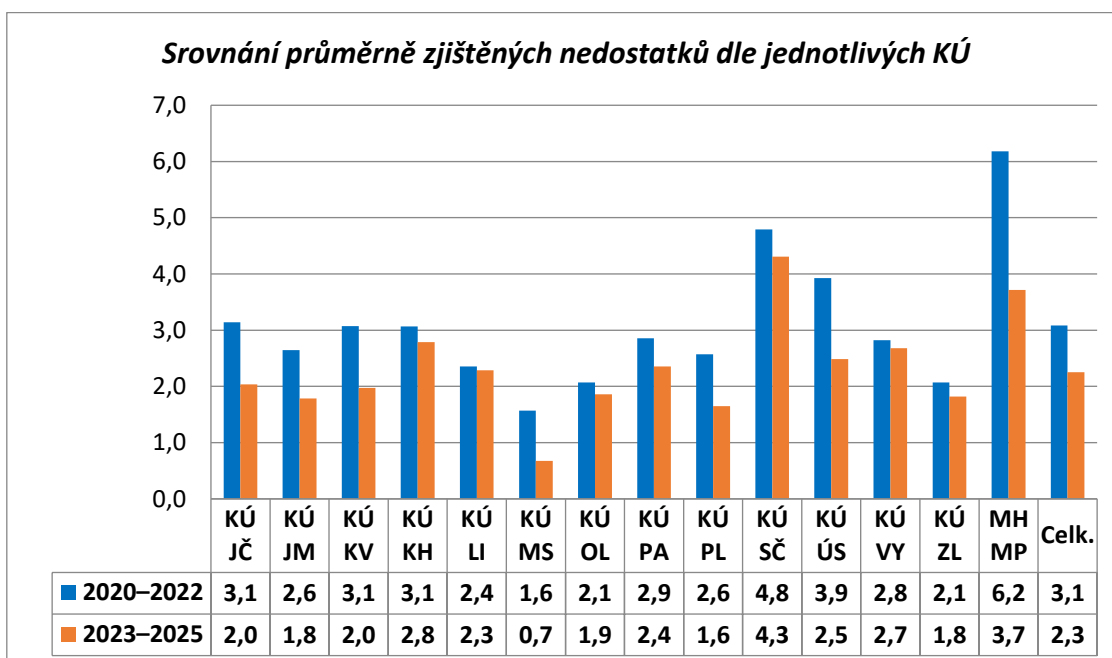
Vývoj počtu zjištěných nedostatků je sledován i **dle jednotlivých KÚ**. Tyto výsledky ilustrují následující tabulka a graf.

Srovnání počtu kontrol a zjištěných nedostatků dle jednotlivých KÚ															
KÚ	KÚ JČ	KÚ JM	KÚ KV	KÚ KH	KÚ LI	KÚ MS	KÚ OL	KÚ PA	KÚ PL	KÚ SČ	KÚ ÚS	KÚ VY	KÚ ZL	MH MP	Celkem
Počet kontrol provedených ÚSÚ	29	37	39	28	28	37	28	28	37	29	33	28	28	28	437
Počet zjištěných nedostatků	59	66	77	78	64	25	52	66	61	125	82	75	51	104	985
Nárůst/pokles oproti předchozímu období	-33 %	-11 %	-10 %	-12 %	-3 %	-43 %	-10 %	-18 %	-15 %	-10 %	-25 %	-5 %	-12 %	-40 %	-19 %
Průměr nedostatků na jednu kontrolu	2,0	1,8	2,0	2,8	2,3	0,7	1,9	2,4	1,6	4,3	2,5	2,7	1,8	3,7	2,3

Tabulka č. 5: Srovnání počtu kontrol a nedostatků zjištěných ÚSÚ u jednotlivých KÚ za léta 2023–2025

Graf č. 5: Vývoj počtu nedostatků zjištěných ÚSÚ u jednotlivých KÚ a MHMP

Graf č. 6: Srovnání průměrně zjištěných nedostatků u jednotlivých KÚ

Z výše uvedených dat lze učinit závěr, že u všech KÚ a MHMP došlo oproti předchozímu období ke snížení celkového počtu zjištěných nedostatků při výkonu přenesené působnosti.

Nejvíce pochybení, a to 125, bylo shledáno v případě KÚ SČ, jenž na tomto místě vystřídal MHMP, u něhož ÚSÚ konstatovaly 104 nedostatky. Tyto 2 kontrolované osoby se podílely celkově na 23 % všech zjištěných pochybení.

Nejméně nedostatků bylo již tradičně zjištěno u KÚ MS (25), následovaného KÚ ZL (51) a KÚ OL (52), tj. situace je stejná jako v předchozím období.

Počet zjištěných nedostatků se snížil jak celkově, tak i u jednotlivých KÚ a MHMP. Nejvyšší pokles oproti minulému kontrolnímu období zaznamenaly KÚ MS (pokles o 43 %) a MHMP (40 %), **nejnižší pokles** byl vykázan u KÚ LI (3 %) a KÚ VY (5 %).

ÚSÚ v průměru shledali 2,3 porušení zákona na jednu kontrolu. Jak jsme již uvedli výše, tento údaj je ovlivněn změnou počtu provedených kontrol MŽP, a to **konkrétně u KÚ KV**, u něhož MŽP provedlo

o 10 kontrol více než v předchozím období, u **KÚ JM, KÚ MS, KÚ PL** (o 9 kontrol více u každého KÚ) a u **KÚ ÚS** (o 5 kontrol).

U **KÚ SČ** bylo **průměrně sledáno 4,3 porušení** právních předpisů na jednu kontrolu, v případě **MHMP 3,7** a **KÚ KH 2,8**, na druhém pólu lze upozornit na **KÚ MS s průměrem 0,7** (0,9 po očištění počtu kontrol ze strany MŽP).

Závěry:

- ÚSÚ celkově konstatovaly 985 porušení právních předpisů.
- Oproti předchozímu kontrolnímu období došlo k poklesu počtu zjištěných pochybení, a to konkrétně o 231.
- Průměrný počet nedostatků zjištěných ÚSÚ se snížil z 3,1 na 2,3.
- Nejvyšší počet nedostatků byl zjištěn při kontrolách prováděných MD a MZd, které však současně zaznamenaly nejvyšší pokles počtu zjištěných pochybení.
- MO a MPO neshledaly žádné porušení právních předpisů, SSHR konstatovala pouze 1 pochybení.
- Nejvyšší počet nedostatků byl zjištěn u KÚ SČ a MHMP, nejnižší pak u KÚ MS.

4.1.2 Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí v období 2023–2025

Kontrolní orgány: KÚ a v některých případech též ÚSÚ

Kontrolované osoby: obce, města, městyse

Předmět kontrol: výkon přenesené působnosti na jednotlivých úsecích státní správy

4.1.2.1 Základní informace týkající se zajištění a počtu kontrol výkonu přenesené působnosti

Počet realizovaných kontrol a zkontrolovaných obcí v období 2023–2025										
KÚ	Obcí celkem	Kategorie obcí	Počet obcí v kategorii	Kontroly v kategorii	Kontroly celkem	Roční průměr počtu kontrol	Zkontr. obcí v kategorii	Podíl zkontr. obcí v kategorii	Zkontr. obcí celkem	Podíl zkontr. obcí celkem
KÚ JČ	624	III.	17	398	877	292	17	100 %	251	40 %
		II.	20	83			20	100 %		
		I.	587	396			214	36 %		
KÚ JM	673	III.	21	574	1136	379	21	100 %	380	56 %
		II.	13	159			13	100 %		
		I.	639	403			346	54 %		
KÚ KV	134	III.	7	216	504	168	7	100 %	87	65 %
		II.	7	53			7	100 %		
		I.	120	235			73	61 %		
KÚ KH	448	III.	15	508	962	321	15	100 %	173	39 %
		II.	20	308			20	100 %		
		I.	413	146			138	33 %		
KÚ LI	215	III.	10	223	721	240	10	100 %	188	87 %
		II.	11	89			11	100 %		
		I.	194	409			167	86 %		
KÚ MS	300	III.	22	467	930	310	22	100 %	238	79 %
		II.	8	47			8	100 %		
		I.	270	416			208	77 %		
KÚ OL	402	III.	13	282	511	170	13	100 %	147	37 %
		II.	7	44			7	100 %		
		I.	382	185			127	33 %		
KÚ PA	451	III.	15	293	615	205	15	100 %	270	60 %
		II.	11	39			11	100 %		
		I.	425	283			244	57 %		
KÚ PL	501	III.	15	473	1030	343	15	100 %	387	77 %
		II.	35	147			35	100 %		
		I.	451	410			337	75 %		

KÚ	Obcí celkem	Kategorie obcí	Počet obcí v kategorii	Kontroly v kategorii	Kontroly celkem	Roční průměr počtu kontrol	Zkontr. obcí v kategorii	Podíl zkontr. obcí v kategorii	Zkontr. obcí celkem	Podíl zkontr. obcí celkem
KÚ SČ	1144	III.	26	681	1313	438	26	100 %	580	51 %
		II.	29	80			29	100 %		
		I.	1089	552			525	48 %		
KÚ ÚS	354	III.	16	462	757	252	16	100 %	141	40 %
		II.	14	106			14	100 %		
		I.	324	189			111	34 %		
KÚ VY	704	III.	15	345	543	181	15	100 %	146	21 %
		II.	11	78			11	100 %		
		I.	678	120			120	18 %		
KÚ ZL	307	III.	13	327	661	220	13	100 %	159	52 %
		II.	12	88			12	100 %		
		I.	282	246			134	48 %		
Celkem	6 257	III.	205	5 249	10 560	3520	205	100 %	3 147	50 %
		II.	198	1 321			198	100 %		
		I.	5 854	3 990			2 744	47 %		

Pozn.: Do počtu obcí jsou započítány vojenské újezdy, pro účely této tabulky není zahrnuto HMP.

Pozn.: K 31. 1. 2026 nebyly procesně ukončeny tyto kontroly:

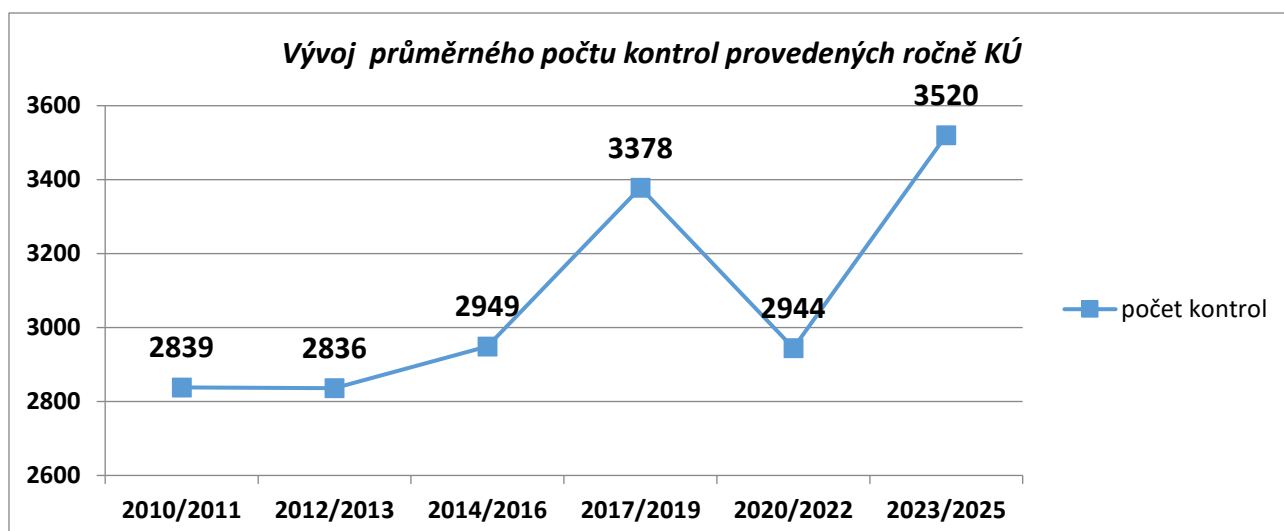
- KÚ JM – 4 kontrol na úseku zdravotnictví,
- KÚ MS – 3 kontroly na úseku práce a sociálních věcí,
- KÚ OL – 2 kontroly na úseku práce a sociálních věcí.

Tabulka č. 6: Počet realizovaných kontrol a zkontrolovaných obcí v období 2023–2025

Celkově bylo z počtu 6 257 obcí, včetně vojenských újezdů (do tohoto počtu není zahrnuto HMP), zkontrolováno za období 2023–2025 alespoň jednou (bez ohledu na předmět kontrol) 3 147 obcí, což činí celkově **50 % zkontrolovaných obcí**. Počet zkontrolovaných obcí se **významně zvýšil, a to konkrétně o 10 procentních bodů**, neboť v předchozím období bylo zkontrolováno 40 % obcí (2 473 obcí). To je zapříčiněno především navýšením počtu kontrol provedených u obcí I. typu. Předmětné číslo udává počet kontrol obcí bez ohledu na kontrolovanou oblast, počet zkontrolovaných obcí v jednotlivých oblastech je výrazně nižší.

V porovnání s předchozím obdobím bylo provedeno celkem **o 1 727 kontrol více** (v období 2020–2022 bylo provedeno 8 833 kontrol), přičemž v ročním průměru se jedná o **nárůst o 576 kontrol** (2 944 kontrol v období 2020–2022).

Za hodnocené období byly ve všech krajích provedeny kontroly (bez ohledu na úsek) veškerých **obcí II. typu a ORP** v jejich správních obvodech. Kontroly provedené u ORP se na celkovém počtu kontrol **podílí z 50 %**, což je oproti předchozímu období pokles o 8 procentních bodů.

Graf č.: 7 Vývoj průměrného počtu kontrol provedených ročně KÚ

Výše uvedený graf zachycuje vývoj průměrného ročního počtu kontrol provedených KÚ za předešlá období. Abychom mohli porovnat počet provedených kontrol, bylo vzhledem k rozdílným kontrolovaným obdobím zapotřebí celkové počty provedených kontrol zprůměrovat. Na základě uvedeného grafu je možné konstatovat, že **nynější období bylo z hlediska kontrolní činnosti nejintenzivnější.**

Realizace kontrol u všech ORP na jednotlivých úsecích													
Úsek	KÚ JČ	KÚ JM	KÚ KV	KÚ KH	KÚ LI	KÚ MS	KÚ OL	KÚ PA	KÚ PL	KÚ SČ	KÚ ÚS	KÚ VY	KÚ ZL
Školství	Ano	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ne	Ne	Ne
Krizové řízení a obrana	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano
Kultura	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Zemědělství*	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne
Zdravotnictví	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano
Průmysl a obchod	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Finance	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano
Doprava	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Práce a soc. věci	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Životní prostředí	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Místní rozvoj	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Vnitřní věci	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano

* Pozn.: KÚ MS, KÚ OL, KÚ JČ, KÚ LI a částečně i KÚ JM prováděly kontroly oblasti životního prostředí spolu s oblastí zemědělství

Tabulka č. 7: Přehled splnění povinnosti provést kontroly ORP na všech úsecích veřejné správy

UV č. 689/2013 ukládá KÚ provést u všech ORP alespoň jednu kontrolu na všech úsecích veřejné správy za tříleté kontrolované období. I v tomto kontrolovaném období se splnění této povinnosti ukázalo jako **problematické, neboť tyto kontroly ORP v plném rozsahu realizovaly jen KÚ KV, KÚ KH, KÚ MS a KÚ SČ.**

Nesplnění této povinnosti je patrné zejména **na úsecích školství a kultury.** Je proto možné uvažovat o novelizaci UV č. 689/2013, jež by tuto povinnost neukládala, čímž by se uvolnila kapacita pro navýšení kontrol obcí I. typu. Jako důvody nesplnění této povinnosti KÚ především uvádějí personální podstav.

**Srovnání počtu zkontrolovaných obcí za kontrolovaná období
2020–2022 a 2023–2025**

KÚ	Obcí celkem	Kategorie obcí	Počet obcí v kategorii	Nárůst či pokles počtu kontrol dle kategorií obcí		Nárůst či pokles celkového počtu kontrol		Nárůst či pokles podílu zkontr. obcí
				nárůst - pokles	nárůst - pokles v %	nárůst - pokles	nárůst - pokles v %	
KÚ JČ	624	III.	17	69	21 %	239	37 %	-5 %
		II.	20	17	26 %			
		I.	587	153	63 %			
KÚ JM	673	III.	21	102	22 %	347	44 %	20 %
		II.	13	55	53 %			
		I.	639	190	89 %			
KÚ KV	134	III.	7	19	10 %	101	25 %	9 %
		II.	7	3	6 %			
		I.	120	79	51 %			
KÚ KH	448	III.	15	13	3 %	183	23 %	21 %
		II.	20	71	30 %			
		I.	413	99	211 %			
KÚ LI	215	III.	10	-13	-6 %	249	53 %	28 %
		II.	11	21	31 %			
		I.	194	241	143 %			
KÚ MS	300	III.	22	26	6 %	147	19 %	6 %
		II.	8	18	62 %			
		I.	270	103	33 %			
KÚ OL	402	III.	13	-13	-4 %	47	10 %	7 %
		II.	7	7	19 %			
		I.	382	53	40 %			
KÚ PA	451	III.	15	-53	-15 %	-466	-43 %	-40 %
		II.	11	3	8 %			
		I.	425	-416	-60 %			
KÚ PL	501	III.	15	30	7 %	245	31 %	54 %
		II.	20	25	20 %			
		I.	466	190	86 %			
KÚ SČ	1144	III.	26	103	18 %	241	22 %	9 %
		II.	29	13	19 %			
		I.	1089	125	29 %			
KÚ ÚS	354	III.	16	8	2 %	129	21 %	12 %
		II.	14	31	41 %			
		I.	324	90	91 %			
KÚ VY	704	III.	15	45	15 %	113	26 %	7 %
		II.	11	21	37 %			
		I.	678	47	64 %			
KÚ ZL	307	III.	13	27	9 %	152	30 %	23 %
		II.	12	-13	-13 %			
		I.	282	138	128 %			
Celkem	6 257	III.	205	363	7 %	1 727	20 %	11 %
		II.	183	272	26 %			
		I.	5 869	1 092	38 %			

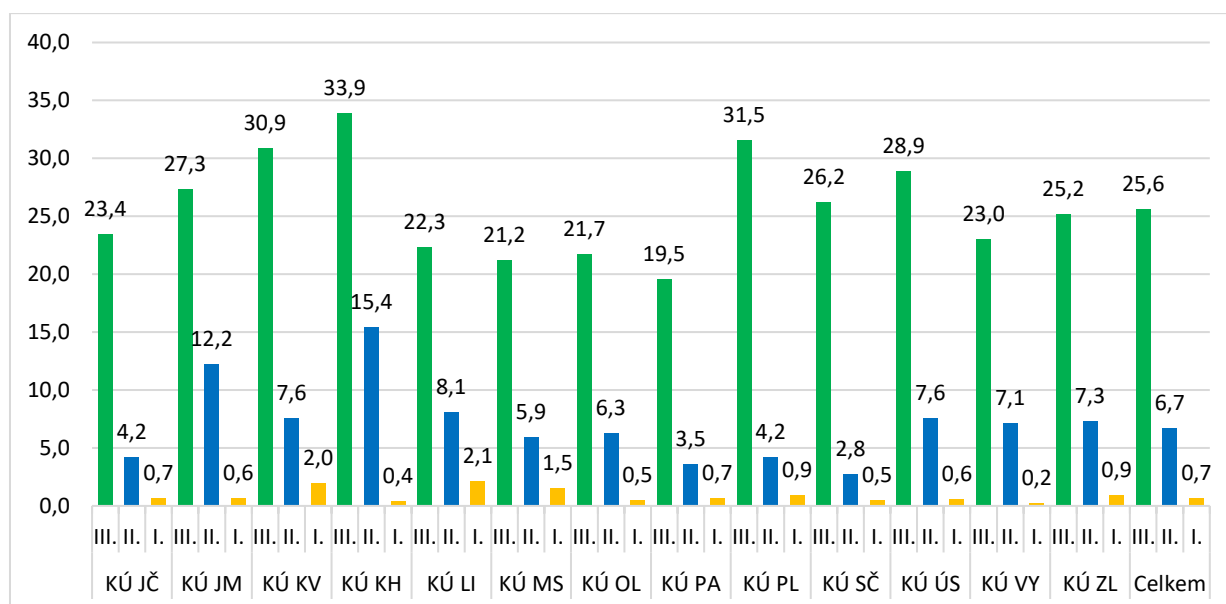
Pozn.: Do počtu obcí jsou započítány vojenské újezdy, pro účely této tabulky není zahrnuto HMP.

Tabulka č. 8: Srovnání počtu zkontrolovaných obcí za kontrolovaná období 2020–2022 a 2023–2025

Pokud se jedná o srovnání kontrolovaných období 2020–2022 a 2023–2025, počet kontrol v absolutních číslech **byl navýšen o 1 727 kontrol**, a to zejména **výrazným zvýšením počtu kontrol provedených vůči obcím I. typu** (o 1 092 kontrol). Jedná se tedy o 20 % nárůst počtu provedených kontrol.

Jak již bylo zmíněno výše, KÚ zaznamenaly výrazný nárůst počtu provedených kontrol, a to nejvíce v případě **KÚ LI (52,8 %) a KÚ JM (44 %)**, přičemž lze zmínit, že oproti předchozímu období byl **kladen důraz na kontroly obcí I. typu**. Pro ilustraci lze poukázat na nárůst počtu kontrol v této kategorii v případě **KÚ KH (nárůst o 211 %), KÚ LI (143 %) a KÚ ZL (128 %)**. Výjimku však představuje **KÚ PA**, jenž jako jediný KÚ realizoval oproti předchozímu období **méně kontrol**, konkrétně o 466 kontrol, což představuje **43 % pokles**.

Nejvyšší podíl zkontrolovaných obcí zaznamenaly **KÚ LI (87 %), KÚ MS (79 %) a KÚ PL (77 %)**. Naopak **KÚ VY zkontroloval alespoň jednou pouze 21 % obcí** v jeho správním obvodu. Tento KÚ vykazuje trvale velmi nízké procento zkontrolovaných obcí v daném kraji, což je možné do jisté míry přičítat vysokému počtu obcí v tomto kraji. Na druhou stranu srovnatelný počet obcí je v Jihomoravském kraji, přesto KÚ JM zkontroloval 56 % obcí a provedl celkem 1 136 kontrol (KÚ VY 543 kontrol), KÚ SČ (1 144 obcí) pak zkontroloval 51 % obcí.

Graf č. : 8 Průměrný počet kontrol provedených KÚ u každé obce v jednotlivých typech obcí za léta 2023–2025

Výše uvedený graf č. 8 znázorňuje, kolik konkrétní KÚ průměrně provedly kontrol u každé obce v jejich správním obvodu, a to v závislosti na typu obce. Co se týče celkových údajů, KÚ v průměru provedly **25,6 kontrol u každé ORP, 6,7 kontrol u každé obce II. typu a 0,7 kontrol u obce I. typu**. V případě **ORP průměr převyšují** KÚ KH (33,9), KÚ PL (31,5) a KÚ KV (30,9), na druhé straně **nejnižší průměr** vykázal KÚ PA (19,5). V případě **obcí II. typu** výrazně nadprůměrný počet kontrol u každé obce tohoto typu zaznamenaly KÚ KH (15,4) a KÚ JM (12,2), nejnižší pak KÚ SČ (2,8) a KÚ PA (3,5). U **obcí I. typu** nejsou rozdíly markantní, kdy nejvyššího průměru dosáhly KÚ LI (2,1) a KÚ KV (2,0), nejnižší KÚ VY (0,2).

4.1.2.2 Vyhodnocení kontrolních zjištění dle jednotlivých oblastí výkonu přenesené působnosti za léta 2023–2025

Z komparativní tabulky lze dovodit, kterým oblastem jednotlivé KÚ věnovaly pozornost. Počet kontrol v jednotlivých oblastech přenesené působnosti je ovlivněn zejména rozsahem agendy přenesené v dané oblasti na obce a její komplikovaností. Významnou roli rovněž hraje kategorie obce, na kterou je výkon státní správy v určité oblasti přenesen, tj. zda jen na obce II. typu a ORP, případně i na ostatní obce.

Kontroly výkonu přenesené působnosti jsou dle počtu provedených kontrol zaměřeny zejména na úseky **vnitřních věcí, financí, místního rozvoje a práce a sociálních věcí** (viz tabulka). Úsek označený jako „ostatní“ zahrnuje především kontroly oblastí střetu zájmů, RÚIAN a InfZ. **Nejméně kontrol bylo provedeno na úsecích školství a kultury.** Je tedy možné shrnout, že oblasti, na které se KÚ zaměřily, se oproti minulému období nezměnily.

Počet kontrol obcí provedených KÚ dle oblastí v období 2023–2025														
Úsek	KÚ JČ	KÚ JM	KÚ KV	KÚ KH	KÚ LI	KÚ MS	KÚ OL	KÚ PA	KÚ PL	KÚ SČ	KÚ ÚS	KÚ VY	KÚ ZL	Celkem
Školství	18	12	7	15	0	22	13	15	0	26	0	0	0	128
Krizové řízení a obrana	25	21	7	31	19	22	13	15	15	26	48	25	26	293
Kultura	17	21	7	15	11	22	12	14	14	29	16	12	12	202
Zemědělství	-	21	28	101	-	28	-	15	64	26	71	23	11	388
Zdravotnictví	34	12	7	15	0	33	13	15	15	26	74	10	13	267
Průmysl a obchod	-	21	7	15	13	22	13	42	21	26	24	23	13	240
Finance	87	74	108	49	84	165	85	240	15	50	48	34	60	1 099
Doprava	36	21	7	103	21	24	38	44	39	26	43	38	91	531
Práce a soc. věci	62	68	60	130	83	59	67	84	107	67	115	42	33	977
Životní prostředí	20	199	28	140	24	-	22	-	76	108	58	66	58	799
Místní rozvoj	68	99	78	100	85	149	59	38	54	119	37	55	125	1 066
Vnitřní věci	510	482	75	142	354	137	66	93	474	334	97	111	175	3 050
Ostatní	-	85	85	106	27	247	110	-	136	450	126	104	44	1 520
Celkem	877	1136	504	962	721	930	511	615	1030	1313	757	543	661	10 560

* Pozn.: KÚ MS, KÚ OL, KÚ JČ, KÚ PA a KÚ LI prováděly kontroly oblasti životního prostředí spolu s oblastí zemědělství, KÚ JM - kontroly v oblasti vodního hospodářství, lesního hospodářství, myslivosti a rybářství vykázaný v oblasti životního prostředí.

Tabulka č. 9: Počet kontrol obcí provedených KÚ dle oblastí v období 2023–2025

Počet zjištěných nedostatků a uložených opatření k nápravě							
KÚ	Kontroly celkem	Počet zjištěných nedostatků	Uložená opatření k nápravě	Prům. poč. nedostatků na kontrolu	Nárůst či pokles prům. počtu nedostatků ⁸	Prům. poč. opatření na kontrolu	Podíl opatření ke zjištěným nedostatkům
KÚ JČ	877	967	203	1,10	-0,83	0,23	21 %
KÚ JM	1136	1 409	403	1,24	0,41	0,35	29 %
KÚ KV	504	332	133	0,66	0,20	0,26	40 %
KÚ KH	962	967	317	1,01	0,66	0,33	33 %
KÚ LI	721	134	134	0,19	-0,28	0,19	100 %
KÚ MS	930	985	294	1,06	-0,09	0,32	30 %
KÚ OL	511	1 388	661	2,72	-0,25	1,29	48 %
KÚ PA	615	336	252	0,55	0,28	0,41	75 %
KÚ PL	1030	450	55	0,44	0,02	0,05	12 %
KÚ SČ	1313	338	254	0,26	-0,08	0,19	75 %
KÚ ÚS	757	1238	308	1,64	0,55	0,41	25 %
KÚ VY	543	439	369	0,81	0,04	0,68	84 %
KÚ ZL	661	1 078	299	1,63	0,28	0,45	28 %
Celkem	10 560	10 061	3 682	0,95	0,10	0,35	37 %

Tabulka č. 10: Počet zjištěných nedostatků u obcí a uložených opatření k nápravě v období 2023–2025

⁸ Nárůst či pokles průměrného počtu nedostatků na jednu kontrolu se odvíjí od předchozího kontrolního období 2020–2022.

KÚ průměrně shledaly 0,95 nedostatků na jednu kontrolu. V předchozím období KÚ průměrně konstatovaly 0,85 nedostatků na kontrolu.

Průměrný počet zjišťovaných nedostatků na jednu kontrolu se u jednotlivých KÚ velmi liší. Zatímco u KÚ LI je tento průměrný počet 0,19, KÚ SČ a KÚ PL vykazují 0,26, resp. 0,44 nedostatků na kontrolu, v případě KÚ OL jsou to 2,72 nedostatků, v případě KÚ ÚS a KÚ ZL pak 1,64 a 1,63 nedostatků. Více jak jeden nedostatek na kontrolu dále shledávají KÚ JM, KÚ JČ, KÚ KH a KÚ MS.

V kontextu celkového průměrného počtu zjišťovaných nedostatků na jednu kontrolu je významnější pokles patrný v případě KÚ JČ, který se snížil o 0,83 nedostatků. Naopak ztelnější nárůst je možné zaznamenat v případě KÚ KH (o 0,66) a KÚ ÚS (o 0,55).

Kromě samotných zjišťovaných nedostatků bylo sledováno i ukládání opatření k odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou dle § 19 kontrolního řádu. Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že KÚ v průměru na jednu kontrolu ukládají 0,35 opatření.

Pokud je konstatováno pochybení, KÚ ukládají opatření v 37 % případů. Na tomto místě lze vyzdvihnout přístup KÚ LI, jenž ukládá opatření ke všem zjištěným nedostatkům, a dále KÚ VY (84 %), KÚ PA a KÚ SČ (shodně v 75 % případů). Na druhé straně KÚ PL ukládá opatření pouze ve 12 % případů, KÚ JČ v 21 %.

Dle názoru zpracovatele je ukládání opatření účinným nástrojem pro napravení zjištěných nedostatků či prevenci jejich opakování, a to zejména, pokud na uložené opatření navazuje požadavek zaslání písemné zprávy o odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou dle § 10 odst. 2 kontrolního řádu.

Výsledky kontrol obcí dle jednotlivých oblastí za léta 2023–2025					
Oblast	Počet kontrol	Počet zjištěných nedostatků	Průměrný počet nedostatků na kontrolu	Nárůst či pokles prům. počtu nedostatků	Počet uložených opatření k nápravě
Školství	128	17	0,13	-0,08	0
Krizové řízení a obrana	293	107	0,37	0,16	50
Kultura	202	758	3,75	0,92	123
Zemědělství	388	117	0,30	-0,01	45
Zdravotnictví	267	70	0,26	0,08	22
Průmysl a obchod	240	128	0,53	-0,01	46
Finance	1 099	451	0,41	0,20	318
Doprava	531	1 063	2,00	0,22	340
Práce a soc. věci	977	983	1,01	-0,34	507
Životní prostředí	799	551	0,69	0,33	148
Místní rozvoj	1 066	1 914	1,80	0,15	512
Vnitřní věci	3 050	2 320	0,76	-0,02	1 073
Ostatní	1 520	1 582	1,04	0,32	498
Celkem	10 560	10 061	0,95	0,10	3 682

Tabulka č. 11: Výsledky kontrol obcí dle jednotlivých oblastí za léta 2023–2025

Výrazné rozdíly je možné zaregistrovat taktéž v počtu zjišťovaných nedostatků přepočítaných na 1 kontrolu v jednotlivých oblastech, jak ukazuje tabulka č. 11. Nejvyšší průměrný počet porušení na 1 kontrolu je zjišťován na úsecích kultury (3,75), dopravy (2) a místního rozvoje (1,8), přičemž na úseku kultury došlo k významnějšímu nárůstu průměrného počtu nedostatků na jednu kontrolu, konkrétně o 0,92 nedostatků. Na těchto úsecích, včetně úseku práce a sociálních věcí, jsou nedostatky zjišťovány dlouhodobě. Závěrem k tomuto lze podotknout, že vyjma oblasti kultury je nárůst či pokles průměrného počtu nedostatků nevýznamný.

Průměrný počet pochybení na jednu kontrolu dle jednotlivých oblastí a KÚ													
Oblast	KÚ JČ	KÚ JM	KÚ KV	KÚ KH	KÚ LI	KÚ MS	KÚ OL	KÚ PA	KÚ PL	KÚ SČ	KÚ ÚS	KÚ VY	KÚ ZL
Školství	0,00	0,00	2,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krizové řízení a obrana	0,36	0,05	0,00	0,65	0,16	0,00	0,00	0,00	0,07	0,15	1,17	0,52	0,00
Kultura	7,24	0,57	3,29	9,60	0,00	5,09	2,17	2,57	0,93	0,31	5,81	6,08	7,83
Zemědělství	0,00	0,00	0,11	0,35	0,00	0,00	0,00	0,47	0,83	0,65	0,03	0,00	0,00
Zdravotnictví	0,09	0,33	0,00	0,00	0,00	0,33	0,00	0,00	0,67	0,19	0,50	0,00	0,00
Průmysl a obchod	0,00	0,67	0,00	1,60	0,00	0,14	0,31	1,33	0,57	0,46	0,00	0,04	0,15
Finance	1,08	1,23	0,03	0,02	0,10	0,04	1,54	0,00	0,07	0,32	0,63	0,06	1,12
Doprava	0,00	3,48	12,43	0,57	0,19	3,17	1,42	3,32	0,97	0,31	3,33	2,89	2,91
Práce a soc. věci	1,53	2,46	0,50	1,01	0,33	1,29	2,48	0,40	0,25	0,45	0,77	0,21	3,09
Životní prostředí	1,95	1,17	0,64	0,31	1,25	0,00	4,45	0,00	0,57	0,19	0,29	0,12	0,03
Místní rozvoj	6,00	0,10	0,19	0,00	0,11	2,37	10,37	0,34	0,63	0,18	4,03	0,09	2,28
Vnitřní věci	0,38	1,27	0,12	2,58	0,06	1,89	1,98	0,47	0,26	0,18	1,60	1,77	0,86
Ostatní	0,00	0,00	1,49	1,36	1,19	0,36	0,00	0,00	0,71	0,30	3,71	0,21	0,00
Celkem	1,10	1,24	0,66	1,01	0,19	1,06	2,72	0,55	0,44	0,26	1,64	0,81	1,63

Tabulka č. 12: Průměrný počet pochybení na jednu kontrolu dle jednotlivých oblastí a KÚ

Tak jako v předchozích obdobích je nezbytné upozornit na zjevný nepoměr mezi nedostatky zjišťovanými jednotlivými KÚ na stejných úsecích státní správy.

Například lze zmínit úsek **místního rozvoje**, kdy KÚ OL shledává průměrně 10,37 porušení právních předpisů na jednu kontrolu a KÚ JČ 6, zatímco KÚ KH neshledal žádné pochybení, KÚ VY průměrně shledal 0,09 pochybení, KÚ JM, KÚ KV, KÚ LI a KÚ SČ méně jak 0,2 pochybení. Stejně tak např. na **úseku dopravy** je rozmezí zjišťovaných pochybení na jednu kontrolu od žádného pochybení (KÚ JČ) po 12,43 (KÚ KV) či úseku **kultury** od žádného (KÚ LI) po 9,6 (KÚ KH). Popsané rozdíly v konstatovaných pochybeních je možné sledovat v zásadě na všech úsecích.

Nárůst či pokles průměrného počtu pochybení na jednu kontrolu dle jednotlivých oblastí a KÚ mezi lety 2020–2022 a 2023–2025													
Oblast	KÚ JČ	KÚ JM	KÚ KV	KÚ KH	KÚ LI	KÚ MS	KÚ OL	KÚ PA	KÚ PL	KÚ SČ	KÚ ÚS	KÚ VY	KÚ ZL
Školství	0,00	0,00	-1,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,04	0,00	0,00	0,00
Krizové řízení a obrana	0,18	0,05	0,00	0,37	-0,84	0,00	-0,23	0,00	0,07	-0,08	0,96	0,52	0,00
Kultura	-1,13	-1,12	-4,00	8,67	-0,18	-0,09	-0,17	-0,58	0,33	-0,06	0,20	5,08	7,83
Zemědělství	0,00	0,00	-1,51	0,31	0,00	-0,14	0,00	0,13	0,04	0,19	0,03	0,00	0,00
Zdravotnictví	0,03	0,33	-0,86	-0,27	0,00	-0,10	-0,15	0,00	0,67	-0,16	0,33	0,00	0,00
Průmysl a obchod	0,00	0,58	-0,14	1,07	-0,18	0,09	-0,12	-0,94	0,19	-0,12	-0,32	-0,18	0,08
Finance	0,86	-1,16	-0,01	0,02	0,10	0,04	0,70	0,00	0,07	0,00	-0,16	0,06	0,50
Doprava	-3,69	1,95	11,43	0,20	-0,18	-4,01	0,08	2,41	0,21	-0,06	1,29	2,89	0,00
Práce a soc. věci	-1,40	0,24	-0,40	0,42	-2,38	-0,99	1,21	-0,37	-0,16	-0,01	-1,16	0,03	0,28
Životní prostředí	-0,91	1,16	0,53	0,09	0,70	0,00	-1,65	-0,43	0,24	-0,14	0,29	0,12	-0,04
Místní rozvoj	-1,44	-0,06	0,02	-0,18	-0,04	-0,39	5,19	0,34	0,04	0,06	2,68	0,05	-0,33
Vnitřní věci	-0,49	0,13	-0,01	2,02	0,05	0,37	-2,41	0,31	0,04	-0,02	1,10	-0,27	0,41
Ostatní	0,00	0,00	1,31	0,96	-0,51	0,16	0,00	0,00	-0,12	-0,26	-0,04	0,21	0,00
Celkem	-0,83	0,41	0,20	0,66	-0,28	-0,09	-0,25	0,28	0,02	-0,08	0,55	0,04	0,28

Tabulka č. 13: Nárůst či pokles průměrného počtu pochybení na jednu kontrolu dle jednotlivých oblastí a KÚ mezi lety 2020–2022 a 2023–2025

Mezi oblasti s **nejvýraznějšími změnami lze zařadit:**

- **dopravu**, kdy signifikantní nárůst zaznamenal KÚ KV (11,43), pokles pak KÚ JČ (-3,69) a KÚ MS (-4,01),
- **kulturu** s nárůstem v případě KÚ KH (8,67), KÚ ZL (7,83) a KÚ VY (5,08) a poklesem v případě KÚ KV (-4,00), KÚ JČ (-1,13) a KÚ JM (-1,12),
- **místní rozvoj** s nárůstem u KÚ OL o 5,19 nedostatků, KÚ ÚS (2,68) a poklesem u KÚ JČ o 1,44 nedostatků.

Doporučení pro KÚ

- Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění.

- Aktualizovat předmět kontroly v případě změny právní úpravy.

4.1.3 Kontroly ÚSÚ vůči obcím v období 2023–2025

Některé ÚSÚ mají zákonné zmocnění vykonat kontrolu i u obcí.

Ve sledovaném období realizovaly kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí **MD, MO, MZe, MŽP, MV SSHR a DIA**.

Přehled kontrol, které jednotlivé ÚSÚ vykonaly u obcí, je uveden v příloze č. 7 tohoto materiálu.

Počet zjištěných nedostatků a uložených opatření na kontrolu								
ÚSÚ	MD	MO	MV - OSČ	MZe	MŽP	SSHR	DIA	Celkem
Počet kontrol	53	24	28	47	67	18	6	243
Nárůst/pokles počtu kontrol	22	-5	20	29	3	-1	-	68
Počet nedostatků	112	0	120	61	6	5	0	304
Nárůst/pokles počtu nedostatků	17	0	66	20	4	3	-	110

Tabulka č. 14: Počet nedostatků a uložených opatření za léta 2023–2025 (ÚSÚ vůči obcím)

ÚSÚ provedly o 68 kontrol obcí více než v minulém období, tj. konkrétně 243 kontrol oproti 175 v předchozím období. O něco méně kontrol než v předchozím období realizovaly pouze **MO a SSHR**. Současně narostl absolutní počet zjištěných pochybení na 304, což znamená nárůst o 110 nedostatků, a to převážně v oblasti kontrolované MV – OSČ. Kontroly zahájila DIA.

96 % nedostatků bylo zjištěno MV – OSČ, MD a MZe, nicméně průměrný počet pochybení na jednu kontrolu u těchto kontrolních orgánů poklesl. Celkově **průměrný počet pochybení** na jednu kontrolu jen mírně vzrostl **na 1,3**.

Průměrný počet zjištěných nedostatků na kontrolu								
Kontrolní období	MD	MO	MV - OSČ	MZe	MŽP	SSHR	DIA	Celkem
2020–2020	3,1	0,0	6,8	2,3	0,0	0,1	-	1,1
2023–2025	2,1	0,0	4,3	1,3	0,1	0,3	0,0	1,3

Tabulka č. 15: Průměrný počet nedostatků na kontrolu dle jednotlivých ÚSÚ za léta 2023–2025 (ÚSÚ vůči obcím)

Vyhodnocení výsledků kontrol provedených ÚSÚ u obcí je **součástí kapitoly č. 4.2 - Komplexní zhodnocení výkonu přenesené působnosti příslušnými ÚSÚ.**

Lze připomenout, že ÚSÚ **mohou ověřovat výkon přenesené působnosti u obcí mimo jiné i tím, že vykonají kontrolu na svém úseku přímo u obce.** Některým ÚSÚ vyplývá tato kompetence přímo ze zákona, další ÚSÚ mohou provést kontrolu obce využitím **institutu převzetí kontroly** a realizovat kontrolu obce namísto KÚ. Tuto možnost jim dává kontrolní řád. Ve sledovaném období však nebyl znám případ, že by institut převzetí kontroly ÚSÚ využil.

Obecně je možno ÚSÚ doporučit využít institut převzetí kontroly především tam, kde by byla pochybnost o kvalitním výkonu státní správy na obcích.

4.1.4 Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům MČ a MěO v období 2023–2025

Kontrolní orgány: magistráty ÚČSM

Kontrolované osoby: MČ a MěO

Předmět kontrol: výkon přenesené působnosti na jednotlivých úsecích státní správy v rozsahu stanoveném statutem toho kterého města

Přehled o kontrolách přenesené působnosti ÚČSM							
Magistrát statutárního města	Počet MČ/MěO	Počet kontrol	Nárůst či pokles počtu kontrol	Počet zjištěných pochybení	Prům. poč. nedostatků na kontrolu	Nárůst či pokles prům. počtu nedostatků	Počet uložených opatření
HMP	57	535	72	2 535	4,74	0,74	478
Brno	29	259	-43	426	1,64	0,98	91
Liberec	1	17	5	4	0,24	-0,43	4
Opava	8	0	0	0	0,00	0,00	0
Ostrava	23	308	-12	440	1,43	-0,35	281
Pardubice	8	44	0	12	0,27	0,18	0
Plzeň	10	243	37	52	0,21	0,03	52
Ústí nad Labem	4	79	40	73	0,92	0,41	5
Celkem	140	1 485	99	3 542	2,39	0,44	911

Pozn.: Statutární město Ostrava kontrolovalo společně oblasti zemědělství a životní prostředí a dále zdravotnictví a průmysl a obchod.

Tabulka č. 16: Přehled o kontrolách přenesené působnosti ÚČSM za léta 2023–2025

ÚČSM celkově provedla **1 485 kontrol MČ a MěO, což je o 99 kontrol více než v předchozím období, neboť počet kontrol navýšily Magistráty HMP a statutárních měst Ústí nad Labem a Plzeň.**

Nejvíce kontrol provedly **Magistráty HMP a statutárních měst Ostrava a Brno.** Všechna ÚČSM provedla kontroly výkonu přenesené působnosti (bez ohledu na úsek státní správy) **u všech svých MČ či MěO, vyjma města Opavy, neboť „Statut statutárního města Opavy“ nesvěřuje MČ přenesenou působnost.**

ÚČSM v tomto období konstatovala 3 542 pochybení, což činí v průměru **2,39 pochybení na kontrolu, kdy tento průměr je v zásadě totožný s předchozím obdobím (1,94).**

MHMP v průměru shledal **4,74** porušení na jednu kontrolu, další magistráty se pohybovaly výrazně pod průměrem – snad vyjma magistrátů statutárních měst **Brna (1,64) a Ostravy (1,43).**

Počet kontrol a zjištěných pochybení dle jednotlivých oblastí za léta 2023–2025							
Oblast	Školství	Krizové říz. a obrana	Kultura	Zemědělství	Zdravotnictví	Průmysl a obchod	Finance
Počet kontrol	12	75	1	86	40	33	193
Počet porušení	0	7	1	4	8	9	71
Průměrný počet pochybení na kontrolu	0,00	0,09	1,00	0,05	0,20	0,27	0,37
Oblast	Doprava	Práce a soc. věci	Životní prostředí	Místní rozvoj	Vnitřní věci	Ostatní	Celkem
Počet kontrol	112	148	141	65	400	179	1 485
Počet porušení	1 802	1 097	3	225	226	89	3 542
Průměrný počet pochybení na kontrolu	16,09	7,41	0,02	3,46	0,57	0,50	2,39

Tabulka č. 17: Počet kontrol MČ a MěO a zjištěných pochybení dle jednotlivých oblastí za léta 2023–2025

Jak napovídá tabulka č. 17, nejvíce kontrol ÚČSM vykonala na úsecích vnitřních věcí, financí a v tzv. zbytkových oblastech.

Povšimnout si lze zejména průměrného počtu porušení na jednu kontrolu na úsecích dopravy (16,09), práce a sociálních věcí (7,41) a místního rozvoje (3,46). Na těchto úsecích byla nejvíce zjišťována porušení právních předpisů i v minulém kontrolním období.

Počet kontrol, zjištěných nedostatků a uložených opatření dle jednotlivých oblastí																								
Statutární město	Brno		Liberec			Plzeň			Pardubice			Ústí n. Labem			Ostrava			Praha			Opava			
Úsek	Počet kontrol – Počet zjištěných nedostatků – Počet uložených opatření																							
Školství	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0	0	0	
Krizové říz. a obrana	29	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	0	0	22	6	0	0	0	0
Kultura	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0	0	0	
Zemědělství	16	0	0	0	0	0	32	0	0	0	0	0	0	0	23	4	2	15	0	0	0	0	0	
Zdravotnictví	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7	2	29	1	1	0	0	0	
Průmysl a obchod	11	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	0	0	0	0	0	
Finance	0	0	0	3	0	0	70	12	12	11	8	0	4	0	0	32	2	2	73	49	49	0	0	0
Doprava	11	141	11	1	4	4	11	2	2	8	2	0	0	0	24	206	206	57	1447	38	0	0	0	
Práce a soc. věci	38	147	75	0	0	0	32	1	1	0	0	0	25	3	3	28	64	8	25	882	370	0	0	0
Životní prostředí	63	0	0	2	0	0	6	0	0	8	2	0	31	0	0	0	0	0	31	1	1	0	0	0
Místní rozvoj	0	0	0	0	0	0	16	3	3	0	0	0	0	0	0	21	100	4	28	122	1	0	0	0
Vnitřní věci	46	125	2	9	0	0	76	34	34	17	0	0	15	1	1	127	57	57	110	9	9	0	0	0
Ostatní	28	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4	69	1	23	0	0	123	18	9	0	0	0
Celkem	259	426	91	17	4	4	243	52	52	44	12	0	79	73	5	308	440	281	535	2535	478	0	0	0

Tabulka č. 18: Počet kontrol MČ a MěO, zjištěných nedostatků a uložených opatření dle jednotlivých oblastí

Ze statistických údajů uvedených v tabulce č. 18 vyplývá, že nejvyšší počet pochybení shledaly:

- MHMP – celkově 2 535 pochybení, což činí v průměru 4,74 nedostatků na kontrolu, z toho 1 447 bylo konstatováno na úseku dopravy a 882 na úseku práce a sociálních věcí,

- Magistrát statutárního města **Ostrava** – celkově 440 pochybení, z toho 206 bylo konstatováno na úseku dopravy,
- Magistrát statutárního města **Brno** – celkově 426 pochybení, přičemž nejvíce pochybení bylo konstatováno na úseku práce a sociálních věcí (147) a rovněž na úseku dopravy (141).

Doporučení pro MHMP a ÚČSM

- Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění.
- Aktualizovat předmět kontroly v případě změny právní úpravy.

4.2 Komplexní zhodnocení výkonu přenesené působnosti příslušnými ÚSÚ

Jednotlivé ÚSÚ zaslaly celkové hodnocení kontrolního období.

4.2.1 Hodnocení MD

Úsek agend řidičů

Obecně lze říct, že KÚ a MHMP až na výjimky reflektují změny právních předpisů i judikaturu příslušných soudů, včetně případných minulých výtek ze strany MD. Ve většině případů, pokud se našlo nějaké pochybení, jednalo se pouze o drobné nedostatky, žádná závažná porušení nebyla zjištěna.

Nicméně kontrolou KÚ LI bylo zjištěno nedodržování procesních lhůt zřejmě vinou personálního podhodnocení na daném oddělení. Tato skutečnost však byla způsobena nápadem správních řízení kauz Varnsdorf, Turnov a Semily v souvislosti s řidičským oprávněním, jakož i nepředvídatelnou fluktuací zaměstnanců v krátké době. Byť v současné době příslušné oddělení disponuje plným stavem, tak aby bylo možné nastíněný problém eliminovat, jeví se jako žádoucí vytvořit více tabulkových míst pro pracovníky pro vyřizování dané agendy – nyní se totiž všichni pracovníci musejí zabývat i další agendou, přičemž jim musí vypomáhat externisté.

Při kontrole MHMP bylo zjištěno, že v odůvodnění nedostatečně zohledňuje užití § 77 odst. 4 zákona o silničním provozu, které je mimořádným průlomem do stanovení přechodné úpravy provozu. Dále bylo zjištěno porušení při stanovení přechodné úpravy provozu, které bylo stanoveno stálými vodorovnými dopravními značkami místo přenosných. Zjištěné porušení nemá systémový charakter.

Úsek silniční dopravy

Obecně lze říct, že KÚ a MHMP až na výjimky ve své činnosti refletovaly výtky udělené jim MD při předešlých kontrolách, přičemž MD zaznamenalo zvýšení úrovně vykonávaných agend. Na úseku silniční dopravy byly sice i tak zjištěny dílčí nedostatky, ať již v oblasti řízení vedeného z moci úřední, tak v oblasti řízení o žádosti, avšak nejednalo se o taková pochybení, která by měla charakter systémového nedostatku. Zjištěné nedostatky, zpravidla individuální povahy, byly projednány s odpovědnými pracovníky KÚ a MHMP a řešeny v průběhu kontroly metodickou pomocí. Za sledované období bylo přistoupeno k přezkumnému řízení pouze ve třech případech, konkrétně se jednalo o přezkum příkazů, které vydal KÚ OL a KÚ KV a rozhodnutí, které vydal KÚ JČ.

Úsek veřejné dopravy

Na úseku veřejné dopravy byly zjištěny přetrvávající nedostatky týkající se obsahu spisu, ale dochází k tomu s nižší četností.

Přestože jednotlivé KÚ projevily zájem na odstranění nedostatku v souvislosti s nedostatečným odůvodňováním stanovených omezujících podmínek pro provozování komerčních autobusových linek z důvodu negativního dopadu jejich provozu na dopravu provozovanou v závazku veřejné služby, shledáváme odůvodnění většinou za nedostatečné postavené pouze na podmínce negativního ekonomického dopadu na dopravu provozovanou v závazku veřejné služby. Dříve zaznamenaný opakující se nedostatek, že účastníku řízení není dáována možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí, již nebyl zjištěn při kontrolách v systémovém rozsahu. Při zadávání údajů o schvalování jízdních řádů a jejich změně došlo k mírnému zlepšení, kdy některé KÚ využívají svou pravomoc ke stanovení lhůt tak, aby byla dodržena minimální doba mezi postoupením jízdního řádu do Celostátního informačního systému o jízdních řádech a začátkem jejich platnosti. Ve většině případů dochází k nedodržení těchto lhůt z důvodu opakovaných změn ze strany objednatelů dopravy (samosprávy).

Úsek pozemních komunikací

Výkon přenesené působnosti na úseku pozemních komunikací je až na výjimky prováděn v odpovídající kvalitě. Dílčí závěry MD jsou zpravidla doporučujícího charakteru, ve snaze sjednotit praxi KÚ s nejnovější judikaturou nebo např. závěry Poradního sboru MV. Dílčí nedostatky, zpravidla individuálního charakteru, jsou projednávány s odpovědnými pracovníky KÚ. Lze konstatovat, že v případě nedostatků jsou tyto způsobeny spíše pochybením jednotlivců souvisí s vysokou fluktuací zaměstnanců s tendencí ke zlepšení v místech, kde působí někteří kolegové dlouhodobě.

Výkon přenesené působnosti na úseku stavebních úřadů pro silnice I. třídy je až na výjimky prováděn v odpovídající kvalitě. Dílčí závěry MD jsou zpravidla doporučujícího charakteru, ve snaze sjednotit praxi KÚ s nejnovější judikaturou. Dílčí nedostatky, zpravidla individuálního charakteru, jsou projednávány s odpovědnými pracovníky KÚ a většinou odstraněny v průběhu prováděné kontroly.

Celkové zhodnocení

Výkon státní správy na úseku dopravy je při kontrolách KÚ a MHMP zpravidla hodnocen celkově na dobré úrovni. Zásadnější a systémové nedostatky jsou uvedeny výše k jednotlivým úsekům a jsou průběžně řešeny pomocí dílčích opatření k dané věci. Z kontrolní ani jiné činnosti MD ani z dílčích podkladů KÚ, MHMP a ÚČSM nevyplývaly systémové problémy, které by vyžadovaly navržení zvláštních opatření.

4.2.2 Hodnocení MF

Odbor 16 – Cenová politika

Přenesená působnost na úseku cen svěřená na základě zákona o cenách má poměrně specifický obsah. Jednotlivé kraje a obce mohou v případě několika specifických druhů zboží, které stanovuje každoročně MF v cenovém výměru, na svém území toto zboží cenově regulovat, a to formou stanovení maximálních cen za jeho prodej. Tato regulace je vydávána v současnosti formou opatření obecné povahy. Současně mohou obce a kraje v rámci cenové kontroly kontrolovat na svém území dodržování této regulace a ukládat pokuty za její porušení.

V praxi obce a kraje pravomoci cenově regulovat na svém území prodej určitého zboží využívají relativně málo.

Obce a kraje stejně jako Specializovaný finanční úřad disponovaly až do 31. 12. 2024 též všeobecnou působností v oblasti výkonu cenových kontrol. Mohly tedy kontrolovat na svém území dodržování pravidel jak vlastní regulace, tak jakékoliv další regulace stanovené MF. Dále mohly kontrolovat pravidla stanovená v § 11 a 13 zákona o cenách (cenová evidence a značení zboží cenou). Fakticky však obce a kraje kromě svých vlastních regulací kontrolovaly pouze dodržování § 13 zákona o cenách, neboť kontrola dodržování regulací stanovených přímo MF je, co se odborných znalostí týče, velmi náročná a obce a kraje na tento typ kontrol nemají dostatečně odborné personální kapacity.

Intenzita výkonu těchto cenových kontrol ze strany jednotlivých obcí a krajů byla rozdílná. Většina obcí nevykonávala cenové kontroly vůbec. I u krajů byly značné rozdíly v počtu provedených kontrol. V rámci novelizace zákona o cenách došlo proto vzhledem k výše uvedenému od 1. 1. 2025 k výraznému zúžení působnosti k cenovým kontrolám u krajů a obcí pouze na kontrolu vlastní cenové regulace.

Závažnější nedostatky v kontrolní činnosti KÚ a MHMP nebyly MF v rámci provedených kontrol výkonu přenesené působnosti zjištěny, a proto MF nenavrhuje opatření.

Odbor 17 – Kontrola

Jak je zřejmé z obsahu vyhodnocení výkonu přezkoumávání hospodaření v letech 2023–2025, lze konstatovat, že i přes některé zjištěné nedostatky ve výkonu přezkoumávání hospodaření byly požadavky přezkoumávání ve smyslu zákona o přezkoumávání hospodaření ve všech podstatných ohledech naplněny. Výsledky přezkoumání hospodaření ÚSC jsou uvedeny v kapitole 5.3 tohoto materiálu.

Svůj účel splnila i kontrola výkonu přenesené působnosti na úseku přezkoumávání hospodaření, jelikož prostřednictvím zjištění dílčích chyb a nedostatků průběžně docházelo k přijetí adekvátních opatření k prevenci či nápravě těchto nedostatků. Výsledky kontrol byly současně i jedním z významných podkladů pro metodické usměrňování a další zvyšování kvality procesu přezkoumávání hospodaření.

V hodnoceném období nebyly zjištěny ve výkonu přezkoumávání hospodaření přezkoumávacími orgány zásadní a systémové nedostatky, které by vyžadovaly formalizaci konkrétních systémových doporučení.

V obecné rovině je však nezbytné zdůraznit, že přezkoumávání hospodaření je ověřovací činnost s velice širokým rozsahem ověřovaných problematik, a zároveň, současná doba je specifická velice rychlým rozvojem v technologické oblasti. Obecným opatřením pro všechny zapojené přezkoumávací subjekty by mělo zůstat průběžné odborné vzdělávání kontrolních pracovníků a získávání praxe ve využívání pokročilé datové analýzy a nových technických/technologických nástrojů.

Odbor 39 – Správní činnosti

Výkon přenesené působnosti svěřené krajům a HMP

1. Správa místních poplatků (řízení o opravných a dozorčích prostředcích a dalších prostředcích ochrany)

V hodnoceném období došlo k mírnému poklesu zjištěných nedostatků při správě místních poplatků oproti minulému tříletému cyklu a současně k poklesu počtu krajských úřadů, u nichž byly zjištěny nedostatky. Všem KÚ a MHMP byla v případě zjištění nedostatků vždy ukládána nápravná opatření k odstranění nedostatků. KÚ a MHMP nejčastěji chybovaly v náležitostech svých rozhodnutí dle § 102 daňového řádu (7 KÚ a MHMP) a v rámci postupu při zjišťování a prohlašování nicotnosti rozhodnutí dle § 105 daňového řádu (3 KÚ). MF se domnívá, že právě důsledné upozorňování na nedostatky v rámci kontrolní činnosti a ukládání opatření vede k postupnému zkvalitňování správy místních poplatků ze strany KÚ a MHMP.

2. Kontrola výkonu přenesené působnosti obcí

KÚ a MHMP v naprosté většině dodržovaly pravidla stanovená materiálem schváleným UV č. 689/2013. Za účelem sjednocení rozdílů v kontrolní činnosti KÚ a MHMP vypracoval odbor Správní činnosti MF standard kontrol „Postup při výkonu kontrol přenesené působnosti realizovaných krajskými úřady a Magistrátem hl. m. Prahy“, který je účinný od 1. 1. 2021 (novelizován s účinností od 1. 1. 2025). Standardy jsou KÚ a MHMP při kontrolách aplikovány a významně přispěly ke zkvalitnění kontrol obcí a MČ.

3. Poskytování odborné a metodické pomoci obcím

Poskytování odborné a metodické pomoci obcím lze v obecné rovině označit jako dostatečné. KÚ a MHMP ponejvíce reagují na konkrétní podněty obcí, např. v podobě dotazů. K metodické činnosti využívají metodické materiály a pomůcky MF, příp. (spíše výjimečně) své vlastní. KÚ a MHMP využívají pro poskytování metodické pomoci své internetové stránky, příp. jiné elektronické prostředky. Většina KÚ včetně MHMP pořádá porady či konzultační dny se zástupci obcí a MČ, a to jak v prezenční, tak distanční formě.

Výkon přenesené působnosti svěřené obcím a MČ

Nadále existují velké rozdíly mezi výkonem přenesené působnosti dle jednotlivých typů obcí. Nejvíce nedostatků je pravidelně detekováno ve výkonu přenesené působnosti u obcí I. typu. Úředníci těchto OÚ obvykle kumulativně vykonávají několik agend a dalších činností souvisejících s chodem obce současně. Nejedná se tak o specialisty na výkon správy místních poplatků, jak tomu bývá zejména u ORP. Kvalitativní rozdíly ve výkonu přenesené působnosti lze spatřovat i mezi MČ HMP. Zde je

jednou z hlavních příčin kvalita personálního zabezpečení agendy. V rámci HMP byl vždy problém získat dostatečně kvalifikované osoby, které by byly ochotné pracovat ve veřejném sektoru, a to zejména s ohledem na rozdíly v odměňování mezi soukromým a veřejným sektorem.

Z výsledků kontrol však vyplývá, že se nedostatky při správě místních poplatků vyskytují i u obcí II. a III. typu. Je třeba zdůraznit, že mezi nejvíce se vyskytované nedostatky (napříč všemi typy obcí) stále patří porušování zákona o úřednicích ÚSC, kdy je správa místních poplatků na OÚ či MČ vykonávána úředníky, kteří neprokázali ZOZ.

4.2.3 Hodnocení MK

Státní památková péče

Výkon přenesené působnosti svěřené KÚ a MHMP

Památková inspekce při kontrole dodržování zákona o státní památkové péči zjistila široké spektrum pochybení aj. nedostatků, ovšem nižší závažnosti. Většinu zjištěných pochybení odpovídá i nižší počet opatření ukládaných v případě vážnějších porušení platné právní úpravy státní památkové péče. Na KÚ lze konstatovat stabilní kvalitu výkonu na svěřeném úseku, a s tím koreluje i využití možnosti vyzdvižení některých výkonů na úseku státní památkové péče (KÚ MS, KÚ ZL).

Ve vztahu k jednotlivým ustanovením zákona o státní památkové péči jsou nejméně častější chyby ve stanovení podmínek podle § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči, v souvislosti s náležitostmi výroku rozhodnutí a (analogicky podle § 149 a 154 správního řádu) závazných stanovisek vydávaných podle § 149 správního řádu, jež nebyly stanoveny tak, aby účinně a prokazatelně zajišťovaly ochranu kulturně historických hodnot.

Rovněž často zaznamenala Památková inspekce nejasnosti v otázkách restaurování podle § 14 odst. 8 zákona o státní památkové péči, zejména odkazování na definici restaurování podle citovaného ustanovení v odůvodnění závazného stanoviska.

Při rozhodování podle § 18 odst. 1 zákona o státní památkové péči ve věci přemístění kulturní památky, jež je stavbou, v několika případech kontrolovaný úřad vydal rozhodnutí k přemístění podle § 18 odst. 1 zákona o státní památkové péči, ačkoli k tomu nebyl právní důvod – nejednalo se o přemístění.

Výkon přenesené působnosti svěřené obcím

Na základě kontrolních zjištění KÚ lze konstatovat s několika výjimkami téměř stabilizovanou úroveň výkonu státní správy na úseku památkové péče na úrovni ORP. Velmi podobná situace je i v případě KÚ, kde je nutno uvést snad jen jeden negativní propad v úrovni výkonu v závěru kontrolního období u KÚ ZL.

Zásadní vady se nejčastěji vyskytovaly ve správních řízeních vedených podle § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči ve věci vydávání závazných stanovisek k obnově kulturních památek; při nedostatečném zjišťování aktuálního stavu poznání kulturně historických hodnot a stanovování neurčitých, nevymahatelných podmínek v rozporu s § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči; a při rozlišování obnovy kulturních památek, zda se jedná či nejedná o uměleckořemeslné práce a díla výtvarného umění, pro které je nutné uložit podmínku obnovy formou restaurování.

Nedostatky v aplikaci správního řádu byly zjištěny v proměnlivé četnosti, přičemž mezi ty zásadní patřily pochybení zejména při dodržování základních zásad činnosti správních orgánů (§ 2, 3, 4 a 6 správního řádu), náležitostí vedení spisu, posouzení kompletnosti žádosti (§ 45), nedostatky ve výroku rozhodnutí a jeho odůvodnění (§ 68 správního řádu), stejně tak i v odůvodnění závazného stanoviska. Zjištěny byly i nedostatky v dodržování správních lhůt pro vydávání závazných stanovisek dle § 149 správního řádu, související především s novelou správního řádu a stavebním zákonem, který nově definoval institut fikce souhlasného závazného stanoviska bez podmínek, prvek z pohledu státní památkové péče značně problematický a náročný pro správní řízení. Vedle něj se také

památková péče musí potýkat s institutem tzv. tichého souhlasu – nejprve pro přechodné období Nařízením Rady (EU) 2022/2057 a následně nově podle zákona o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie. To je také prvek, který komplikuje a činí nejednoznačně předvídatelným výkon státní památkové péče.

Nedostatky či pochybení zjištěné při kontrole byly na místě projednány přímo s příslušnými zaměstnanci zařazenými do úřadů ORP a v závěrech z provedených kontrol byly uvedeny požadavky, které mají vést k vyvarování se zjištěných pochybení do budoucna, případně byla uložena opatření k jejich nápravě.

Systémovost nedostatků lze spatřovat především v tom, že úroveň výkonu státní správy na úseku památkové péče je u jednotlivých úřadů ORP vzhledem k velikosti území a personálnímu obsazení rozdílná. Na malých úřadech ORP mnohdy agendu státní památkové péče vykonává pouze jedna osoba a často ani ne na celý pracovní úvazek. Ze sdruženého výkonu agendy státní památkové péče s jinou agendou vyplývá často nedostatek času a přetížení při vyřizování agendy, včetně způsobování nedostatků a pochybení. Přičemž samotná památková péče je multidisciplinární obor, který vyžaduje znalosti mimo jiné v oblasti stavebního i občanského práva, technické i humanitní vzdělání.

Na základě kontrolních zjištění Památkové inspekce a KÚ lze i přes výše popsané nedostatky konstatovat stabilizovanou úroveň výkonu státní správy na úseku památkové péče, zejména při vedení odvolací a přezkumných řízení.

Ve sledovaném kontrolním období dosahovaly nejlepších výsledků KÚ MS, KÚ ZL a KÚ PL. Naopak nejvíce nedostatků bylo zjištěno při kontrole KÚ VY, KÚ JM a KÚ LI. Jen o trochu méně nedostatků bylo zjištěno také při kontrole MHMP a KÚ SČ. Objem práce i rozsah vykonávané agendy na úseku památkové péče je však v porovnání s ostatními kontrolovanými úřady na MHMP nepoměrně větší a na KÚ SČ výrazně větší s ohledem na územní rozsah daných krajů a hustotu výskytu kulturního dědictví. Podobné disproporce ovšem panují i mezi jednotlivými správními obvody ORP. Zásadní vady se nejčastěji vyskytovaly ve správních řízeních vedených podle § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči ve věci vydávání závazných stanovisek k obnově kulturních a národních kulturních památek. Nedostatky v aplikaci správního řádu byly zjištěny v proměnlivé četnosti v podstatě u všech kontrolovaných správních orgánů. Jednou z nejčerstvějších komplikací způsobujících vady v řízeních na úseku památkové péče je pak nově zavedený institut fikce souhlasného závazného stanoviska bez podmínek, vycházející z novely správního řádu a stavebního zákona. Za značně komplikovanou lze označit také situaci provázání legislativy památkové péče se stavebním zákonem a dalšími normami stavebního práva.

Dle MK na úseku výkonu památkové péče nelze samostatně na uvedeném úseku v současné době přikročit k zásadním úpravám zaměřeným na výkon státní památkové péče, a to z důvodu, že je vhodné s novou právní úpravou památkové péče vyčkat na konkrétní a definitivní úpravu neustále se měnícího stavebního práva a teprve v návaznosti na tuto normu připravit nový zákon o ochraně památkového fondu.

Kontrola na úseku tiskového zákona

Výkon svěřené působnosti byl ve sledovaném období hodnocen jako kvalitní, řádný a v souladu s platnými právními předpisy. Nebyly zjištěny nedostatky, které by vyžadovaly přijetí nápravných či jiných opatření, a z tohoto důvodu nejsou navrhována žádná opatření.

Kontrola na úseku vydávání neperiodických publikací

Předmětem kontrol byl výkon přenesené působnosti svěřené KÚ a MHMP § 5 zákona o neperiodických publikacích, dle něhož jsou správní orgány oprávněny ukládat pokuty vydavatelům a distributorům neperiodických publikací.

MK důsledně využívalo, v zájmu hospodárného výkonu státní správy, možnost provedení úkonů předcházejících kontrole podle § 3 odst. 1 kontrolního řádu. MK coby kontrolní orgán si vždy v souladu s Plánem kontrol od správního orgánu, který měl být předmětem kontroly, vyžádalo sdělení ohledně toho, zda daný správní orgán svoji působnost a pravomoc využil. K tomu pro zjednodušení využíval formulářů, do nichž správní orgán vyplnil potřebné údaje, a tyto formuláře pak sloužily jako podklad k tomu, zda bude kontrola vůbec provedena. Pokud MK zjistilo, že určitý správní orgán ve stanoveném období svoji působnost nevyužil, neprovádělo kontrolu, neboť by to bylo de facto zbytečné (banálně vyjádřeno: nebylo co kontrolovat). Provedení kontroly se všemi náležitostmi podle kontrolního řádu by tak v konečném důsledku znamenalo nehospodárný výkon státní správy na straně MK coby kontrolního orgánu. MK tedy neprovádělo kontroly v plném rozsahu podle kontrolního řádu a ani neuložilo žádná nápravná opatření – nebylo toho třeba.

Praxe ukazuje, že KÚ svoji působnost ukládat pokuty podle zákona o neperiodických publikacích využívají celkem zřídka. Důvodem je mimo jiné skutečnost, že nesplnění povinnosti odevzdat povinný výtisk (§ 3) a nesplnění nabídkové povinnosti (§ 4) řeší provozovatelé knihoven, tedy příjemci povinného výtisku a provozovatelé knihoven, jimž svědčí nabídková povinnost podle § 4 zákona o neperiodických publikacích, zpravidla přímo s vydavateli neperiodických publikací, tedy bez využití sankční pravomoci KÚ. MK v oblasti agendy KÚ a MHMP vykonávané podle § 5 zákona o neperiodických publikacích nenavrhuje žádná opatření.

4.2.4 Hodnocení MMR

Úsek územního plánování

Odbor územního plánování byl kontrolujícím orgánem na úseku územně plánovacích činností. Kontrolní skupiny ověřovaly všechny oblasti výkonu přenesené působnosti na úseku územního plánování a podmínky nutné pro výkon těchto činností. Nebyly zjištěny žádné zásadní nedostatky a nebyla uložena opatření k nápravě. Vyskytly se pouze drobné, nesystémové nedostatky, které nevyžadovaly obecné řešení. Protokoly o kontrole obsahovaly doporučení tam, kde jejich realizace mohla přispět ke zlepšení výkonu činnosti kontrolovaného útvaru.

Přetrvává situace, kdy podle současné právní úpravy nemají KÚ ani MMR možnost účinně ovlivnit začlenění agendy územního plánování ani nastavení počtu pracovních úvazků tak, aby odpovídaly výši poskytovaných finančních prostředků na přenesený výkon státní správy. Není také možné kontrolovat, zda obce využívají finanční příspěvek na územně plánovací činnost v plné výši.

KÚ ve svých hodnoceních upozornily zejména na nedodržování lhůt pro pořizování zpráv o uplatňování územních plánů a aktualizací územně analytických podkladů (KÚ JM, KÚ OL, KÚ MS, KÚ ZL). V jednom případě bylo uloženo nápravné opatření z důvodu nesplnění kvalifikačních požadavků pořizovatele (KÚ KV).

Obecně KÚ hodnotí výkon přenesené působnosti ORP v oblasti územního plánování (bez územního rozhodování) jako kvalitní, s jednotlivými výjimkami. MMR se s tímto hodnocením ztotožňuje. Úřady MČ a MěO územně plánovací činnost nevykonávají.

Dopady projednávané novely stavebního zákona a připravované institucionální změny spočívající ve zřízení Úřadu rozvoje území jako ústředního orgánu státní správy v oblasti územního plánování není možné v současné době plně odhadnout.

Úsek územního rozhodování, stavebního řádu a vyvlastnění (místní rozvoj)

Kontrolní činnost odboru stavebně správního potvrdila, že tyto správní orgány vykonávají přenesenou působnost v oblasti územního rozhodování, stavebního řádu a vyvlastnění převážně v odpovídající kvalitě. Kontroly nicméně odhalily řadu procesních a formálních pochybení, která se vyskytovala napříč všemi kontrolovanými orgány. Většina z nich byla napravena již během kontrolního řízení doplněním podkladů či ústním projednáním, pouze výjimečně byla uložena

písemná nápravná opatření. Významnější opatření byla uložena KÚ OL v roce 2023 z důvodu nedodržování zákonných lhůt, a vedla k posílení personálních kapacit oddělení stavebního řádu.

Mezi nejčastější zjištěná pochybení patřily nedostatky v náležitostech kontrolních protokolů (chybějící údaje o posledním kontrolním úkonu, formální nedostatky v pověření ke kontrole, opožděné vyhotovování protokolů a nesprávné uvedení zahájení kontroly). Ve vztahu ke správnímu řádu byly závady spojeny zejména s nedodržováním lhůt pro vydání rozhodnutí, především v odvolacích řízeních. Opakovaně se vyskytovaly také neúplné odvolací spisy, nesprávné určení hlavních účastníků řízení, nedostatečná odůvodnění rozhodnutí, chyby v poučení o opravných prostředcích či nesprávné vyznačení právní moci.

Dále byly zjištěny jednotlivé nedostatky při aplikaci zákona o vyvlastnění, stavebního zákona a InfZ, zejména v oblasti lhůt a správného použití konkrétních ustanovení. Ve více případech se objevily písařské chyby a jiná formální pochybení.

Kraje ve svých hodnoceních výkonu přenesené působnosti v oblasti územního rozhodování, stavebního řádu a vyvlastnění za sledované období 2023–2025 prezentují, že výkon této agendy byl napříč KÚ a MHMP hodnocen jako stabilní a vesměs kvalitní, ačkoli dlouhodobě zatížený především personálními a procesními problémy. Významným problémem zůstává nedostatek personálu na stavebních úřadech, zejména u obcí I. a II. typu, kde často pracuje pouze jeden až dva úředníci zajišťující široký okruh agend. To se negativně projevuje na možnostech specializace, zvyšuje chybovost a omezuje kapacitu úřadů reagovat na složitost stavební legislativy. Problém dále prohlubuje fluktuace zaměstnanců a omezené možnosti systematického vzdělávání. Rekodifikace stavebního práva účinná od 1. 7. 2024 přinesla významné změny postupů i technických systémů, což zvýšilo nároky na úřady a bylo jedním z důvodů vyšší chybovosti. Některé správní orgány hlásily také problémy s funkčností informačního systému stavebního řízení.

Kontroly KÚ a MHMP odhalily opakující se procesní a administrativní nedostatky, zejména nedodržování lhůt, neúplné zjištění skutkového stavu, nepřesnosti v určování účastníků řízení, nedostatečná či příliš stručná odůvodnění rozhodnutí, chyby v dokazování či problémy v doručování. Nedostatky se objevily i ve vedení spisové dokumentace a někdy bylo rozhodováno na základě neúplné projektové dokumentace nebo bez příslušných závazných stanovisek dotčených orgánů. Obce rovněž chybovaly při práci s plnými mocemi nebo neumožnily účastníkům seznámit se s podklady rozhodnutí.

Časté byly také chyby v agendě RÚIAN, zejména nedodržování třídní lhůty pro provedení zápisu, nedostatečné řešení reklamací či chybné označování nesprávných údajů. V některých případech nebyly obcemi zřízeny přístupy do ISÚI. Oblast vyvlastňování byla hodnocena jako relativně stabilní, s minimem závažných pochybení.

Jako hlavní příčiny zjištěných nedostatků uváděly KÚ nedostatečnou znalost právních předpisů, kumulaci agend, omezené zkušenosti úředníků, vysokou časovou zátěž a nízkou kvalitu podkladů předkládaných stavebníky či projektanty. Pozitivním zjištěním je, že většina pochybení měla individuální charakter a byla napravitelná již v průběhu kontroly. Závažná systémová porušení nebyla zjištěna. Kontrolní orgány rovněž oceňovaly přínos metodické podpory, seminářů, školení a konzultačních dnů, které napomáhají předcházet opakování chyb.

Celkově lze konstatovat, že výkon přenesené působnosti v oblasti územního rozhodování, stavebního řádu a vyvlastnění byl v letech 2023–2025 stabilní a vykonáván bez zásadních systémových selhání. Přetrvávající problémy souvisejí zejména s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků, složitostí právní úpravy a vysokými nároky na odborné i procesní postupy, které menší úřady často obtížně zvládají. Významným systémovým problémem hodnoceného období zůstává především nedodržování lhůt pro vydání rozhodnutí, které představuje nejzávažnější zásah do řádného průběhu správních řízení.

Úsek pohřebnictví

Oddělení pohřebnictví v období 2023–2025 dozorovalo 5 876 chybných žádostí obcí týkajících se tzv. sociálních pohřbů. Nejčastěji bylo obcím vytýkáno neúčelné vynakládání nákladů spojených se zajištěním slušného pohřbení osob, kterým nikdo pohřeb nezajistil. Dozor byl vykonáván na základě § 5 zákona o pohřebnictví a vyhlášky MMR č. 277/2017 Sb., o postupu obce při zajištění slušného pohřbení.

KÚ dlouhodobě vykonávají svěřenou působnost v oblasti pohřebnictví převážně kvalitně a v souladu s metodickými požadavky MMR. Kontroly se zaměřují zejména na provozování veřejných pohřebišť a na postup obcí při zajišťování sociálních pohřbů. Většina krajů aktivně spolupracuje s MMR, poskytuje obcím metodickou pomoc a provádí pravidelné kontroly.

Přestože odborná úroveň pracovníků KÚ je obecně dobrá, opakovaně se objevuje **nedostatečné personální zajištění**, které omezuje rozsah a intenzitu výkonu svěřené agendy. Rozdílná míra angažovanosti mezi jednotlivými kraji způsobuje i určitou variabilitu v kvalitě prováděných činností. Celkově však lze konstatovat, že výkon přenesené působnosti je stabilní, funkční a zajištěný, i když trvale zatížený kapacitními limity.

Na základě textových podkladů zpracovaných jednotlivými KÚ a MHMP je výkon přenesené působnosti v pohřebnictví svěřené KÚ, MHMP veden řádně a případně, zejména personální nedostatky KÚ a MHMP jsou napravovány v rámci metodické pomoci poskytované MMR.

4.2.5 Hodnocení MO

V rámci kontroly přenesené působnosti svěřené **KÚ a MHMP** byly kontrolovány oblasti související se zajišťováním obrany ČR, dále byly kontrolovány úkoly stanovené v oblasti operační přípravy státního území s důrazem na objekty důležité pro obranu státu a objekty možného napadení a dále aktivity v oblasti přípravy občanů k obraně státu. Ověřováno bylo využívání aplikačního programového vybavení MO, externí aplikace informačního systému mobilizačních příprav a modul operační příprava státního území. Důraz byl položen i na stav zajištění mobilizačního doplňování ozbrojených sil ČR osobami a majetkem. Metodicky bylo přistupováno při kontrole připravenosti plnění povinností za stavu ohrožení státu a válečného stavu, tj. připravenosti na plnění odvodního řízení, zprošťování mimořádné služby, vedení vhodných věcných prostředků a určených věcných prostředků, stavu v zabezpečení pracovní povinnosti a pracovní výpomoci atd.

V rámci kontrolní činnosti v hodnoceném období 2023–2025 **nebylo ze strany MO zjištěno porušení zákona** a uložena opatření k nápravě.

Výsledky provedených kontrol prokázaly v oblastech spadajících do kompetence MO **dobrou úroveň u všech kontrolovaných úřadů**. Byly zjištěny pouze dílčí nevýznamné nedostatky, které v převážné míře zavinil lidský faktor (neznalost zákonných norem, jejich nesprávný výklad nebo pochybení jednotlivých pracovníků na úseku obranného plánování). Opatření k nápravě z tohoto důvodu nemuselo být uloženo. S ohledem na zjištěný stav nebylo nutné přistoupit ze strany MO k následným kontrolám. Pořádková pokuta nebyla udělena.

Výsledky provedených kontrol výkonu přenesené působnosti prokázaly, že i přes řadu personálních obměn a změn působností v organizačních řádech kontrolovaných úřadů se podařilo udržet dobrý stav jak ve znalostech pracovníků krizového řízení, tak v kvalitě a promyšlenosti zpracovávané dokumentace.

Kladně lze hodnotit i velmi dobrou spolupráci všech KÚ a většiny OÚ ORP s orgány vojenské správy (KVV). Pozitivní také je, že v průběhu jednání se neřeší pouze aktuální nevojenské krizové situace, ale členové bezpečnostních rad krajů jsou pravidelně informováni i o plnění úkolů souvisejících se zajišťováním obrany státu před vnějším napadením a o aktuální situaci v Armádě ČR.

Opatření k vytvoření nezbytných podmínek pro zajištění životních potřeb obyvatel, fungování státní správy a samosprávy a zabezpečení mobilizace ozbrojených sil za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu jsou realizována průběžně v souladu s právními předpisy, směrnicemi a pokyny ÚSÚ.

V oblasti zákona o válečných hrobech byl při kontrolách kladen důraz především na zjištění skutečného stavu válečných hrobů a na úplnost evidence válečných hrobů. Souhrnná evidence válečných hrobů je u všech KÚ vedena, průběžně aktualizována a doplňována především o údaje o pohřbených ve válečných hrobech nebo připomenutých na pietních místech.

Úkoly stanovené v oblasti operační přípravy státního území jsou zabezpečovány. Přehledy objektů důležitých pro obranu státu jsou u KÚ vedeny, přehledy objektů možného napadení jsou vedeny u KÚ v součinnosti s OÚ ORP. Přehledy objektů obranné infrastruktury a doplňování jejich atributů je prováděno v aplikačním programovém vybavení MO, externí aplikaci informačního systému mobilizačních příprav, modul operační příprava státního území.

Při kontrole je pozornost věnována i plnění úkolů vyplývajících z Koncepce operační přípravy státního území ČR a Plánu operační přípravy státního území ČR, které jsou u KÚ postupně realizovány (www.opsu.army.cz).

Úkoly v oblasti doplňování ozbrojených sil ČR osobami a majetkem jsou zabezpečovány (plnění branné povinnosti – odvodní řízení, zprošťování mimořádné služby, věcné prostředky, pracovní povinnost a pracovní výpomoc atd.).

V rámci kontrol byla ze strany MO věnována značná pozornost u KÚ přípravě občanů k obraně státu. Za přípravu občanů k obraně státu jsou považovány různorodé aktivity podporující fyzickou zdatnost a vztah občana k vlasti a je také značně využívána dotační politika na tělovýchovnou a zájmovou činnost. Celkově lze hodnotit přístup KÚ k oblasti přípravy občanů k obraně státu jako velmi dobrý.

Výsledky kontrol přenesené působnosti prokázaly aktivní přístup pracovníků zajišťujících tuto oblast a celkově dobrou úroveň u všech KÚ.

Obsah a forma provedení kontroly výkonu přenesené působnosti u **OÚ ORP** je obdobný jako u KÚ. Na základě provedených kontrol u OÚ ORP bylo zjištěno, že oblast zajišťování obrany státu bývá v některých případech chápána jako okrajová záležitost. Úředníci ji mají zařazenu ve své funkční náplni vedle dalších problematik a nemohou se jí plně věnovat v požadované kvalitě. Řešením by bylo přerozdělit funkční náplň těchto pracovníků, nebo posílit oddělení zabývající se krizovým řízením a obranným plánováním.

Válečným hrobům je ze strany jejich vlastníků věnována náležitá pozornost a jejich stav odpovídá údajům uvedeným v evidenci válečných hrobů vedené OÚ ORP.

Ze strany MO jsou velmi pozitivně hodnoceny aktivity OÚ ORP spojené s přípravou občanů k obraně státu. Nebylo zjištěno, že by v této oblasti kontrolovaný OÚ ORP nevyvíjel požadovanou činnost. Kladně jsou hodnoceny zejména poskytované dotace ze strany ÚSC na různorodé aktivity zaměřené na fyzickou přípravu a vztah občanů k vlasti.

Celkově lze konstatovat, že OÚ ORP mají o řešení problematiky související s plánováním a zajišťováním obrany státu potřebný zájem. Problémy však lze u některých OÚ ORP spatřovat v případě, když pracovníci pověřeni řešením této problematiky jsou zahlceni jinými činnostmi a v důsledku toho na úkoly spojené s plánováním a zajišťováním obrany státu nemají dostatek pracovního času.

4.2.6 Hodnocení MPO

Výkon přenesené působnosti svěřené KŽÚ a OŽO MHMP

Pokud se jedná o jednotlivé oblasti kontroly podle příslušných právních předpisů (tj. oblast živnostenského podnikání, regulace reklamy, výkon kontrolní činnosti, správní řízení, řízení o přestupcích), nebyly zjištěny žádné nedostatky v činnosti kontrolovaných **KŽÚ a OŽO MHMP**⁹.

⁹ Mezi KŽÚ je v textu dále zahrnut rovněž odbor živnostenský a občanskosprávní MHMP (OŽO MHMP), stejně tak mezi ObŽÚ náleží živnostenský odbor ÚMČ (ŽO ÚMČ).

MPO získává potřebné údaje a informace o kontrolách KŽÚ nad činností ObŽÚ obecně z výkonu státní správy v oblasti živnostenského podnikání vyplývajícího vůči KŽÚ z postavení MPO jako ÚSÚ ve věcech živností, a to včetně vlastní kontrolní činnosti, popř. z dalších materiálů opatřených na vyžádání MPO od KŽÚ v souvislosti s přípravou Hodnotící zprávy.

MPO se zaměřuje z hlediska potřebných podkladových materiálů na bližší získávání zejména následujících údajů týkajících se kontrolní činnosti KŽÚ:

- přehled kontrolovaných ObŽÚ (počet kontrol, počet kontrolovaných úřadů),
- předmět kontroly (zaměření kontrol, počet uložených opatření, počet následných, resp. mimořádných kontrol),
- řešení podnětů a stížností,
- vyhodnocení kontrolních závěrů z kontrol KŽÚ.

Předkládání konkrétních protokolů KŽÚ z kontrol činnosti ObŽÚ je ze strany MPO pravidelně vyžadováno v rámci výkonu kontrol MPO nad činností KŽÚ v souvislosti se zjišťováním, jakým způsobem vykonává příslušný KŽÚ svou metodickou a kontrolní činnost vůči ObŽÚ.

Souhrnně lze konstatovat, že na základě kontrolních zjištění, provedených MPO u kontrolovaných KŽÚ, nebyly v kontrolním období 2023–2025 v činnosti kontrolovaných KŽÚ systémové či jiné zásadní nedostatky zjištěny, celkově je u uvedených orgánů kvalita výkonu státní správy na požadované úrovni.

Výkon přenesené působnosti svěřené ObŽÚ, MČ a MěO

Pokud jde o kontrolní období let 2023–2025, lze na základě shromážděných poznatků uvést, že ze strany KŽÚ byly v činnosti některých ObŽÚ shledány pouze jednotlivé, dílčí nedostatky převážně formálního, resp. administrativního charakteru. Výkon státní správy v přenesené působnosti na úseku živnostenského podnikání je v činnosti ObŽÚ hodnocen kontrolními orgány pozitivním způsobem, k přijetí opatření zásadní povahy nemuselo být v období 2023–2025 ze strany KŽÚ v rámci metodické, řídicí a kontrolní činnosti přistupováno. Zjištěná jednotlivá, dílčí pochybení neměla vliv na zákonnost rozhodnutí uvedených správních orgánů.

MPO se s uvedenými závěry, z nichž vyplývá, že celkově je kvalita výkonu státní správy u ObŽÚ na odpovídající úrovni, ztotožňuje. Z hlediska MPO jako ÚSÚ lze přesto doporučit, aby při kontrole výkonu přenesené působnosti uskutečňované KŽÚ na úseku živnostenského podnikání vůči příslušným ObŽÚ byla i nadále průběžně věnována pozornost aplikaci jednotlivých procesních institutů obsažených v zákonu o kontrole, správním řádu a v zákonu o odpovědnosti za přestupky, včetně důrazu kladeného na řádné zajištění všech věcných a formálněprávních náležitostí stanovených zákonem při vydávání rozhodnutí uvedených orgánů ve správním řízení tak, aby i dílčím nedostatkům zjišťovaným v činnosti uvedených správních orgánů I. stupně bylo možno účinným způsobem do budoucna předcházet.

Vzhledem k uvedeným souhrnným závěrům nemá MPO, pokud jde o kontrolní období let 2023–2025, žádné důvody navrhopat ve vztahu k činnosti KŽÚ, resp. ObŽÚ, týkající se výkonu státní správy v oblasti živnostenského podnikání, přijetí jakýchkoliv opatření.

4.2.7 Hodnocení MPSV

Výkon přenesené působnosti je přiměřený a profesionální. Zjištěné nedostatky jsou ojedinělé a **nebyly zjištěny systémové nedostatky**, které by vyžadovaly hlubší analýzu příčin nebo zásadní změny. Nebyly identifikovány agendy, které by vyžadovaly změnu úrovně výkonu. Nejsou navrhována žádná opatření.

KÚ však upozorňují na některé **dílčí problémy**, které kvalitu výkonu státní správy mohou negativně ovlivnit. Jedná se především o neobsazené pozice z důvodu nezájmu uchazečů, **nedostatečné personální zajištění agend, častou fluktuaci zaměstnanců**. Dále poukazují na nevhodnou **kumulaci agend** na OÚ ORP a pověřených OÚ. Příčinu tohoto stavu KÚ spatřují především v nedostatečném

finančním zajištění a ohodnocení, které způsobuje nekonkurenceschopnost veřejné správy na úrovni obcí i krajů.

4.2.8 Hodnocení MSp

Poznatky zjištěné v rámci kontrol výkonu přenesené působnosti na úseku střetu zájmů jsou přínosem pro metodickou činnost MSp.

Ve vztahu k identifikaci a zapisování veřejných funkcionářů **do CRO** je patrné, že navzdory široce poskytované metodické pomoci ze strany MSp je tato agenda **stále velmi složitá** a vyžaduje další vysvětlování (zejména pokud jde o počítání lhůt pro podávání oznámení do CRO a dodržování lhůt pro zápisy do CRO tzv. podpůrnými orgány dle § 14a zákona o střetu zájmů, stejně jako o správnou identifikaci veřejných funkcionářů, na které se vztahuje zápis do CRO). To MSp reflektuje v několika metodických dokumentech a zdůrazňuje v rámci individuálních metodických dotazů a konzultací.

Ve vztahu k projednávání **přestupků podle zákona o střetu zájmů** je problematická **nedostatečná aplikace zásad** zákona o odpovědnosti za přestupky i správního řízení obecně. Na to MSp rovněž reagovalo přijetím metodiky pro přestupkové orgány prvního stupně, kterou průběžně aktualizuje zejména s ohledem na poznatky z praxe. Dalším zjištěním ve vztahu k agendě přestupků je **ukládání velmi nízkých trestů** za přestupky podle zákona o střetu zájmů. Nejčastěji je uložena povinnost zaplatit pokutu ve výši 1 000 Kč (tedy na samé spodní hranici většiny přestupků projednávaných podle zákona o střetu zájmů). Často je též ukládán správní trest napomenutí či je oznámení o přestupku odkládáno z důvodu, že nebyla naplněna materiální stránka přestupku (tj. společenská škodlivost). Vzhledem k navýšení částky nákladů řízení z 1 000 Kč na 2 500 Kč je otázkou, zda se tento trend nebude ještě zhoršovat.

MSp má za to, že ukládání nízkých trestů je mimo jiné důsledkem nesprávné aplikace zákona o odpovědnosti za přestupky, když nedochází k dostatečnému zohlednění specifík daného případu a následné diferenciaci výše pokut v jednotlivých případech. Zjištěná pochybení se týkají jak orgánů prvního stupně (OÚ ORP a ÚMČ HMP), tak odvolacích orgánů (KÚ a MHMP). Za pozitivní lze označit, že usnesení o delegaci podle § 63 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky jsou obvykle stížena pouze formálními nedostatky, ale k řádné delegaci ve většině kontrolovaných případů dochází.

Pokud jde o **kontroly prováděné ze strany KÚ a MHMP** vůči OÚ a ÚMČ, nejčastějším pochybením je **nepřezkoumatelnost protokolu o kontrole** z důvodu absence podstatných informací. V protokolech o kontrole tak např. chybí informace o kontrolovaných spisech, zjištěných nedostatcích nebo navržených opatřeních k nápravě. Patrná je rovněž nejednotnost praxe ve vztahu ke kontrolám mezi jednotlivými KÚ.

Pozitivním zjištěním ze všech kontrol pak je deklarovaný zájem KÚ a MHMP zjištěné nedostatky odstranit a do budoucna se jich vyvarovat (to vyplývá i ze zaslanych podkladů těchto kontrolovaných osob k Hodnotící zprávě za léta 2023–2025 a bude to ověřováno v rámci kontrol 2026–2028). Je to patrné i z velkého zájmu o účast na kulatém stole pořádaném Odborem střetu zájmů a prevence korupce MSp dne 13. 11. 2025 k problematice kontrol výkonu přenesené působnosti KÚ a MHMP na úseku střetu zájmů. Tento kulatý stůl byl primárně určen pro zaměstnance krajů a HMP, kteří zabezpečují agendy, které se vztahují právě k uvedeným kontrolám. MSp tímto způsobem deklarovalo, že obdobně jako očekává, že budou KÚ a MHMP metodicky pomáhat a vést OÚ a ÚMČ ve svém správním obvodu, tak i jednou ze stěžejních činností MSp na úseku střetu zájmů je metodicky pomáhat a vést KÚ a MHMP.

4.2.9 Hodnocení MŠMT

Na kontrolní činnost v oblasti školství, mládeže a tělovýchovy v letech 2023 až 2025 měla vliv dozrávající epidemiologická situace po pandemii Covid-19 a především válka na Ukrajině. Pandemie Covid-19 sice urychlila digitalizaci českého školství, avšak rozsáhlá modernizace představovala pro MŠMT, kraje i obce značnou zátěž. Válka na Ukrajině způsobila masový příliv ukrajinských občanů do

ČR a s ním spojené požadavky na integraci ukrajinských dětí a žáků do českých škol, což rovněž zvýšilo zátěž všech zúčastněných institucí. Jednotlivé kontrolní orgány se s nastalou situací vyrovnávaly podle svých kontrolních kapacit a podmínek, mnohdy musely na základě analýzy rizik upřednostnit krizové řízení a jiné agendy před standardní kontrolní činností v oblasti školství, mládeže a tělovýchovy.

Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené KÚ a MHMP

Mezi hlavní kontrolované oblasti patřilo financování krajských a obecních škol a školských zařízení včetně ověřování protokolů z tzv. „dohodovacích řízení“ mezi KÚ a ORP, resp. MHMP a MČ, na základě kterých KÚ a MHMP zohledňují, respektive odstraňují disproporce mezi rozpisem přímých výdajů a finanční rozvahou právnické osoby, a financování soukromého školství. V těchto oblastech nebyly zjištěny nedostatky. Také v oblasti poskytování informací dle InfZ nebyly u kontrolovaných osob zjištěny nedostatky. Řada **pochybení byla zjištěna v oblasti správního rozhodování v řízeních o odvolání proti rozhodnutím ředitelů škol a školských zařízení a v oblasti školského rejstříku**. Závažnější pochybení pak byla zjištěna v oblasti **uznávání zahraničního vzdělání v ČR**.

V žádné z kontrol výkonu přenesené působnosti provedených u KÚ a MHMP nebylo zjištěno porušení rozpočtové kázně. Celkově lze konstatovat **dobrou úroveň výkonu přenesené působnosti svěřené KÚ a MHMP**.

Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené ORP a MČ

KÚ provedly v období let 2023 až 2025 celkem 128 kontrol výkonu přenesené působnosti v oblasti školství, mládeže a tělovýchovy u ORP ve své působnosti. Identifikováno bylo celkem 21 pochybení, uložena byla 4 nápravná opatření. Celkově lze konstatovat **dobrou úroveň výkonu přenesené působnosti svěřené ORP**.

Problematické oblasti výkonu přenesené působnosti

V kontrolované oblasti správního rozhodování v řízeních o odvolání proti rozhodnutím ředitelů škol a školských zařízení se jeví jako **problematické předkládání spisů I. stupně**. Tyto spisy nemusí být součástí spisů II. stupně, které vedou KÚ a MHMP. Předložení spisů I. stupně, kterými KÚ a MHMP nedisponují, je pro dosažení účelu kontroly nutné. Na základě stanoviska MV č. j. MV-90434-2/ODK-2019 ze dne 1. 7. 2019 využíváme v některých případech postupu, kdy kontrolovaná osoba (z vlastní iniciativy) vyzve právnickou osobu (školu) k zaslání příslušného správního spisu, v ostatních případech sami vyzýváme právnickou osobu k předložení spisů I. stupně na základě § 8 odst. 2 správního řádu. Pokud nám však právnická osoba odmítne spis vydat, jak se již stalo, nejde dle výše uvedeného stanoviska MV o porušení zákona. V takovém případě nelze kontrolu v uvedené oblasti provést. V letech 2023–2025 se sice nestalo, že by kontrolujícím bylo předložení spisů I. stupně zamítnuto, avšak riziko nadále trvá.

4.2.10 Hodnocení MV

MV – ODK

V rámci provedených kontrol bylo shledáno celkem 7 porušení zákona při výkonu přenesené působnosti KÚ a MHMP, přičemž k 5 ze 7 zjištěných porušení byla uložena opatření k nápravě zjištěných nedostatků, příp. jejich předcházení.

Porušení byla zjištěna u KÚ JČ, KÚ SČ, KÚ KV, KÚ ZL a MHMP. Pro srovnání, v předcházejícím kontrolovaném období bylo zjištěno 29 porušení zákona. V období 2023–2025 tedy došlo k razantnímu **snížení zjištěných nedostatků**, které však bylo nepochybně ovlivněno zúžením předmětu kontroly z důvodu odstranění duplicit v některých kontrolovaných oblastech. Na tomto místě lze zejména zmínit upuštění od kontrol postupu KÚ a MHMP dle kontrolního řádu, neboť tuto oblast by měly kontrolovat věcně příslušné ÚSÚ (v této oblasti bylo v minulém období zjištěno 9 porušení zákona), a zveřejňování veřejnoprávních smluv (3 porušení v minulém období).

MV – ODK nejčastěji konstatoval nedodržení lhůt při rozhodnutí o stížnostech či odvoláních podaných dle InfZ a absenci záznamu o určení oprávněné úřední osoby.

MV – OSČ

Úroveň výkonu přenesené působnosti KÚ a MHMP na úseku evidence obyvatel a rodných čísel, občanských průkazů a cestovních dokladů MV – OSČ hodnotí velmi pozitivně. Stejně pozitivně hodnotí úroveň kontrolních systémů KÚ a MHMP při kontrolách výkonu přenesené působnosti obcí a MČ a při poskytování odborné a metodické pomoci těmto subjektům. Ojedinelé nedostatky byly shledány na úseku evidence obyvatel, které se týkaly poskytování či využívání údajů z informačních systémů, a na úseku kontrolní činnosti, které se týkaly náležitostí a vyhotovení protokolu o kontrole. Doporučení nejčastěji směřovala ke kontrole způsobu odstranění nedostatků k opatřením, která KÚ a MHMP na obcích a MČ uložily. Se zavedením Standardů kontrol MV – OSČ doporučoval zejména zrevidovat obsah protokolu napříč všemi kontrolovanými úseky, případně doplnit nebo upravit předmět kontroly s využitím vzorového protokolu. MV – OSČ neshledal při výkonu přenesené působnosti svěřené KÚ a MHMP žádné zásadní nebo systémové nedostatky.

Úroveň výkonu přenesené působnosti obcí a MČ na jednotlivých úsecích

Na úseku evidence obyvatel podle kontrolních zjištění MV – OSČ úředníci nejvíce chybovali při poskytování či využívání údajů z informačních systémů a při zadávání jednoznačně identifikovatelného důvodu vstupu do informačních systémů. Další nedostatky se vyskytly při vybírání a vyznačení úhrady správních poplatků, při oznamování vlastníku objektu změny v počtu přihlášených osob k trvalému pobytu nebo při evidování adresy pro doručování písemností. V jednotlivých případech MV – OSČ zaznamenal nedostatky zejména procesního charakteru při vedení správních řízení o návrhu na zrušení údaje o místu trvalého pobytu.

Na základě podkladů, které MV – OSČ ze strany KÚ a MHMP obdržel, lze konstatovat, že KÚ a MHMP nejčastěji shodně zaznamenaly porušování správného řádu při vedení správních řízení ve věci rušení údaje o místu trvalého pobytu (záznam o oprávněné úřední osobě, doručování písemností, poučování účastníků řízení o jejich procesních právech, zastupování účastníků řízení, vedení společného řízení, dokazování, náležité odůvodnění rozhodnutí, výpočet nabytí právní moci rozhodnutí). Častější výskyt porušení zákona o evidenci obyvatel KÚ a MHMP zaznamenaly u ohlašoven při přihlašování k trvalému pobytu (doložení vlastnictví nebo oprávněnosti užívání nemovitosti, plnění povinnosti oznámit vlastníku objektu změnu v počtu přihlášených osob). Nedostatky byly zjištěny při poskytování údajů z informačních systémů. Správní poplatky nebyly vždy vybírány v souladu se sazebníkem zákona o správních poplatcích. KÚ a MHMP ve více případech uvedly, že na úseku evidence obyvatel zaznamenávají nedostatky častěji u obcí I. a II. typu.

Na úseku rodných čísel jsou kontroly prováděny z pohledu zákona o evidenci obyvatel a v rámci kontrol nebyly zjištěny žádné zásadní nedostatky.

Na úseku občanských průkazů a na úseku cestovních dokladů největší chybovost MV – OSČ zjistil při zpracování žádostí o vydání dokladu, při rozhodování o skončení platnosti dokladu, při poskytování údajů z informačních systémů jiným subjektům, při skartaci žádostí o vydání občanských průkazů po uplynutí zákonem stanovené doby uchování a při uvádění důvodu vydání dalšího cestovního pasu. MV – OSČ zjistil další různorodá pochybení, která se vyskytovala na jednotlivých úřadech.

Vzhledem k tomu, že KÚ a MHMP nemají přímý přístup do informačního systému evidence občanských průkazů a do informačního systému evidence cestovních dokladů, není rozsah předmětu kontroly prováděný ze strany MV – OSČ vždy srovnatelný s rozsahem kontroly KÚ a MHMP, nicméně požadovaný rozsah kontroly ze strany KÚ a MHMP je stanoven ve Standardech kontrol. Na základě podkladů, které MV – OSČ ze strany KÚ a MHMP obdržel, lze konstatovat, že KÚ/MHMP ve více případech shodně zaznamenaly porušení zákona o občanských průkazech, zákona o cestovních dokladech a zákona o odpovědnosti za přestupky zejména při řešení přestupků (nesprávná kvalifikace přestupkového jednání, nesprávně vyplněné příkazové bloky).

Přestože KÚ a MHMP poskytují obcím a MČ kvalitní metodickou podporu z výše uvedeného vyplývá, že v uvedených oblastech **přetrvávají nedostatky**. Příčinou chybování zejména u obcí základního typu bývá nepravidelný výskyt správních řízení, častá kumulace funkcí při výkonu státní správy, absence ZOZ. MV – OSČ doporučuje uplatňovat Standardy kontrol, vyžadovat zpětnou vazbu k ověření, zda kontrolované subjekty přijaly adekvátní opatření k nápravě, nejčastější nedostatky projednávat v rámci společných metodických dnů MV – OSČ s KÚ a MHMP, metodickou podporu obcím a MČ cíleně zintenzivnit v nejproblematictějších oblastech.

MV – OSO

Z poznatků získaných v rámci kontrolní činnosti **nevyplynuly žádné závažné nedostatky** v aplikaci právních předpisů upravujících kontrolovanou problematiku nabytí a pozbytí státního občanství ČR. Většina zjištěných drobných pochybení měla charakter nedodržení procesních povinností (nesplnění oznamovací povinnosti vůči MV bez zbytečného odkladu) či vad spíše formálního charakteru, bez přímého dopadu na věcnou správnost vykonávané agendy. Ojedinelé vady související s vlastní věcnou problematikou (nedostatečně zjištěný skutkový stav věci v jednotlivých případech) či procesní pochybení v jednotlivých případech (zastavení řízení za situace, kdy nebyly splněny veškeré zákonné předpoklady) byly vytknuty do protokolů o provedených kontrolách a projednány s odpovědnými pracovníky.

MV – OSVV

Úsek přestupků a veřejný sbírek

V rámci kontrolní činnosti za léta 2023 až 2025 **nebyla zjištěna podstatná pochybení**. V ojedinělých případech bylo v rámci agendy přestupků shledáno nedodržení lhůt pro vydání rozhodnutí nebo lhůt pro zahájení přestupkového řízení, tedy nedodržení procesních lhůt pořádkového charakteru (tato pochybení nicméně neměla dopad na zákonnost vydaného rozhodnutí), popř. bylo v rámci agendy veřejných sbírek shledáno nedodržení jiných pořádkových lhůt (např. lhůty pro kontrolu vyúčtování veřejné správy). Z věcného hlediska byla v ojedinělých případech v agendě veřejných sbírek shledána nesprávnost uvedeného data zahájení veřejné sbírky či chybná akceptace oznámení veřejné sbírky (oznámení trpělo vadami).

Úsek matrik, jména a příjmení, a vidimace a legalizace

V rámci kontrol výkonu přenesené působnosti na úseku matrik, jména a příjmení, a vidimace a legalizace bylo **v celkem 8 případech uloženo KÚ či MHMP nápravné opatření**. V pěti případech bylo opatření uloženo z důvodu nedostatků na úseku vidimace a legalizace (např. zápisy ověření neodpovídaly tiskopisu ověřovací knihy). V jednom případě se jednalo o porušení povinnosti na úseku kontrolní činnosti vůči obci s rozšířenou působností na úseku matrik, jména a příjmení. Ve zbylých případech se jednalo o porušení povinností na úseku kontrolního řádu (nevyhotovení protokolu o kontrole v zákonné lhůtě), resp. povinností na úseku zákona o úřednících ÚSC (nesplnění povinnosti složit zkoušku ZOZ).

MV – GŘ HZS

Na základě výsledku kontrol na úseku krizového řízení provedených u příslušných KÚ lze konstatovat, že došlo **k dalšímu zlepšení jak v kvalitě**, tak i v úplnosti předkládaných dokumentů ke kontrole, a jsou tak vytvořeny základní předpoklady pro výkon přenesené působnosti v kontrolovaných oblastech, včetně připravenosti na řešení mimořádných událostí nebo krizových situací. Toto pozitivní hodnocení lze konstatovat i díky zvýšenému počtu vyhlášených krizových stavů a nutnosti jejich řešení za pomoci opatření krizového řízení a zintenzivnění metodické pomoci na úsecích krizového řízení.

Systémová opatření nebyla v hodnoceném období navržena, protože byly zjištěny pouze formální nedostatky, které byly na místě konzultovány a v protokolu o kontrole figurovaly pouze jako

doporučení k úpravě. (např. u Pardubického kraje bylo doporučeno upravit počet členů Bezpečnostní rady kraje na počet stanovený nařízením vlády č. 462/2000 Sb.).

Kontroly výkonu přenesené působnosti byly zaměřeny na připravenost krajů na řešení mimořádných událostí a krizových situací, jako výkon přenesené působnosti podle krizového zákona. Při kontrole výkonu přenesené působnosti a kontrole realizace návrhů opatření bylo u všech kontrolovaných krajů konstatováno, že opatření zaměřená na připravenost krajů k řešení mimořádných událostí a krizových situací jsou realizována v souladu s právními předpisy a organizačními řády KÚ.

4.2.11 Hodnocení MZd

Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené KÚ a MHMP

Při hodnocení období 2023-2025 se MZd zaměřilo především na identifikaci pochybení v oblasti procesního a věcného práva. Cílem bylo popsat jednotlivá pochybení, posoudit jejich četnost (výskyt napříč kontrolovanou agendou), posoudit dopad na celkovou úroveň správních činností KÚ a MHMP a jasně identifikovat oblasti s potřebou intenzivnějšího metodického vedení pro příští kontrolní období. MZd rozřazovalo zjištěné nedostatky na pochybení věcná a procesní. V obou kategoriích byl oproti předchozímu kontrolnímu období zaznamenán pokles. Věcná pochybení se vyskytovala v menší míře než pochybení procesní a neměla charakter systémových závad, což potvrzuje dobrou aplikační praxi věcných předpisů na úrovni KÚ a MHMP.

Pochybení **ve věcných předpisech**, tj. zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o návykových látkách, byla zjištěna **v přijatelném rozsahu**. Jednalo se po jednotlivá pochybení s omezeným dopadem.

Více než polovinu zjištěných nedostatků tvoří porušení procesních předpisů, zejména správního, řádu, zákona o odpovědnosti za přestupky a kontrolního řádu. Pochybení byla zpravidla individuálního charakteru a nevykazovala systémový dopad. Identifikovaná zjištění potvrzují potřebu pokračovat v metodické podpoře, zejména v oblasti správního řízení a jednotného výkladu procesních postupů.

MZd dlouhodobě uplatňuje při kontrolní činnosti metodický přístup bez ukládání nápravných opatření. Zjištěné nedostatky byly se zástupci KÚ a MHMP komunikovány a byl jim doporučen postup k jejich nápravě již v průběhu kontroly. Tento postup často umožnil okamžitou nápravu. Následně byl správný postup popsán v protokolu o kontrole. MZd kladlo důraz na edukativní a podpůrnou roli kontrolní činnosti. Tuto strategii MZd uplatní i v dalším kontrolním období.

Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené obcím

Kontroly výkonu přenesené působnosti **svěřené obcím** prokázaly **stabilní a dlouhodobě udržitelnou úroveň** výkonu státní správy v oblasti zdravotnictví. Nebyly identifikovány zásadní či systémové nedostatky, které by měly negativní dopad na zákonnost nebo správnost postupů obcí. Zjištěná pochybení měla převážně procesní charakter. Tato pochybení nebyla shledána jako systémová; vyskytovala se jednotlivě. Obce tato zjištění obvykle napravovaly bezprostředně v rámci kontroly.

Všechny KÚ a MHMP poskytují ORP metodickou pomoc vždy při výkonu kontroly na místě a dále dle potřeby jednotlivých obcí ve formě telefonických konzultací nebo písemných vyjádření.

MZd hodnotí výkon kontrolní činnosti KÚ a MHMP zaměřený na přenesenou působnost ORP na úseku zdravotnictví jako uspokojivou. V rámci hodnoceného období nebyly zjištěny žádné zásadní systémové nedostatky v jejich činnosti.

4.2.12 Hodnocení MZe

Úsek státní správy lesů, myslivosti a rybářství

Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené KÚ a MHMP

Ve sledovaném období byly při kontrolách KÚ a MHMP nejčastěji zjištěny nedostatky týkající se obsahových **náležitostí rozhodnutí a závazných stanovisek**, zejména nedostatečná odůvodnění a neúplná skutková zjištění, v nemnoha případech pak i absence závazných stanovisek k rozšiřování nepůvodních druhů při zařazování nepůvodních druhů ryb do zarybňovacích plánů či absence vyjádření orgánů ochrany přírody (§ 44 odst. 2 či § 66 zákona o myslivosti). V žádném případě se však nejednalo o pochybení vyžadující uložení opatření.

Kontroly dle Směrnice MZe č. j.: 26191/2016-MZE-16221 ze dne 10. 5. 2016 o postupu OÚ ORP a KÚ při poskytování náhrad podle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, probíhaly bez závažných zjištění.

Souhrnné zhodnocení úseku

Výkon přenesené působnosti KÚ na úseku státní správy lesů, rybářství a myslivosti byl v letech 2023–2025 **na velmi dobré úrovni**. Objevené drobné nedostatky nevyžadovaly nápravná opatření. Nejčastěji šlo o formální **nedostatky vyplývající z aplikace správního řádu nebo nedostatečného odůvodnění stanovisek či rozhodnutí**, které byly s úřady na místě projednány. Drobné nedostatky formálního charakteru byly řešeny nejen s těmi úředníky státní správy, kteří se jich dopustili, ale i s vedoucími pracovníky odborů životního prostředí na všech KÚ. Zjištěné nedostatky také byly projednány na společných poradách státní správy s cílem zajistit orgánům KÚ metodickou pomoc, sjednocení postupů a zlepšení aplikace právních předpisů. Získané poznatky MZe využívá i při legislativních úpravách.

Kontrolní systém používaný na krajích je s úpravami uplatňován i na obcích. Umožňuje komplexní prověření agendy a aktivní zapojení kontrolovaných pracovníků. Nedostatky se řeší přímo na místě. **Úroveň výkonu státní správy na úrovni ORP je rozkolísaná a bývá zpravidla vyšší u větších úřadů.** Její výkon je zásadně ovlivněn výší úvazků a kvalifikací jednotlivých úředníků pro výkon státní správy lesů, rybářství nebo myslivosti. Bohužel kontroly ORP ukázaly, že některé ORP nedisponují úředníky s dostatečnou odbornou způsobilostí. Tento stav je průběžně řešen proškolením nových úředníků se složením závěrečné zkoušky. Většina chyb je procesního charakteru, proto je nutné posílit metodické vedení a vzdělávání v oblasti správního řádu.

Celkově má výkon státní správy lesů, rybářství a myslivosti vzestupnou tendenci a KÚ plní doporučení z kontrol.

Úsek vodního hospodářství

Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené KÚ a MHMP

MZe během kontrol výkonu státní správy ve vodním hospodářství na krajských vodoprávních úřadech zjistilo, že vykonávaná agenda je vedena **na velmi dobré úrovni**. Přestože MZe našlo v některých spisech nesrovnalosti, nikdy se nejednalo o závažná pochybení, která by vyžadovala následná řešení formou opatření k nápravě. Jednalo se zejména o nepřesnosti v rozhodnutí vyplývající z požadavků správního řádu, jako např.:

- v některých rozhodnutích chybí ve výrokové části zřetelné označení účastníků řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu, samotní účastníci řízení jsou však ve výrokové části vždy uvedeni a bylo s nimi vždy jednáno jako s účastníky řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu,
- v některých rozhodnutích nebyli zcela detailně identifikováni účastníci řízení v souladu s § 68 odst. 2, potažmo § 18 odst. 2 správního řádu, konkrétně chybělo datum narození u fyzické osoby nebo IČ u právnické osoby,
- KÚ také postupně upouštějí od zahrnování podmínek vyplývajících přímo z jiných právních předpisů do podmínek výrokové části vodoprávních rozhodnutí. Tato věc je krajským i dalším vodoprávním úřadům dlouhodobě MZe zdůrazňována a je nutno konstatovat, že i zde se situace zlepšuje, i přesto některé úřady tyto podmínky ve výrokové části svých rozhodnutí v uplynulém období uváděly.

Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené obcím

MZe provádí namátkové kontroly výkonu státní správy ve vodním hospodářství na úrovni OÚ ORP již od roku 2005. Vodoprávní úřady na úrovni OÚ ORP jsou kontrolovány také KÚ.

Na úrovni OÚ ORP byly kontroly vykonány namátkově, a to v souladu se záměrem MZe přispět zejména metodickou pomocí ke zvýšení úrovně výkonu státní správy ve vodním hospodářství a zajistit bezproblémovou a jednotnou aplikaci právních předpisů v praxi vodoprávních řízení. Velmi pozitivní zpětná vazba z prováděných kontrol ukazuje na jejich správné zacílení, což napomáhá prohlubování vzájemné komunikace na všech stupních správní hierarchie. Přínosné je i seznámení se s regionální vodoprávní problematikou a poznatky o aplikaci předpisů v gesci MZe. Na základě těchto poznatků je možné pružně reagovat na případné aplikační nesnáze či nesprávnosti právních norem zahájením legislativního procesu vedoucího k jejich odstranění.

Kontroly vodoprávních úřadů ORP potvrzují **dlouhodobě vzrůstající úroveň** výkonu státní správy ve vodním hospodářství i na této úrovni. Většina zjištěných pochybení byla pouze formálně-procesního rázu a vyskytla se opakovaně u jednotlivých úřadů. Kvalita vedení vodoprávní agendy na úrovni OÚ ORP je nejčastěji přímo úměrná velikosti daného úřadu. Toto konstatování není absolutní, ale celkový trend je možno takto vymezit. Stejně jako v případě zjištění pochybení KÚ nebylo třeba ukládat opatření k nápravě, problematika byla náležitě vysvětlena a diskutována v tom směru, aby se předešlo opakování pochybení při výkonu vodoprávní agendy.

Mezi nejčastěji se objevujícími pochybeními jsou zejména níže uvedené nedostatky:

- v případě „zezávazňování“ podmínek z vyjádření např. dotčených orgánů chybí jejich přesná citace v rámci výroku rozhodnutí, případně není připojena jejich kopie jako nedílná součást rozhodnutí, případně jsou do podmínek rozhodnutí zařazovány také podmínky, které samy o sobě vyplývají z jiných právních předpisů,
- nesprávné vyznačení nabytí právní moci rozhodnutí na písemném vyhotovení rozhodnutí,
- v některých rozhodnutích nejsou řádně identifikováni účastníci řízení v souladu s § 68 odst. 2, potažmo § 18 odst. 2 správního řádu, konkrétně chybělo datum narození u fyzické osoby nebo IČ u právnické osoby.

Souhrnné zhodnocení úseku

Na základě výsledků provedených kontrol lze konstatovat, že výkon přenesené působnosti na úseku vodního hospodářství je **u KÚ zabezpečen na vysoké úrovni**. Nebyla zjištěna žádná závažná pochybení vyžadující následná opatření k nápravě. Zjištěná pochybení nezpůsobovala nezákonnost vydaných rozhodnutí. MZe podrobně prodiskutovalo se zástupci KÚ každý nedostatek zjištěný v rámci kontrolovaných spisů. Ke standardně kvalitní práci krajských vodoprávních úřadů přispívá mj. i aktivní spolupráce na přípravě legislativních předpisů z oblasti vodního hospodářství. Pozitivně je hodnoceno také svědomité metodické vedení podřízených vodoprávních úřadů.

U popisu úrovně výkonu přenesené působnosti v oblasti vodního hospodářství na úrovni OÚ ORP již bylo naznačeno, že mezi úřady lze stále vysledovat **rozdíly v kvalitě vedení vodoprávní agendy**. Vyšší úroveň řízení je obvykle u větších, personálně a materiálně lépe vybavených vodoprávních úřadů, i když to neplatí vždy. V menších obcích je přenesená působnost vykonávána někdy i jen jedním pracovníkem, a to hned pro několik oblastí státní správy a příp. i s výkonem samostatné působnosti.

I přes výše uvedené je však třeba **hodnotit** výkon státní správy na úseku vodního hospodářství v ČR v letech 2023 až 2025 **všemi stupni vodoprávních úřadů za velmi kvalitní** a opět plně odpovídající požadavku dodržování základních zásad administrace veřejné správy, jež je možno označit za službu veřejnosti.

4.2.13 Hodnocení MŽP

Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené KÚ a MHMP

V rámci kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené KÚ byly v hodnoceném období let 2023–2025 zjištěny jednotlivé případy porušení konkrétních ustanovení právních předpisů. Zjištění se týkala zejména rozhodovací činnosti na úseku ochrany přírody a krajiny, konkrétně při rozhodování o výjimkách ze zákazů podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny, a dále výkonu státní správy na úseku obchodování s ohroženými druhy (CITES). Identifikovaná porušení spočívala převážně ve formálních a procesních nedostatcích, zejména v neúplnostech výrokové části správních rozhodnutí, v nedostatečném nebo nepřesném vymezení právního ustanovení, podle něhož bylo rozhodováno, případně v absenci některých zákonem předepsaných náležitostí.

V oblasti ochrany přírody a krajiny byla pochybení zjištěna zejména v případech, kdy výrok rozhodnutí neobsahoval všechny podstatné údaje nezbytné pro jednoznačné vymezení rozsahu udělené výjimky, případně nebyly ve výroku dostatečně konkretizovány podmínky jejího výkonu. V některých případech bylo zjištěno, že ačkoliv byly relevantní právní závěry obsaženy v odůvodnění rozhodnutí, nebyly plně promítnuty do jeho výrokové části.

Vedle porušení hmotněprávních ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny byla v jednotlivých případech zjištěna také pochybení v oblasti procesního postupu podle správního řádu, zejména pokud jde o úplnost označení účastníků řízení, vedení spisové dokumentace a doložení doručení rozhodnutí všem účastníkům řízení. Tato pochybení měla převážně administrativní charakter a neměla přímý vliv na věcný obsah rozhodnutí.

V oblasti CITES bylo kontrolní zjištění omezeno na formální nedostatek spočívající v neúplném označení relevantního ustanovení práva Evropské unie přímo ve výroku rozhodnutí, přestože z odůvodnění bylo zřejmé, podle jakého právního režimu bylo rozhodováno.

Kontrolní zjištění neměla systémový charakter a nejednalo se o porušení, která by měla přímý dopad na zákonnost nebo věcnou správnost rozhodnutí jako celku. V průběhu kontrol bylo současně zjištěno více drobných nedostatků administrativního charakteru, které však nevyžadovaly uložení opatření.

Celkově lze konstatovat, že výkon přenesené působnosti KÚ v kontrolovaných oblastech byl i přes uvedená dílčí pochybení **vykonáván na standardně dobré úrovni** a v souladu s platnými právními předpisy.

Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené obcím

V hodnoceném období byla MŽP v rámci výkonu přenesené působnosti vůči obcím provedena kontrolní činnost v několika vybraných oblastech státní správy v působnosti resortu životního prostředí. Kontroly byly realizovány především u ORP, a to na úseku vodního hospodářství, ochrany zemědělského půdního fondu, státní správy lesů a ochrany nerostného bohatství a horninového prostředí. U obcí I. a II. kategorie byly kontroly prováděny pouze v omezeném rozsahu.

Celkově bylo v hodnoceném období provedeno 67 kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené obcím, při nichž bylo zjištěno 6 porušení zákona a uložena 2 opatření k nápravě. Zjištěná porušení se vyskytla ojediněle a nevykazují znaky systémového pochybení. Kontrolní činnost potvrdila, že výkon přenesené působnosti obcí v kontrolovaných oblastech je **vykonáván na standardně dobré úrovni a v souladu s platnými právními předpisy**.

Zjištěná porušení právních předpisů se vyskytla ojediněle, především v oblasti výkonu státní správy lesů, a měla převážně formální či administrativní charakter. Zjištění neodhalila systémové nedostatky v rozhodovací nebo kontrolní činnosti obcí ani opakující se pochybení, která by svědčila o nesprávném nebo nejednotném výkonu přenesené působnosti.

Ve většině kontrolovaných oblastí, zejména na úseku vodního hospodářství, ochrany zemědělského půdního fondu a ochrany nerostného bohatství a horninového prostředí, nebyla porušení právních předpisů zjištěna vůbec. Tento stav svědčí o stabilní aplikační praxi obcí a o dostatečné znalosti právních předpisů v daných agendách.

Souhrnné zhodnocení úseku

Na základě vlastní kontrolní činnosti MŽP a vyhodnocení podkladů zpracovaných v rámci kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené KÚ, MHMP a obcím lze konstatovat, že výkon státní správy v oblasti životního prostředí byl v hodnoceném období let 2023–2025 **vykonáván na standardně dobré úrovni**, a to i přes výrazně se zvyšující nároky kladené na správní orgány.

Dílčí pochybení, která byla v rámci kontrol identifikována, měla převážně formální a procesní charakter a jejich výskyt je nutno posuzovat v širších souvislostech výkonu státní správy v oblasti životního prostředí. Zjištěná porušení neměla systémový charakter a nevyžádala si přijetí opatření zásadního charakteru.

MŽP má za to, že hlavní příčiny výskytu těchto **pochybení spočívají zejména ve vysoké složitosti a mimořádné dynamice právní úpravy v oblasti životního prostředí**. Ve sledovaném období došlo k nabytí účinnosti nových právních předpisů, včetně zákona o jednotném environmentálním stanovisku, a k významným změnám stavebního práva, přičemž tyto právní úpravy byly následně opakovaně novelizovány. Tento vývoj klade zvýšené nároky na orientaci v právních předpisech a jejich správnou aplikaci i u zkušených úředníků s dlouholetou praxí.

Specifickou výzvu představuje **agenda jednotného environmentálního stanoviska**, která je novou, komplexní a dosud se ustalující správní agendou, vyžadující souběžné zvládnutí hmotněprávních i procesních aspektů několika složkových předpisů. V počáteční fázi její aplikace lze proto očekávat zvýšený výskyt interpretačních a formálních nedostatků.

Dalším významným faktorem ovlivňujícím kvalitu výkonu přenesené působnosti je dlouhodobé personální **podhodnocení správních orgánů**, zejména na úrovni ORP. Nedostatek odborných pracovníků, kumulace více agend u jednotlivých zaměstnanců a omezená zastupitelnost zvyšují riziko chyb při zajišťování agend náročných jak odborně, tak organizačně. Tyto skutečnosti jsou ÚSÚ vnímány jako objektivní limit pro další zvyšování nároků na výkon státní správy.

Na základě výsledků kontrolní a metodické činnosti nebyla shledána potřeba navrhovat přijetí systémových opatření nebo změn v nastavení výkonu přenesené působnosti. MŽP bude i nadále pokračovat v pravidelné kontrolní činnosti a metodickém vedení správních orgánů nižších stupňů s cílem stabilizovat aplikační praxi a udržet jednotnou úroveň výkonu státní správy v oblasti životního prostředí v podmínkách pokračujících legislativních změn.

4.2.14 Hodnocení ČÚZK

Lze konstatovat, že všechny KÚ začlenily kontroly výkonu přenesené působnosti v oblasti zápisu údajů do RÚIAN do svých plánů kontrol a tyto kontroly provádí. Stejně tak provádějí editaci údajů RÚIAN spadající do jejich kompetence. Kontroly na obcích s obecním stavebním úřadem v agendě stavební úřad prováděly všechny KÚ i MHMP. Kontroly obcí I. typu (resp. obcí bez obecního stavebního úřadu) byly v kontrolním období rovněž prováděny všemi KÚ, i když v různém rozsahu.

Kontroly vykonávané KÚ

Kontrolní činnost byla z pohledu ČÚZK **na rozdílné úrovni**. Od kvalifikovaně prováděných kontrol u stavebních úřadů i obcí I. typu, kdy se kontrolou zabývaly v koordinované vzájemné součinnosti různé odbory téhož úřadu, přes provádění pouze formálních kontrol bez možnosti zpětného ověření kontrolních zjištění. KÚ, které nekontrolovaly agendu „Obec“ na obcích se stavebním úřadem, byly ze strany ČÚZK upozorněny na potřebu kontrolovat na obcích se stavebním úřadem nejen agendu „Stavební úřad“, ale také agendu „Obec“ (KÚ VY, KÚ JČ, KÚ SČ).

Při kontrolách bylo **častým jevem** konstatování v protokolech o kontrole, že zjištěné nedostatky (např. neřešené reklamace nebo chyby v kontrolních sestavách) budou daným orgánem veřejné moci odstraněny, ale **KÚ nijak nezjišťoval, zda k odstranění nedostatků opravdu došlo**. V řadě případů se tak nestalo. ČÚZK v případě zjištění nedostatků doporučil KÚ na základě § 10 odst. 2 kontrolního řádu učinit opatření k nápravě, stanovit lhůty pro jejich odstranění a vyžádat si písemnou zprávu o odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou, která by mohla vést ke skutečnému odstranění zjištěných nedostatků. Dle sdělení výsledků kontrol v oblasti zápisu do RÚIAN za období 2023–2025 **KÚ žádaly o písemnou zprávu o odstranění nebo prevenci nedostatků** zjištěných kontrolou v 166 případech, což je **v 11,3 % z celkového počtu provedených kontrol**.

Z kontrol ČÚZK vyplývá, že mezi nejčastější zjištění KÚ na obecních stavebních úřadech patří:

- nedodržení lhůty tří pracovních dní pro zápis (§ 4 odst. 3 zákona o základních registrech),
- neoznačování nesprávnosti reklamovaných referenčních údajů (§ 4 odst. 4 zákona o základních registrech),
- nevyřizování reklamací a nedostatečná pozornost věnovaná kontrolám dat (rozpor s § 4 odst. 4 zákona o základních registrech),
- neuvedení všech podkladů při zápisu údajů.

Dle zjištění KÚ obecní stavební úřady provádí zápisy údajů do RÚIAN zpravidla bez větších problémů. **Na obcích bez stavebního úřadu je však situace výrazně horší**. Obce poměrně často nemají zřízen přístup do RÚIAN a navíc nemají významnější povědomí o svých povinnostech ve věci zápisů údajů do RÚIAN.

ČÚZK dále spatřuje **prostor pro zlepšení činnosti editorů RÚIAN v oblasti řešení reklamací a kontrol dat**. Tomu se snaží napomoci mj. tím, že provádí z pozice správce RÚIAN průběžně kontroly dat vedených v registru a v případě zjištění nesouladu referenčních údajů zasílá v souladu s § 5 odst. 2 zákona o základních registrech příslušnému orgánu veřejné moci (OVM) buď reklamaci do ISÚI nebo zjištěné nesoulady zveřejňuje na internetových stránkách v [Aplikaci pro kontroly dat RÚIAN](#). Těmito způsoby správce RÚIAN vyjadřuje oprávněné pochybnosti o správnosti referenčních údajů.

Editace údajů RÚIAN krajskými úřady

V kontrolním období 2023–2025 měly všechny KÚ zaveden přístup do ISÚI a splnily tak základní předpoklad pro editaci dat RÚIAN. Navíc přístup do ISÚI umožňuje KÚ získat důležité informace, které lze využít při plánování a provádění kontrol na obcích. **Editace dat KÚ není četná** a jen některým z nich vznikla povinnost zápisu stavebních objektů do ISÚI nebo povinnost řešit reklamace.

Zjištěné nedostatky v oblasti editace údajů RÚIAN krajskými úřady byly:

- nedodržení lhůty tří pracovních dní pro zápis (§ 4 odst. 3 zákona o základních registrech),
- nevyřizování reklamací (§ 4 odst. 4 zákona o základních registrech).

Návrh opatření

Návrh na zrušení § 42 odst. 4 zákona o základních registrech: „*Pokud stavební objekt nevyžaduje povolení stavebního úřadu, je editorem údajů podle odstavců 1 až 3 obec, na jejímž území se stavební objekt nachází. Obec před zápisem údajů zjistí údaje určující polohu definičního bodu stavebního objektu a adresního místa.*“

ČÚZK je toho názoru, že zápis stavebních objektů, které nevyžadují stavební povolení, by měl provádět výhradně stavební úřad. Současná praxe, kdy obec provádí formální zápis do RÚIAN, způsobuje:

- fragmentaci odpovědnosti – stavební úřad posuzuje právní režim stavby, zatímco obec jen zapisuje údaje,
- riziko nekonzistentních zápisů a nejasnosti v případě reklamací či sporů,

- zbytečnou administrativní zátěž pro malé obce, které nemají potřebné kapacity ani plný přístup k souvisejícím informačním systémům.

Navrhuje se zrušit zmíněné ustanovení a **převést editaci stavebních objektů na stavební úřady** (editace adresních míst a ulic by byla obcím ponechána). Tím by se sjednotila odborná i evidenční odpovědnost, zjednodušily procesy zápisu do RÚIAN a snížila administrativní zátěž obcí, aniž by se ohrozila úplnost a kvalita evidovaných údajů. Navrhovaná změna odpovídá principu, podle něhož má údaje do základních registrů zapisovat ten orgán veřejné moci, který je věcně odpovědný za jejich vznik, posouzení a metodický výklad.

4.2.15 Hodnocení SSHR

SSHR v kontrolovaném období 2023–2025 při výkonu kontrol přenesené působnosti v oblasti HOPKS zjistila jeden nedostatek u **KÚ PL**, a to konkrétně u § 12 odst. 2 kontrolního řádu, neboť zápisy protokolů byly vyhotoveny po zákonem stanovené lhůtě. Kontrolní skupina neuložila nápravná opatření, protože nápravu nelze zpětně u již provedených kontrol HOPKS u ORP zajistit. KÚ PL byl důrazně upozorněn na povinnost u následujících kontrol HOPKS u ORP dodržovat lhůty uvedené v § 12 kontrolního řádu.

Součástí kontrolní činnosti SSHR byla rovněž kontrola výkonu přenesené působnosti v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy **svěřená OÚ ORP**. Za toto sledované tříleté období bylo provedeno celkem **18** plánovaných kontrol.

V rámci těchto kontrol bylo zjištěno **5 nedostatků spočívajících v porušení § 21 odst. 1 zákona o úřednících ÚSC** tím, že určení úředníci zajišťující činnosti v oblasti HOPKS v přenesené působnosti nesplňují kvalifikační předpoklady k výkonu této činnosti.

Kontrolami bylo zjištěno, že kvalita výkonu přenesené působnosti u obcí **se celkově zvyšuje**. Přesto však existují mezi nimi rozdíly, a to jak v kvalitě, tak v úrovni jejího zajišťování. Všeobecnou příčinou tohoto stavu je skutečnost, že pracovníci zabezpečující výkon přenesené působnosti v oblasti HOPKS mají v rámci své pracovní náplně **svěřeny další agendy** jak v přenesené, tak i samostatné působnosti obcí. **Všeobecně lze konstatovat, že ze strany vedení obcí není věnována dostatečná pozornost personálnímu zajištění výkonu přenesené působnosti v oblasti HOPKS.**

Jak ukazuje zjištěný stav, zavedený systém pravidelných kontrol, proškolení, cvičení, pořádání koordinačních porad, zasílání dokumentu „Zaměření činností v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy na následující rok“ a poskytování systematické metodické pomoci z úrovně SSHR přispěl k dalšímu zlepšení výkonu přenesené působnosti v oblasti HOPKS. Současně došlo i ke zvýšení kvality poskytování metodického řízení z úrovně KÚ směrem k OÚ ORP.

SSHR vidí **nedostatek ve způsobu zpracování protokolů KÚ**, tj. nedostatečné uvádění ustanovení právních předpisů, podle kterých KÚ provádějí kontrolu přenesené působnosti v oblasti HOPKS, na což byly upozorněny při kontrolách a na poradách. Na základě SSHR vypracovaných **Standardů** kontrol prováděných KÚ u OÚ ORP a zaslaných všem KÚ 21. 6. 2024 je od roku 2025 tato oblast předmětem kontrolní činnosti SSHR u KÚ. SSHR očekává, že se těmito Standardy kontrol budou KÚ při kontrolách HOPKS na OÚ ORP řídit, což umožní jednotnost a možnost srovnatelnosti kontrolní činnosti.

4.2.16 Hodnocení DIA a představení kontrolní činnosti

DIA vznikla s účinností od 1. 1. 2023 na základě přijetí zákona č. 471/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Správu registr obyvatel (dále jen „ROB“) převzala DIA od 1. 11. 2024 od MV. DIA má dle § 20 odst. 3 zákona o základních registrech povinnost provádět kontroly výkonu přenesené působnosti na úseku registru obyvatel u ÚSC a podle § 62 odst. 1 zákona o základních registrech kontroly dodržování povinností stanovených tímto zákonem. Dále má DIA povinnost

provádět kontroly dodržování povinností stanovených zákonem o informačních systémech veřejné správy (srov. § 4 odst. 2 písm. k).

V souvislosti s převzetím ROB do správy DIA byly v roce 2025 zahájeny **odborem registrů a rozhraní** kontroly výkonu přenesené působnosti na úseku registru obyvatel u ÚSC a dodržování povinností stanovených zákonem o základních registrech, a to 5 ORP: MÚ Černošice, Chrudim, Soběslav, Říčany a Neratovice. V rámci těchto kontrol nebyly zjištěny žádné nedostatky, které by vedly k uložení nápravných opatření.

Odborem služeb eGovernmentu byly rovněž v roce 2025 realizovány kontroly výkonu přenesené působnosti na úseku kontaktních míst veřejné správy Czech POINT dle zákona o informačních systémech veřejné správy

Kontroly byly zaměřeny zejména na dodržování zákonných povinností při poskytování služeb Czech POINT, vedení agendy, ověřování totožnosti žadatelů, postup při autorizované konverzi dokumentů a dodržování bezpečnostních a organizačních opatření souvisejících s provozem informačního systému.

V průběhu roku 2025 byly provedeny 2 kontroly u vybraných kontaktních míst veřejné správy: MČ Praha 2 a Česká pošta Prahy 10 (přenesené působnost Czech POINT). V rámci těchto kontrol nebyly zjištěny závažné nedostatky, které by vedly k zahájení správního řízení nebo k uložení nápravných opatření. Zjištění měla převážně metodický charakter a byla řešena formou doporučení ke sjednocení aplikační praxe.

Doporučení pro ÚSÚ

- Analyzovat na jednotlivých úsecích výsledky kontrol a adresná upozornění (doporučení, návrhy) KÚ a ÚČSM a přijmout adekvátní opatření na svém úseku státní správy.
- Aktualizovat předmět kontroly v případě změny právní úpravy.

4.3 Výkon dozoru KÚ nad nařízeními obcí (NO) a MV – ODK nad obecně závaznými vyhláškami (OZV)

Podle § 69a zákona o krajích platí, že KÚ v přenesené působnosti provádí dozor nad výkonem přenesené působnosti svěřené orgánům obcí podle zvláštního právního předpisu. Dozor nad vydáváním a obsahem NO v přenesené působnosti vykonává KÚ dle § 125 zákona o obcích.

Přehled NO za roky 2023–2025						
KÚ	Posouzených NO	NO (výzva)	Provedená nápravná opatření	NO (pozastavení účinnosti)	NO (žaloba)	Počet NO zrušených ÚS
KÚ JČ	136	1	1	0	0	0
KÚ JM	253	55	54	1	1	1
KÚ KV	15	0	0	0	0	0
KÚ KH	164	0	0	0	0	0
KÚ LI	67	6	6	0	0	0
KÚ MS	120	0	0	0	0	0
KÚ OL	124	0	0	0	0	0
KÚ PA	118	8	8	0	0	0
KÚ PL	70	0	0	0	0	0
KÚ SČ	381	0	87	0	0	0
KÚ ÚS	98	0	0	0	0	0
KÚ VY	118	0	0	0	0	0
KÚ ZL	143	1	1	0	0	0
Celkem	1 807	71	157	1	1	1

Tabulka č. 19: Přehled posouzených NO za léta 2023–2025

KÚ celkově posoudily **1 807 NO**. Z vyjádření KÚ vyplývá, že KÚ přistupují k dozorové činnosti nad NO neformálně. Běžnou praxí je, že obce v rámci metodické pomoci předběžně konzultují návrhy NO. K výzvám k nápravě přistupuje ve větší míře pouze KÚ JM, jenž současně pozastavil účinnost NO Velké Hostěradky č. 1/2013, kterým se vydává tržní řád, a podal návrh na zrušení NO Ústavnímu soudu. ÚS nálezem ze dne 21. 2. 2024, **sp. zn. Pl. ÚS 49/23**¹⁰, nezrušil NO jako celek, ale pouze čl. 2–5 a v čl. 6 slova „provozovaného místními spolky“.

Pro srovnání uvádíme počty MV posouzených OZV.

Přehled dozoru MV nad vydáváním OZV za roky 2023–2025						
MV-ODK	Počet posouzených OZV	Výzvy k dobrovolnému zjednání nápravy	Dobrovolná náprava nezákonnosti OZV	Předžalobní výzva ke zjednání nápravy	Návrh na zrušení k ÚS	Počet OZV zrušených ÚS
	54 964	5 364*	5008	35	6**	3

* Pozn.: Ve 356 případech nezákonných OZV se očekává náprava v roce 2026.

** Pozn.: 1 případ bude rozhodnut v roce 2026 a v 1 případě byla po podání návrhu na zrušení k ÚS zjednána dobrovolná náprava.

Tabulka č. 20: Přehled posouzených OZV za léta 2023–2025

MV – ODK se v letech 2023–2025 věnoval **posuzování jak nových OZV**, kterých bylo posouzeno 36 961, tak **posuzování OZV, které byly vydány do 31. 12. 2021** a následně vloženy do Sbírky

¹⁰ https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/2024/pl-49-23-AN.pdf

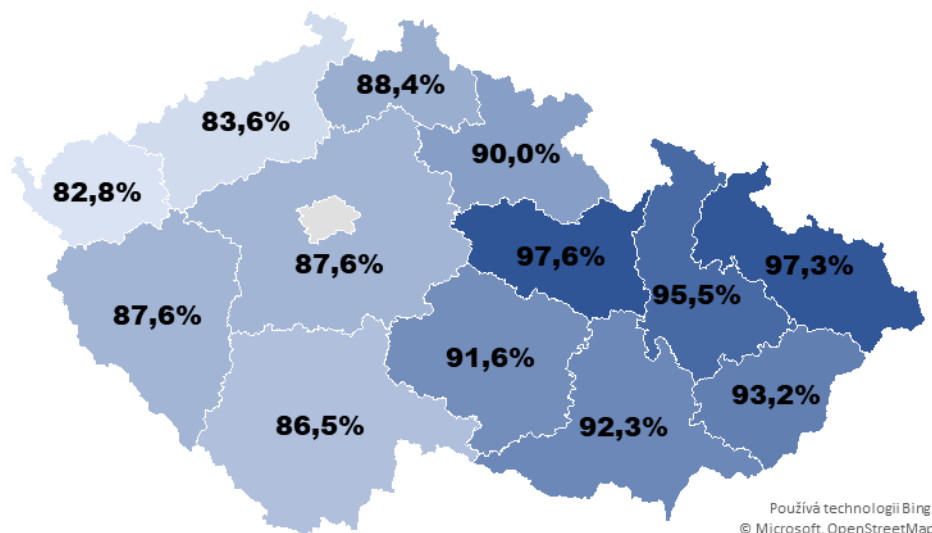
právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů (dále jen „Sbírka“) dle přechodného ustanovení zákona o Sbírce právních předpisů ÚSC. Cílem opětovného posouzení OZV je eliminace nezákonných OZV zveřejňovaných ve Sbírce, a tím posílení právní jistoty adresátů, jelikož v předchozích letech ne všechny OZV byly MV – ODK v souladu s tehdejší platnou právní úpravou zaslány. Dalším důvodem pro opětovné posouzení je, že v mezičase mohlo zejména dojít ke změně legislativy či vývoji v judikatuře. OZV vyhlášených před 1. 1. 2022 bylo opětovně posouzeno téměř 18 tisíc.

MV – ODK dále systematicky usiluje o poskytování maximální součinnosti a metodické pomoci při přípravě nových OZV. V rámci této pomoci nabízí obcím možnost zaslat k posouzení návrhy těchto OZV ještě před jejich projednáním v zastupitelstvu obce. V období od roku 2023 do konce roku 2025 bylo posouzeno 17 776 návrhů OZV. Tento preventivní mechanismus se dlouhodobě ukazuje jako vysoce efektivní nástroj předcházení nezákonných OZV. V rámci abstraktní kontroly MV nezkoumá konkrétní skutkové okolnosti ani důvody, jež obec vedly k přijetí zamýšlené regulace.

U OZV, kterým předcházelo zaslání návrhu MV – ODK, činil podíl nezákonných vyhlášek pouze 0,9 %, což poukazuje na nezastupitelnou roli MV – ODK při poskytování kvalitní metodické pomoci. U OZV, kterým zaslání návrhu nepředcházelo, činil podíl nezákonných vyhlášek 6,8 %. Z dlouhodobého vývoje je zřejmé, že **obce respektují názor MV – ODK a na základě zasláných právních posouzení obsahujících podrobnou právní argumentaci dobrovolně přistupují k nápravě zjištěných nezákonností. Významnou roli rovněž sehrává i osobní projednávání problematických ustanovení, které přispívá k efektivnímu a rychlému odstranění rozporů s právním řádem.**

Celkový podíl nezákonných nových OZV posouzených v letech 2023–2025 činil 4,5 % a podíl nezákonných u znovu posouzených OZV činil 20,7 %.

Díky zřízení Sbírky a povinnosti zveřejňovat OZV ve Sbírce vznikla ucelená databáze, ze které **MV – ODK získává komplexní přehled a statistické údaje o normotvorné činnosti obcí. Lze tak například jednoduše zjistit, kolik obcí v ČR zavedlo místní poplatek ze psů nebo jak se tento počet v čase vyvíjí.**

Graf č. 9: Podíl obcí, které mají platnou OZV o místním poplatku ze psů (není zahrnuto HMP).

Ve druhé polovině roku 2023 byl obcím prostřednictvím Portálu veřejné správy zpřístupněn bezplatný nástroj pro tvorbu vybraných OZV ve formě interaktivních formulářů. Z pohledu výkonu dozoru a metodické činnosti lze tento nástroj hodnotit jako významný preventivní a standardizační prvek normotvorby na úrovni obcí. **Z dosavadních poznatků vyplývá, že využívání interaktivních**

vzorů má pozitivní dopad na kvalitu předkládaných OZV, zejména z hlediska jejich systematiky, srozumitelnosti, zvýšení kvality a souladu s právní úpravou.

4.4 Metodická pomoc poskytovaná ÚSÚ

Jedním ze základních úkolů ÚSÚ, jakožto hierarchicky nejvýše postavených orgánů státní správy dle kompetenčního zákona, je poskytování relevantní metodické pomoci. Metodická pomoc poskytovaná jednotlivými resorty je v mnoha aspektech obdobná a lze ji zobecnit do následujících nástrojů, jež jsou ÚSÚ standardně využívány.

- metodická pomoc poskytovaná při výkonu kontrol,
- zveřejňování metodických doporučení a pokynů,
- zveřejňování výkladových stanovisek,
- telefonní, písemné a osobní konzultace,
- pořádání pracovních setkání a konzultačních dnů,
- pořádání školení, seminářů, a to jak prezenční, tak on-line formou,
- školení při podstatné změně právních předpisů nebo přijetí nové právní úpravy,
- účast na akcích pořádaných KÚ či MHMP,
- zasílání informačních dopisů.

Níže jsou uvedeny specifické formy metodické pomoci využívané jednotlivými ÚSÚ.

MD pro KÚ a ORP zpracovalo **instruktážní videa** ve vztahu ke správnému postupu měření emisí vozidel.

MF za obsahově nejpodstatnější metodickou podporu pro výkon přezkoumávání hospodaření v hodnoceném období považuje vydání Standardů a souvisejících příloh upravujících a sjednocujících postup při přezkoumávání klíčových předmětů přezkoumání.

MK zveřejňuje na svých webových stránkách **anonymizované závěry svých kontrolních zjištění** za jednotlivé roky. Kontrolní zjištění jsou členěna do jednotlivých okruhů, které zvyšují přehlednost při aplikaci jednotlivých ustanovení zákona o státní památkové péči. MK dále **zveřejňuje rozhodné pasáže z nejnovějších rozsudků správních soudů**. Památková inspekce cestou e-mailových zpráv informuje o dalších novinkách, které jsou významné z hlediska aplikace zákona o státní památkové péči a obecně hájení zájmů státní památkové péče.

MMR poskytuje metodickou pomoc prostřednictvím Ústavu územního rozvoje, který provozuje portál „konzultační středisko ke stavebnímu právu“, jehož součástí je i webová aplikace „**1000 otázek ke stavebnímu právu**“. Po spuštění **Národního geoportálu územního plánování** byla metodická pomoc rozšířena také o školení a podporu jeho uživatelů.

MSp uspořádalo **kulatý stůl** k problematice kontrol výkonu přenesené působnosti KÚ a MHMP na úseku střetu zájmů, na němž byl věnován prostor jak aktuálním posunům v metodice, tak zejména nejčastějším pochybením zjištěným v rámci těchto kontrol a individuálním dotazům účastníků setkání.

MV – ODK pořádá Kulaté stoly ke kontrolnímu řádu. **MV – ODK** dále prostřednictvím Portálu veřejné správy zpřístupnilo bezplatný nástroj pro tvorbu vybraných **OZV ve formě interaktivních formulářů**.

MŠMT v rámci Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ v roce 2023 připravilo nový vzdělávací cyklus **webinářů pro zřizovatele škol a školských zařízení**. MŠMT dále poskytovalo intenzivní celorepublikovou podporu v rámci realizace systémového projektu Střední článek podpory. V roce 2025 MŠMT zřídilo pozici **zmocněnce pro ústavní a ochrannou výchovu**, mezi jehož úkoly patří mj. participace na vytvoření a správě jednotného metodického portálu pro vedení a pracovníky zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, participace na vzdělávání vedení a zaměstnanců těchto zařízení a zejména spolupráce s ČŠI, NSZ, KVOP, krajskými úřady a jejich pracovníky provádějícími v těchto zařízeních inspekční a dozorovou činnost.

MZd každoročně vydává **Sborník stanovisek**.

Zástupci **MZe** přispívají do celostátních periodik (Lesnická práce, Myslivost apod.), kde se snaží rovněž edukativní cestou poukazovat na dílčí problémy a jejich řešení spojené s výkonem státní správy v oblasti státní správy lesů, myslivosti a rybářství.

Všechny KÚ mají **určeného koordinátora** přenesené působnosti v oblasti zápisu údajů do RÚIAN, kterým **ČÚZK** operativně zasílá všechny potřebné a aktuální informace z projektu RÚIAN, které mohou KÚ využít při své kontrolní činnosti. Obdobně na úrovni katastrálních úřadů jsou určení koordinátoři RÚIAN. V roce 2025 ČÚZK přešel z prezenční formy školení **na online školení formou webinářů**. V případě potřeby mohou všichni editoři RÚIAN z obcí a stavebních i KÚ využít telefonickou podporu ČÚZK nebo vznášet dotazy prostřednictvím [Kontaktního formuláře Helpdesk](#) nebo využít službu Helpdesk dostupnou přímo v ISÚI.

Nad rámec výše popsaného považujeme za vhodné upozornit **na praxi KÚ SČ v oblasti poskytování metodické pomoci obcím**. KÚ SČ zřídil **Pracovní skupinu pro zajištění systematické metodiky pro obce Středočeského kraje**. Pracovní skupina je složena ze zástupců tajemníků úřadů obcí všech stupňů ve Středočeském kraji. Schází se pravidelně ve dvouměsíčních intervalech, analyzuje problémy vyplývající z aplikační praxe jednotlivých agend výkonu přenesené působnosti obcí a identifikuje nově publikované právní předpisy s dopadem na činnost obcí. Na základě výstupů této pracovní skupiny KÚ SČ zpracovává metodické informace, které jsou pravidelně publikovány a zpřístupňovány všem obcím Středočeského kraje prostřednictvím bulletinu „**Metodika obcím**“ viz odkaz: [Metodika obcím - Webový portál Středočeského kraje](#).

4.5 Vyjádření a hodnocení výkonu státní správy Kanceláří VOP za léta 2023–2025

Nepřístupné weby veřejných subjektů

Veřejné subjekty mají více než 4 roky **povinnost zpřístupnit jejich webové stránky pro lidi se zrakovým a sluchovým postižením**.¹¹ Realita tomu však bohužel neodpovídá. Svědčí o tom například analýza společnosti Actum Digital nebo informace, které pravidelně zaznívají v řadě pracovních orgánů na Úřadu vlády.¹²

Lidé s postižením si tedy nemohou sami vyhledat potřebné informace nebo vyřídit to, co potřebují. To vede k tomu, že se musí spoléhat na pomoc jiných osob, což snižuje jejich samostatnost.¹³

Povinnost zpřístupnit webové stránky se týká přibližně 12 000 veřejných subjektů. Jde například o státní instituce, kraje, města, obce a částečně i školy. Nešťastné přitom je, že nepřístupné jsou i weby veřejných subjektů, které disponují většími finančními prostředky a odborníky na IT, než jiné povinné subjekty (například se jedná o ministerstva či úřad práce).

Nepřístupné weby (vysokých) škol

Podle § 3 odst. 3 zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací musí školy zpřístupnit na svých webech pouze vybrané informace, jako jsou termíny zápisu či výsledky přijímacích řízení. Ve skutečnosti ale zveřejňují mnohem více důležitých údajů a používají interní systémy, které žáci, studenti i rodiče využívají prakticky denně (například kvůli kontrole prospěchu, zadání domácích úkolů, omluvě absence či odhlášení obědu). Pokud jsou weby nepřístupné, musí hledat náhradní řešení, což je omezuje v samostatnosti a brání jim v účasti na školním životě a především v rovném přístupu ke vzdělávání.

¹¹ Srov. zákon č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů.

¹² Srov. například zápisy ze zasedání Rady vlády pro osoby se zdravotním postižením, Odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb nebo pracovní skupiny pro přístupnost digitálních služeb.

¹³ Srov. čl. 3 písm. a) Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.

V červnu 2023 požádal Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením DIA, aby připravila novelu zákona, která by uložila (alespoň) vysokým školám povinnost **plně zpřístupnit své weby a informační systémy**.¹⁴ Stejnou žádost zaslala DIA i zmocněnkyně vlády pro lidská práva. DIA ji však odkázala na MŠMT, které se k návrhu staví odmítavě.

S ohledem na odmítavý postoj obou dotčených institucí se jeví jako vhodné, aby vláda stanovila, který z nich má zpracovat a předložit danou novelu. Rovněž považujeme za žádoucí, aby se pro tyto účely vyčlenily pro školy s omezeným rozpočtem finanční prostředky ve formě dotací či grantů a také aby se jim usnadnila administrativa s nimi spojená.

Fungování úřadů během mimořádných situací

Během pandemie COVID-19 měli občané potíže s uplatňováním svých práv a s vyřizováním záležitostí na úřadech. Ty totiž nepostupovaly jednotně, neinformovaly dostatečně o svém omezeném provozu a také znevýhodňovaly některé skupiny osob při komunikaci na dálku.

Z našich zjištění vyplývalo, že se postupy úřadů výrazně a nedůvodně lišily.

Doporučili jsme proto vládě, aby uložila MV (nebo jiné veřejné instituci) povinnost sjednotit postupy veřejné správy a poskytovat metodická doporučení během mimořádných situací.¹⁵

Ministr vnitra konstatoval, že nepovažuje za vhodné řešit situaci jen dílčí novelou krizového zákona. Přislíbil ale, že MV naše doporučení zapracuje do návrhu nové legislativy v oblasti krizového řízení.¹⁶ Ta ale doposud nebyla předložena.

Dálkové (korespondenční) nahlížení do spisu

Opakovaně se setkáváme s nejednotnou praxí správních orgánů. Některé z nich posílají lidem kopie písemností ze spisu, jiné ne. Domnívají se totiž, že na to nemají právní nárok.

V prosinci 2018 jsme doporučili vládě, aby výslovně zakotvila ve správním řádu **právo na tzv. dálkové (korespondenční) nahlížení do spisu**. Tedy možnost, aby lidé získali informace ze svého správního spisu, aniž by se museli osobně dostavit do budovy úřadu. Vláda nás bohužel nevyslyšela, stejně jako PS PČR.

Roztříštěná praxe nepřispívá ke snížení zátěže kladené na účastníky správních řízení. Nekoresponduje ani se současným trendem digitalizace státní správy. Jsme proto i nadále přesvědčeni o potřebě změny právní úpravy.¹⁷

Nedořešené problémy pozemních komunikací

V Hodnotící zprávě za léta 2020–2022 jsme upozornili na nejasnou právní úpravu **zimní údržby** místních komunikací (§ 27 zákona o pozemních komunikacích). Ke změně zákona prozatím nedošlo. Problém se týká formy, jakou obce vyřazují některé úseky komunikací ze zimní údržby. Obce mají vydat nařízení v přenesené působnosti. Vyjmout konkrétní úsek komunikace z údržby mohou v případě, že je málo dopravně významná. Kontrola této podmínky ze strany KÚ ale neprobíhá. Apelovali jsme na MD, aby se na to soustředilo při kontrolách a aby poskytlo metodickou pomoc. Tato otázka by měla být v Hodnotící zprávě na léta 2023–2025 vyhodnocena.

S ní souvisí i další oblast, ve které mají obce vydávat nařízení – **zřizování parkovacích zón** (§ 23). Tato oblast zažívá nebývalý rozvoj, protože nutnost regulovat parkování ve městech je akutní. Již ve zprávě

¹⁴ Srov. stranu 15 zápisu ze zasedání vládního výboru, dostupnou z: <https://vlada.gov.cz/cz/ppov/vvozp/zasedani-vyboru/zasedani-22--cervna-2023-207383/>.

¹⁵ Doporučení veřejného ochránce práv ze dne 11. července 2022, sp. zn. 14/2022/SZD. Dostupné z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/10640>.

¹⁶ Srov. programové prohlášení vlády z ledna 2022, část Vnitřní bezpečnost a veřejná správa (Bezpečnost). Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/programove-prohlaseni-vlady-193547/>.

¹⁷ Více zde <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6478>

za léta 2020–2022 KÚ žádaly o metodickou pomoc. V této oblasti jsme v rámci naší činnosti zaznamenali rozpor mezi MD, MV a MF ohledně právní povahy ceníků za parkování. MD trvá na tom, že se jedná o nařízení vydané v přenesené působnosti. Obce přitom vydávají ceníky v různých právních podobách. Liší se i různě vysokou cenou. Kontrola ze strany KÚ se tak zřejmě opět týká jen formální stránky (proces schvalování nařízení).

V individuálních případech se stále setkáváme s **nepřiměřenou délkou správních řízení** o existenci komunikace nebo odstranění pevné překážky z komunikace. Úřady argumentují složitostí dokazování, chybějící právní úpravou a nedostatkem úředníků. Informace musejí čerpat výhradně z judikatury správních soudů, což je pro ně zatěžující. VOP proto dlouhodobě žádá o **komplexní novelu zákona o pozemních komunikacích**.

Komentář MD

Ve věci právní úpravy zimní údržby místních komunikací se MD opakovaně setkávalo s připomínkou směřující k obsahu § 27 zákona o pozemních komunikacích, konkrétně k předmětu kontroly v oblasti vymezení pozemních komunikací, na kterých se pro jejich malý dopravní význam nezajišťuje sjízdnost a schůdnost odstraňováním sněhu a náledí. K uvedenému je nutné poznamenat, že tato připomínka byla ve všech případech formulována ve zcela obecné rovině, v tom smyslu, že MD by mělo vytvořit metodický materiál blíže nespécifikovaného obsahu. V rámci kontrol výkonu přenesené působnosti v letech 2023–2025 ani z další činnosti se však MD, resp. příslušnému věcnému útvaru, nepodařilo zjistit, v čem spočívá nedostatek současné platné právní úpravy. Podotýkáme, že tento požadavek nebyl ani jedním z krajů upřesněn ani akcentován.

Co se týče zřizování parkovacích zón a nepřiměřené délky správních řízení, obě témata budou MD zahrnuta v připravovaných novelách zákona o pozemních komunikacích, parkovací zóny v té první, u níž má být věcný záměr předložen do konce dubna 2026, a problematika účelových komunikací v rámci té druhé, u níž má být věcný záměr předložen v lednu 2027.

Umístění odebraných týraných zvířat

V rámci naší činnosti opakovaně narážíme na problémy spojené s umístěním týraných zvířat do náhradní péče. V současnosti neexistuje žádný seznam chovatelů, kterým by bylo možné svěřit odebraná týraná zvířata. Pro ORP je tak složité nalézt chovatele, který by byl ochotný a schopný postarat se o odebraná zvířata. Ještě palčivějším problémem je pak umístění velkého množství zvířat, anebo umístění exotických zvířat vyžadujících zvláštní péči (např. lvi, tygři, pumy apod.). V ČR chybí dostatek specializovaných záchranných stanic, kam by úřady mohly exotická zvířata umístit. V podrobnostech lze odkázat na zprávu o šetření, která se týkala odebrání vlků.¹⁸

Kritická personální situace na stavebních úřadech

Krajské stavební úřady napříč ČR nás informovaly o kritické personální situaci na obecních stavebních úřadech. I na nás se obrací stále větší počet občanů, kteří ve svých podnětech namítají neúměrnou dobu, po kterou čekají na povolení.

Příčin nastalého stavu je několik. Předně proces rekonstrukce stavebního práva byl velmi komplikovaný spojený s vleklými diskusemi a podstatnými změnami formátu stavební správy (z původního návrhu stavební správy jako čistě státní správy po současnou podobu smíšeného modelu). Přijatý nový stavební zákon byl již čteně novelizován a připravují se jeho další novely. V neposlední řadě se na kritické personální situaci podepsala skutečnost, že MMR se nepodařilo zajistit plnou funkčnost informačních systémů, jejichž existenci stavební zákon předpokládá. Systémy měly přispět k rychlé komunikaci mezi stavebním úřadem, dotčenými orgány, stavebníkem a dalšími účastníky řízení, a tedy i včasnému vydání povolení záměrů.

¹⁸ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/12468>

Personální podstav na obecních i některých krajských stavebních úřadech přetrvává navzdory tomu, že v rámci novelizací byly zmírněny požadavky na úřední osoby vykonávající agendu stavebního řádu. Ani snaha MMR poskytovat kvalitní metodickou pomoc nevede ke zlepšení.

Příkladem kritické personální situace na stavebním úřadě je kauza, která se týkala odstraňování nepovolených staveb u vodní nádrže Nové Mlýny. V podrobnostech odkazujeme na [zprávu o šetření](#) či [závěrečné stanovisko](#) ombudsmana.

Situaci monitorujeme. Ve prospěch zlepšení situace ombudsman písemně a posléze osobně intervenoval u ministra pro místní rozvoj. Informoval obě [komory Parlamentu ČR](#) a prostřednictvím našich webových stránek také [veřejnost](#).

Doporučení pro ÚSÚ

Na vybraných úsecích, na které upozornila Kancelář VOP, analyzovat připomínky a podněty a následně je zohlednit při realizaci dané agendy, při výkonu kontrolní činnosti a při poskytování metodické pomoci.

5. KONTROLA VÝKONU SAMOSTATNÉ PŮSOBNOSTI SVĚŘENÉ ORGÁNŮM OBCÍ, MČ A MĚO V OBDOBÍ 2023–2025

5.1 Kontroly výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí prováděné MV

Kontrolní orgán: MV

Kontrolované osoby: obce (města, městyse)

Předmětem kontrol výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí je plnění povinností daných zákonem o obcích, zákonem o Sbírce právních předpisů ÚSC, InfZ a vybranými ustanoveními správního řádu. Snahou MV – ODK je při kontrolách obsáhnout celou šíři výkonu samostatné působnosti. Základním rysem kontrol je jejich **preventivně metodický charakter**. Cílem je pomoci obcím k dosažení žádoucího stavu v kontrolovaných oblastech, u kterých byly zjištěny nedostatky. Kontrola výkonu samostatné působnosti má toliko zjišťovací funkci, neboť **MV nedisponuje pravomocí**, na rozdíl od kontrol výkonu přenesené působnosti, **ukládat opatření k nápravě**. Přijetí konkrétních opatření k odstranění zjištěných nedostatků (MV – ODK nápravná opatření v protokolu o kontrole doporučuje) je proto ve výlučné působnosti orgánů obce. Obce jsou v protokolu rovněž upozorňovány na nedostatky nedosahující intenzity porušení zákona, které nicméně MV – ODK považuje za nesprávnou praxi.

Konkrétní **vymezení předmětu kontroly a shrnutí počtu porušení zákona** v členění dle jednotlivých prověřovaných zákonných ustanovení je dostupné **v příloze č. 8 - Předmět a výsledky kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV – ODK u obcí v letech 2023–2025**.

Počet kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV u obcí			
Období	Počet kontrol	Počet zkontrolovaných obcí	Počet zjištěných porušení zákona
2023	84	84	256
2024	90	90	256
2025	91	91	283
Celkem	265	265	795

Tabulka č. 21: Počet kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV, počet zkontrolovaných obcí a počet porušení zákona za léta 2023–2025

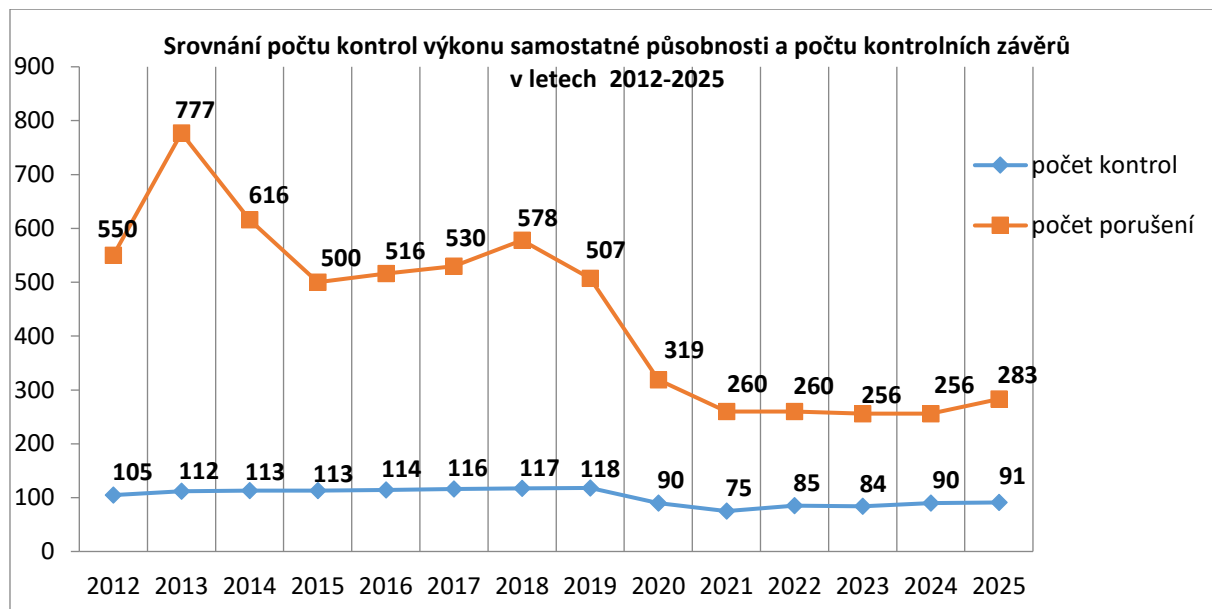
Z celkového počtu **265** kontrol samostatné působnosti obcí provedených v kontrolním období 2023–2025 se **v případě 34 obcí jednalo o kontrolu následnou**, přičemž prvotní kontroly byly provedeny mimo sledované období.

Srovnání kontrol výkonu samostatné působnosti provedené MV dle typů obcí			
Typ obce	Počet kontrol	Počet zjištěných porušení zákona	Průměr porušení na kontrolu
Obec I.	244	728	2,98
Obec II.	11	35	3,18
Obec III.	10	32	3,20
Celkem	265	795	3,00

Tabulka č. 22: Srovnání kontrol výkonu samostatné působnosti dle typů obcí za léta 2023–2025

MV – ODK při kontrolách výkonu samostatné působnosti obcí zjistilo **celkem 795 porušení** právních předpisů, což jsou **průměrně 3** porušení na jednu kontrolu. Nejvyšší počet pochybení byl zjištěn u **obcí I. typu (244)**, což je dáno tím, že u těchto obcí bylo provedeno 92 % kontrol.

Co se týče průměrného počtu porušení právních předpisů na jednu kontrolu, v případě ORP a obcí II. typu byl tento průměr mírně vyšší než u obcí I. typu. Je to dáno tím, že tyto obce, byť mají k dispozici větší úřednický aparát, vykonávají zpravidla samostatnou působnost v širším rozsahu (je volena rada obce, častěji nakládají s nemovitým majetkem, vyřizují vyšší počet žádostí o informace dle InfZ apod.).

Graf č. 10: Srovnání počtu kontrol výkonu samostatné působnosti a počtu kontrolních závěrů v letech 2023–2025

Ve srovnání s kontrolovaným obdobím 2020–2022 došlo k zanedbatelnému poklesu četnosti zjištěných pochybení z **průměrných 3,4 pochybení na kontrolu na 3,0**. To je dáno zejména intenzivní metodickou pomocí MV, jež kromě vydávání metodických pomůcek a stanovisek odpovídá na individuální dotazy obcí.

Na základě vyhodnocení poznatků získaných z provedených kontrol samostatné působnosti svěřené orgánům obcí můžeme zobecnit nejčastěji se vyskytující nedostatky v samosprávné činnosti obcí do několika okruhů.

Nedostatky při nakládání s nemovitým majetkem obcí

U **35 %** obcí byly zjištěny vady zveřejnění záměru disponovat nemovitým majetkem ve vlastnictví obce dle § 39 odst. 1 zákona o obcích. **Oproti minulému období 2020–2022 (28 %) došlo k nárůstu o 7 procentních bodů.** Nedostatky v oblasti nakládání s majetkem v žádném případě nepatří do kategorie formálních pochybení a pro obce **mohou mít v případě nepříznivého soudního rozhodnutí závažné důsledky** (absolutní neplatnost právního jednání, tj. následně uzavřené smlouvy). Nakládání s nemovitým majetkem je často předmětem podnětů ze strany občanů obce. Této oblasti je proto věnována MV mimořádná pozornost.

Nedostatky v opatřování smluv a dohod doložkami

U **41 % obcí** byly zjištěny vady v opatřování smluv a dohod doložkami o splnění podmínek pro realizaci právního jednání (úplná absence doložek či jejich části, příp. uvedení nesprávných údajů). S přihlédnutím k tomu, že doložka slouží k „ochraně obce“, neboť představuje vyvratitelnou právní domněnku, že podmínky pro realizaci právního jednání byly splněny, může být pro obec v případě absence doložky na konkrétní listině obtížné doložit, zejména v případě soudního sporu, že právní jednání bylo realizováno v souladu se zákonem (stěžejní to bude zejména v případě nakládání s nemovitým majetkem).

Nedostatky v činnosti zastupitelstva a rady obce

Mezi nejčastější nedostatky patří:

- **vady v zápisech ze zasedání zastupitelstva obce** (chybějící podpisy, neuvedení počtu přítomných členů zastupitelstva obce, absence schváleného pořadu jednání, či průběhu a výsledku hlasování, překročení lhůty pořízení zápisu) – chybovost se dlouhodobě pohybuje i přes intenzivní metodickou pomoc kolem 30 % (v roce 2023 dokonce 40 %),
- **zasedání zastupitelstva obce se nekonalo alespoň jedenkrát za 3 měsíce,**
- **obec vůbec nezveřejnila** nebo **nezveřejnila** po stanovenou dobu **informaci o konání zasedání zastupitelstva obce,**
- **vady v zápisech ze zasedání rady obce** (chybějící podpisy, neuvedení počtu přítomných členů rady obce, absence schváleného pořadu jednání či průběhu a výsledku hlasování, překročení lhůty pořízení zápisu).

Lze konstatovat, že jednou z nejčastějších oblastí, kde dochází k porušování zákona, je fungování zastupitelstva či rady obce. Za zásadní nedostatky lze označit zejména případy, kdy se zastupitelstvo obce nesejde jednou za 3 měsíce nebo obec nezveřejňuje informace o konání zastupitelstva. Tyto nedostatky v činnosti hlavního orgánu obce nejsou ojedinělé a vůči občanům **obce znamenají omezení jejich práva na podílení se na činnosti obce, které vychází z Ústavy ČR a principu zastupitelské demokracie.**

Právní předpisy obce

Při kontrolách bylo zejména zjištěno, že:

- obec nevyhlásila právní předpis ve Sbírce právních předpisů ÚSC,
- obec nezveřejnila informaci o vyhlášení právního předpisu, příp. tuto zveřejnila opožděně.

InfZ

V případě InfZ lze hovořit o mírně klesající tendenci zjištěných porušení, neboť klesá podíl obcí, u nichž bylo porušení InfZ zjištěno, a zároveň klesá podíl porušení InfZ na celkovém počtu zjištěných pochybení.

Co se týče srovnání mezi obdobími, v období 2020–2022 se na celkovém počtu porušení zákona (839) InfZ podílel z 32 %. V období 2023–2025 pak tento podíl dosáhl **25 %**. I přes klesající trend zjištěných porušení zákona je z výše uvedeného patrné, že počet porušení InfZ v absolutním vyjádření i nadále tvoří poměrně významnou část zjištěných porušení zákona.

MV – ODK především shledává tato porušení:

- **porušení § 18 odst. 1 InfZ nezveřejněním výroční zprávy** – objevují se příklady obcí, které výroční zprávu vůbec nezpracovávají, a to zejména v případech, kdy by výroční zpráva obsahovala jen nulové údaje, časté je také zveřejnění výroční zprávy po uplynutí zákonné lhůty,
- **porušení § 5 odst. 3 InfZ nesplněním publikační povinnosti** v případě informací poskytnutých na žádost,
- **porušení § 14 odst. 5 písm. d) InfZ** – obec nevyřídila žádost o poskytnutí informací v zákonem stanovené 15denní lhůtě,
- **porušení § 15 odst. 1 InfZ** – obec nevydala rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

Obecně lze shrnout, že průměrný počet zjištěných pochybení na jednu kontrolu v porovnání období mírně poklesl, mezi nejfrekventovanější a nejzávažnější případy dosahující intenzity porušení zákona patří oblast **nakládání s majetkem obce,** oblast **fungování zastupitelstva obce** a oblast týkající se **vyřizování žádostí dle InfZ a následného zveřejňování poskytnutých informací** či **výročních zpráv** o činnosti obce v oblasti poskytování informací.

MV – ODK každoročně **zveřejňuje** na svých internetových stránkách www.mv.gov.cz/odk „**Obecné informace o výsledcích kontrol**“, a to v sekci „Informace o kontrole“¹⁹.

¹⁹ <https://mv.gov.cz/odk2/clanek/obecne-informace-o-vysledcich-kontrol-provedenych-odborem.aspx>

5.2 Kontroly výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům MěO a MČ

Kontrolní orgány: magistráty ÚČSM

Kontrolované osoby: MČ a MěO

Předmět kontrol: výkon samostatné působnosti v rozsahu stanoveném statutem toho kterého města

Magistrát statutárního města	Počet MČ/MěO	Počet kontrol	Počet zjištěných nedostatků	Počet uložených opatření
HMP	57	29	103	0
Brno	29	51	24	1
Liberec	1	1	0	0
Opava	8	3	0	0
Ostrava	23	86	5	0
Pardubice	8	29	3	0
Plzeň	10	12	2	0
Ústí nad Labem	4	8	4	2
Celkem	140	219	141	3

Tabulka č. 23 Přehled o kontrolách samostatné a přenesené působnosti ÚČSM za léta 2023–2025

Magistráty ÚČSM provedly **219 kontrol** výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům MěO či MČ, přičemž konstatovaly **141 porušení právních předpisů**, tj. 0,64 porušení zákona na kontrolu. **Nejvíce** zjištěných pochybení shledaly magistráty **HMP** a statutárního města **Brna**, a to celkem 127, což činí téměř 90 % všech zjištěných pochybení.

MHMP průměrně konstatoval **3,6 porušení na kontrolu**, Magistrát statutárního města **Brna 0,5**.

Statutární město Brno

V rámci kontroly výkonu samostatné působnosti byly nejčastěji zjištěny nedostatky v oblastech správnosti a věrohodnosti účetnictví, zadávání veřejných zakázek, dispozic se svěřeným majetkem, vnitřního kontrolního systému a plnění povinností vyplývajících z InfZ. Žádný ze zjištěných nedostatků neměl negativní ekonomický dopad do hospodaření kontrované osoby.

Ve srovnání s údaji z předchozího období 2020–2022 došlo k signifikantnímu snížení zjištěných nedostatků. Tento fakt je mj. způsoben větším důrazem na preventivně metodický charakter kontrol a snížení míry formalismu. V rámci protokolů jsou rovněž uváděna upozornění na nedostatky, které nedosahují intenzity porušení zákona, avšak kontrolující je považují za nesprávnou praxi.

Statutární město Ostrava

Kontroly výkonu samostatné působnosti na MěO byly ve sledovaném období prováděny jak na základě vnějších podnětů (stížnosti a jiná podání), tak i vnitřních podnětů (plánované kontroly). Jednalo se o následující kontroly:

- 4 kontroly v oblasti nakládání s majetkem – v 1 případě bylo zjištěno porušení § 102 odst. 3 zákona o obcích, kdy o úkonech nerozhodla rada městského obvodu.
- 23 kontrol v oblasti komunálních služeb (správa veřejné zeleně a veřejných prostranství, čistota MěO, tržnice, pohřebnictví a další) a v oblasti ochrany vod, vodovodů a kanalizací, ochrany zvířat proti týrání. Byly zjištěny pouze dílčí nedostatky související s aktualizací dat pasportu zeleně.
- 20 kontrol v oblasti sociálních služeb na správnost aplikace § 94 zákona o sociálních službách – zjišťování potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob, zajišťování dostupnosti informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb, spolupráce s poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám, popřípadě zprostředkování kontaktu mezi poskytovatelem a osobou; nebyly zjištěny nedostatky.

- 18 kontrol v oblasti školství bylo zaměřeno na působnost MěO dle Statutu města (např. plnění zřizovatelských funkcí – školy a školská zařízení, optimalizace sítě škol, naplněnost škol, udělování výjimek z počtu dětí a žáků, uzavírání smluv o zabezpečení odborné praxe/stáže studentů vzdělávacích institucí, kontrola přijatých opatření na základě výsledků z šetření České školní inspekce). Kontrolami nebyly shledány nedostatky.
- 21 kontrol na naplňování ustanovení zákona o válečných hrobech, přičemž nebyly zjištěny nedostatky.

Statutární město Pardubice

Obecně byly zjištěné nedostatky ve sledovaném období zejména formálního charakteru, konzultovány pouze formou metodických doporučení, nápravné opatření nebylo uloženo. Závažné nedostatky, tj. zjištěné případy porušení zákona jsou uvedené konkrétně dále u jednotlivých kontrolovaných agend.

Porušení právních předpisů nebylo zjištěno v oblasti opravy a rekonstrukce komunikací, provádění údržby a kontroly komunikací, oblasti odpadového hospodářství, inventarizace 2022–2024.

V oblasti kontroly náležitostí zápisů z jednání rady a zastupitelstva MěO a přijatých usnesení bylo **zjištěno porušení** § 118 zákona o obcích – přijatým usnesením byl chybně zřízen jednočlenný výbor, § 26 odst. 1 správního řádu – chybný postup při zveřejňování informací o místě, době a navrženém programu zasedání zastupitelstva MěO, a porušení § 72 odst. 3 zákona o obcích – výše odměn neuvolněným členům zastupitelstva nebyla v usnesení stanovena částkou v celých korunách za měsíc.

Statutární město Plzeň

Předmětem kontrol byla kontrola činnosti zastupitelstev a rad MěO, ověření ustanovení finančního a kontrolního výboru, kontrola dodržování ustanovení InfZ, kontrola procesu vyřizování petic a stížností, kontrola implementace GDPR, kontrola zveřejnění záměru podle § 39 odst. 1 zákona o obcích, kontrola zveřejňování dotačních programů podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Nedostatky byly zjištěny u 2 kontrol – v jednom případě nebyla důsledně dodržena zákonem stanovená lhůta pro pořízení zápisu z jednání zastupitelstva MěO, v jednom případě se zastupitelstvo MěO nesešlo v zákonném termínu. K výše uvedeným zjištěním byla MěO přijata nápravná opatření.

MěO i magistrát využívají ke své práci jednotnou SW podporu (zejména pro oblast účetnictví, oběh účetních dokladů, evidenci majetku, pohledávek, smluv, dotací usnesení orgánů atd.), jejíž generální nastavení metodicky zajišťuje magistrát. Metodici jednotlivých aplikací pak trvale sledují a vyhodnocují aktuální data a případné neshody jsou obratem řešeny.

V oblasti byla magistrátem i nadále realizována průběžná kontrola zákonnosti přijatých usnesení všech zastupitelstev a rad MěO Plzeň 1 až 4. Celkový počet kontrolovaných usnesení je meziročně objemově stabilní:

- v roce 2023 bylo zkontrolováno 1233 usnesení rad a 572 usnesení zastupitelstev MěO,
- v roce 2024 se jednalo o 1170 usnesení rad a 645 usnesení zastupitelstev MěO,
- v roce 2025 se jednalo o 1111 usnesení rad a 525 usnesení zastupitelstev MěO.

Ve sledovaných letech byly identifikovány některé problémy spíše formulačního charakteru a ty jsou průběžně odstraňovány. Nezákonost usnesení nebyla v uvedených obdobích shledána.

Statutární město Ústí nad Labem

Kontroly výkonu samostatné působnosti byly prováděny ve finanční oblasti, kde bylo kontrolováno dodržování rozpočtových pravidel, v oblasti výkonu spisové služby a v oblasti evidence a vymáhání pohledávek.

5.3 Přezkoumání hospodaření územních celků za léta 2023 a 2024

Přezkoumávající orgány zajistily ve sledovaném období přezkoumání hospodaření obcí, krajů, HMP, DSO a MČ HMP za roky 2023, 2024 a zahájení přezkoumání hospodaření za rok 2025. Přezkoumání hospodaření za rok 2025 bude ukončeno přibližně do června 2026, a proto jsou v tomto dokumentu hodnoceny konkrétní výsledky přezkoumání hospodaření za rok 2023 a 2024.

Odbor Kontrola MF přezkoumal v souladu s § 20 odst. 1 zákona o krajích v tomto sledovaném období hospodaření v každém roce 13 krajů.

Přezkoumání svého hospodaření za roky 2023 až 2025 zadalo HMP podle § 38 zákona o HMP auditorovi. Auditor přezkoumával v uvedeném období ve smyslu § 26 zákona o HMP i hospodaření DSO České dědictví UNESCO, jehož členem je HMP.

Předměty přezkoumání hospodaření jsou stanoveny v § 2 zákona o přezkoumávání hospodaření a ověřují se z hledisek uvedených v § 3 tohoto zákona.

Přehled o zajištěném přezkoumání hospodaření ÚC je uveden v následující tabulce.

Způsob zajištění přezkoumání hospodaření za léta 2023–2024								
		Rok	Kraje	HMP	Obce	DSO	MČ HMP	Celkem
Celkem ÚC		2023	13	1	6 253	716	57	7 040
		2024	13	1	6 253	719	57	7 043
Přezkoumávající orgán	MF	2023	13	-	-	-	-	13
		2024	13	-	-	-	-	13
	KÚ	2023	-	-	5 379	599	-	5 978
		2024	-	-	5 399	607	-	6 006
	MHMP	2023	-	-	-	-	51	51
		2024	-	-	-	-	50	50
Auditoři/Auditorské společnosti		2023	-	1	874	117	6	998
		2024	-	1	854	112	7	974

Tabulka č. 24: Způsob zajištění přezkoumání hospodaření za léta 2023–2024

Z údajů v tabulce je zřejmé, že **KÚ** provedly přezkoumání hospodaření dle § 42 a § 53 zákona o obcích za rok 2023 u 5 379 obcí a u 599 DSO, celkem 5 978, tj. **85,8 % ze všech ÚC**. Za rok 2024 přezkoumaly KÚ hospodaření u 5 399 obcí a 607 DSO, celkem u 6 006 ÚC, což je **86,1 % všech ÚC**.

MHMP přezkoumal hospodaření za rok 2023 u 51 a za rok 2024 u 50 z 57 MČ HMP, tj. **cca u 90 %**. Ostatní ÚC a MČ HMP zadaly přezkoumání svého hospodaření za rok 2023 a za rok 2024 auditorovi.

Přehled o zajištění přezkoumávání				
Velikost ÚC	do 200 obyvatel		s více než 20 000 obyvateli	
Rok	2023	2024	2023	2024
Přezkoumávající orgány	1 300	1 303	28	28
Auditoři	55	57	51	53
Celkem	1 355	1 360	79	81

Tabulka č. 25: Přehled o zajištění přezkoumávání ÚC do 200 obyvatel a s více než 20 000 obyvatel

Jak vyplývá z uvedené tabulky, přezkoumávající orgány vykonaly přezkoumání hospodaření u cca 99,6 % ÚC do 200 obyvatel a 35 % ÚC s více než 20 000 obyvateli.

Jedním z důležitých aspektů pro rozhodování ÚC, zda zadat přezkoumání svého hospodaření přezkoumávajícímu orgánu nebo auditorovi, je skutečnost, že náklady na přezkoumání hospodaření

vykonané auditorem hradí ÚC ze svých rozpočtových prostředků, zatímco náklady související s výkonem přezkoumání, o které ÚC požádá KÚ nebo MHMP, hradí přezkoumávací orgán.

5.3.1 Výsledky přezkoumání hospodaření krajů za roky 2023 a 2024 vykonané MF

MF vykonalo přezkoumání hospodaření krajů za roky 2023 a 2024 podle § 20 odst. 1 zákona o krajích s výsledky, které jsou zobrazeny v následující tabulce.

Meziroční srovnání počtu chyb a nedostatků zjištěných MF při přezkoumání			
ÚC	Chyby a nedostatky	2023	2024
Kraje	1. dílčí přezkoumání	12	5
	2. dílčí přezkoumání	16	17
	Celkem	28	22

Tabulka č. 26: Meziroční srovnání počtu chyb a nedostatků zjištěných MF při přezkoumání za léta 2023–2024

MF zjistilo ve sledovaných letech při přezkoumání hospodaření krajů nedostatky a chyby spočívající zejména v porušování ustanovení:

a) zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů:

- nezveřejnění smlouvy o poskytnutí dotace na úřední desce v zákonem stanovené lhůtě,
- nesdělení neúspěšnému žadateli o dotaci důvodu nevyhovění žádosti,
- netransparentní postup poskytovatele dotace v procesu hodnocení žádostí,

b) zákon o zadávání veřejných zakázek:

- porušení zásady transparentnosti a rovného zacházení při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu tím, že oslovil uchazeče s různými požadavky na plnění téže veřejné zakázky malého rozsahu,
- netransparentní postup při hodnocení nabídek tím, že postup byl v rozporu s hodnotícími kritérii,
- nepřezkoumatelností administrativního postupu při zadání veřejné zakázky,
- nesprávné zadání veřejné zakázky vzhledem k výši předpokládané hodnoty,

c) zákon o registru smluv:

- neuveřejnění smluv o poskytnutí dotace v zákonné lhůtě nebo pozdní uveřejnění,
- neuveřejnění úplného elektronického obrazu textového obsahu smlouvy v registru smluv,

d) zákon o finanční kontrole a vyhláška č. 416/2004 Sb.:

- neprovádění řídicí kontroly před vznikem a po vzniku závazku a před vznikem nároku orgánu veřejné správy, čímž nedošlo k ověření hospodárného, efektivního a účelného veřejného výdaje,
- neplnění požadavků uložených ustanovením zákona na vnitřní kontrolní systém, aby byl způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika vznikající v souvislosti s plněním schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy,

e) zákon o krajích:

- o úkonu nerozhodl orgán kraje k tomu příslušný,
- nedošlo k rozhodnutí orgánu kraje, jak má být naloženo s bezdůvodným obohacením, a jeho řádnému odůvodnění,
- smlouva nebyla opatřena doložkou potvrzující platnost právního úkonu,

f) zákon o účetnictví a vyhlášky č. 410/2009 Sb. a ČSÚ:

- nesprávným účtováním výdaje vynaložené na technické zhodnocení do nákladů a vykazováním výdaje charakteru investičního nákupu jako běžného výdaje,
- nezjištění skutečného stavu majetku fyzickou inventurou.

Další chyby a nedostatky dle § 10 odst. 3 písm. b) zákona o přezkoumávání hospodaření zjištěné v hospodaření krajů z úrovně MF se týkaly:

- nedodržení vnitřních předpisů při zadávání veřejných zakázek,
- nezajištění znaleckého posudku pro stanovení ceny v místě a čase obvyklé,
- vystavení objednávky před schválením příslušného materiálu radou kraje, která stanovila oprávněnost potřeby,
- věcné a obsahové neúplnosti podkladů pro jednání rady kraje,
- nedodržení směrnice pro přípravu a realizaci akcí reprodukce majetku,
- nedodržení usnesení rady kraje týkajícího se sestavení návrhu rozpočtu,
- nedodržení usnesení zastupitelstva kraje k rozpisu rozpočtu,
- nedodržení usnesení zastupitelstva kraje k termínu uzavírání smluv o poskytnutí dotace,
- nestanovení váhy a způsobu hodnocení kritérií pro hodnocení žádostí o dotace a nedodržení jednotného postupu při hodnocení žádostí o dotaci,
- absence odůvodněného nedoporučení poskytnout dotaci.

V souladu s požadavkem § 10 odst. 4 písm. a) zákona o přezkoumávání hospodaření **upozornilo MF kraje na případná rizika**, která lze dovodit ze zjištění a která mohou mít negativní dopad na hospodaření kraje v budoucnosti. Mezi těmito riziky lze uvést např. riziko možného:

- snížení prodejní ceny nemovitosti, resp. příjmů kraje z důvodu nestanovení ceny nemovitosti v daném místě a čase obvyklé,
- nerespektování vnitřního kontrolního systému, čímž by nebylo odhaleno nedodržování interních předpisů,
- vynaložení účelově určených prostředků příjemcem dotace na jiný než stanovený účel,
- vzniku problémů, resp. víceprací při realizaci díla v důsledku nedostatečně prověřeného nabídkového rozpočtu vybraného uchazeče,
- zpochybnění prodeje majetku pro nesoulad s právními předpisy,
- nedostatečného zajištění sledování překročení příslušných limitů u pravidelně pořizovaných plnění stejného druhu, což může vést k porušování zákonných povinností,
- nerovného přístupu při hodnocení žádosti, zvýhodnění určitých žadatelů, příp. poskytnutí dotace žadatelům, kteří nesplňují podmínky dotačního programu.

5.3.2 Výsledky přezkoumání hospodaření HMP za roky 2023 a 2024

HMP zadalo přezkoumání hospodaření za roky 2023 a 2024 auditorovi. Auditor zjistil při přezkoumání hospodaření HMP za uvedené roky nedostatky C spočívající zejména v neúplnosti, nesprávnosti nebo neprůkaznosti vedení účetnictví a v neodstranění nedostatků zjištěných při dílčím přezkoumání hospodaření nebo při přezkoumáních hospodaření za předcházející roky.

Dále byly identifikovány nedostatky, které obecně spočívaly v nesprávně prováděné inventarizaci podle příslušných právních předpisů.

Auditor ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření rovněž upozornil na případné riziko v oblasti soudních sporů, jež může mít dopad do hospodaření HMP v budoucnosti, spočívající ve stanovení hranice významnosti pro účtování o rezervách ve výši 50 mil. Kč.

5.3.3 Výsledky přezkoumání hospodaření územních celků provedených KÚ a MHMP za léta 2023 a 2024

Přezkoumávající orgány vykonaly přezkoumání hospodaření za rok 2023 u 6 029 ÚC a za rok 2024 u 6 056 ÚC.

V následující tabulce je uveden přehled o počtu a kategorizaci zjištěných chyb dle zákona o přezkoumávání hospodaření.

Chyby a nedostatky uvedené ve zprávách KÚ a MHMP o výsledcích přezkoumání hospodaření ÚC				
Kategorizace chyb a nedostatků dle § 10	Počet v roce 2023		Počet v roce 2024	
Chyby B	84	2,5 %	24	0,9 %
Nedostatky C	3 284	97,5 %	2 701	99,1 %
Celkem	3 368	100 %	2 725	100 %

Tabulka č. 27: Chyby a nedostatky uvedené ve zprávách KÚ a MHMP o výsledcích přezkoumání hospodaření ÚC

Z meziročního srovnání výše uvedených údajů obsažených v tabulce je zřejmé, že v roce 2024 došlo ke snížení celkového počtu zjištěných chyb a nedostatků.

Nejčastější chyby a nedostatky zjistily KÚ a MHMP při přezkoumání hospodaření ÚC za roky 2023 a 2024 v rámci předmětů přezkoumání:

a) Účetnictví:

metody účtování:

- neúčtování k okamžiku uskutečnění účetního případu,
- nevytvoření analytických účtů,
- nedodržení obsahové náplně položek účetní závěrky,
- nedodržení stanovených postupů při vedení účetnictví, konkrétně:
 - postup účtování transferů,
 - postup oceňování majetku,
 - postup tvorby opravných položek,

inventarizace:

- neověření, zda skutečný stav odpovídá stavu v účetnictví,
- neověření skutečného stavu při dokladové inventuře podle inventarizačních evidencí,
- inventarizační zprávy, plány inventur, inventurní soupisy, dodatečné inventurní soupisy, zjednodušené inventurní soupisy nebo jejich přílohy neobsahovaly požadované údaje nebo nebyly vyhotoveny ve stanoveném rozsahu,

účetní závěrka:

- nedodržení obsahového vymezení položek účetní závěrky,
- neschválení účetní závěrky do šesti měsíců ode dne, ke kterému byla sestavena,

b) Rozpočet:

závěrečný účet:

- návrh závěrečného účtu nebo schválený závěrečný účet nebyl zveřejněn v souladu se zákonem,
- závěrečný účet neobsahoval stanovené náležitosti,
- projednání závěrečného účtu nebylo uzavřeno vyjádřením v souladu se zněním zákona,

rozpočtová opatření:

- rozpočtové opatření, s výjimkou zákonem vymezených opatření, nebylo provedeno před provedením rozpočtově nezajištěného výdaje,
- schválené rozpočtové opatření nebylo zveřejněno v souladu se zákonem,
- nebyla splněna povinnost uskutečnit rozpočtové opatření,

poskytování dotací:

- dotace nebo návratná finanční výpomoc byla poskytnuta bez žádosti, resp. dotace byla poskytnuta bez právního titulu,
- program nebo veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci nebyly zveřejněny dle požadavku právního předpisu,

rozpočtová skladba:

- územní celek nedodržel třídění příjmů a výdajů podle rozpočtové skladby,

c) Činnost obce:

odměňování členů zastupitelstva a odchodné:

- poskytnutí členovi zastupitelstva měsíční odměny v rozporu se zákonem,
- nestanovení odměny neuvolněnému členu zastupitelstva v souladu se zákonem;

pravomoc zastupitelstva a rady:

- zastupitelstvo obce nevyslovalo souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva,
- zastupitelstvo obce nerozhodlo o úkonu spadajícím do jeho vyhrazené pravomoci,
- o nabytí a převodu vybraného majetku ve vlastnictví obce nerozhodl k tomu příslušný orgán obce,
- starosta obce rozhodl v pravomoci vyhrazené zastupitelstvu obce,

zveřejňování záměrů pronajmout, propachtovat, směnít, prodat majetek ve vlastnictví ÚC,

d) Zadávání veřejných zakázek:

neplnění uveřejňovacích povinností:

- neuveřejnění smlouvy na veřejnou zakázku včetně všech jejích změn a dodatků na profilu zadavatele v souladu se zákonem,
- neuveřejnění výše skutečně uhrazené ceny za plnění smlouvy na profilu zadavatele v souladu se zákonem.

Jednou z hlavních příčin vzniku všech chyb a nedostatků je nezajištění řádného fungování vnitřního řídicího a kontrolního systému, který včas neodhaluje možné chyby a nedostatky v jednání a rozhodování příslušných orgánů ÚC.

Při přezkoumávání hospodaření upozornily KÚ a MHMP dle zákona o přezkoumávání hospodaření na případná rizika, která lze dovodit ze zjištění a která mohou mít negativní dopad na hospodaření ÚC v budoucnu. Rizika, která byla uvedena ve zprávách o výsledku přezkoumání hospodaření, spočívala v upozornění na možné následující dopady do hospodaření ÚC:

- uložení sankcí za porušení právních předpisů (například zákona o územních rozpočtech, daňových zákonů, zákona o přezkoumávání hospodaření, zákona o zadávání veřejných zakázek),
- neplatnost právního jednání, který nebyl schválen oprávněnými orgány obce nebo proto, že nebyl zveřejněn v souladu s ustanoveními příslušných zákonů (například v souladu s ustanoveními zákona o obcích),
- přijetí nesprávného rozhodnutí o nakládání s majetkem a finančními prostředky příslušným orgánem ÚC na základě nesprávných, neprůkazných nebo neúplných údajů v podkladech připravených pro rozhodování orgánů.

5.3.4 Výsledky přezkoumání hospodaření územních celků vykonaných auditů

Auditoři v porovnání s přezkoumávajícími orgány přezkoumali nižší počet ÚC, avšak tyto ÚC přezkoumané auditory hospodařily fakticky s vyššími objemy finančních prostředků. To je dáno skutečností, že auditoři vykonávají přezkoumání hospodaření ÚC zejména s vyšším počtem obyvatel,

kteří hospodaří s většími objemy finančních prostředků. Například v roce 2024 přezkoumali auditoři 974 ÚC, tj. 14 % ze všech přezkoumávaných ÚC, u kterých činil podíl vynaložených výdajů 44,62 % - cca 810 mld. Kč. Přezkoumávající orgány přezkoumali 6 069 ÚC, tj. 86 % přezkoumávaných ÚC, jejichž podíl vynaložených nákladů činil 55,38 % - cca 1 005 mld. Kč.

Podíl obcí a MČ HMP, u nichž byly auditory za rok 2024 zjištěny chyby a nedostatky, činil cca 17 %, za rok 2023 – cca 23 %; u DSO tento podíl činil 7 %, za rok 2023 poté 10 %. Z informací poskytnutých MHMP a KÚ vyplývá, že auditoři uváděli ve zprávách o výsledku přezkoumání hospodaření jako nejčastější chyby a nedostatky v předmětech:

- účetnictví vedené územním celkem (neúplnost, nesprávnost nebo neprůkaznost vedení účetnictví, zjištění v oblasti inventarizace, účtování o transferech, nedodržení postupů účtování),
- plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků (třídění podle rozpočtové skladby, nedodržení rozpočtových pravidel),
- zadávání veřejných zakázek,
- nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku,
- stav pohledávek a závazků a nakládání s nimi (nahodnocení stavu majetku).

Ve zprávách o výsledku přezkoumání hospodaření zpracovaných auditory jsou uvedena i rizika. Jedná se například o rizika spojená s uložením sankcí za porušení právních předpisů. V některých zprávách o výsledku přezkoumání hospodaření se jedná o rizika, která nebyla dovozena přímo z identifikovaných chyb a nedostatků (např. riziko právní, plynoucí z restitučních nároků a pasívních soudních sporů, riziko obchodních ztrát z právních sporů, riziko vyplývající z vedeného trestního řízení, riziko z neaktuálních směrnic).

5.3.5 Shrnutí procesu přezkoumání

MF zveřejňuje v souladu s UV č. 689/2013 každoročně Souhrnnou zprávu o výsledcích přezkoumání hospodaření ÚC a MČ HMP za předchozí kalendářní rok na internetových stránkách MF.

Předmětem přezkoumání hospodaření byly údaje o hospodaření ÚC v oblastech uvedených v § 2 zákona o přezkoumávání hospodaření, které byly ověřovány z hledisek stanovených v § 3 zákona o přezkoumávání hospodaření. K odstranění chyb a nedostatků a příčin jejich vzniku zjištěných přezkoumávajícími orgány a auditory při přezkoumání hospodaření, přijímaly ÚC opatření k nápravě dle § 13 zákona o přezkoumávání hospodaření.

Přezkoumání hospodaření ÚC a MČ HMP bylo v tomto období zajištěno v souladu s klíčovými požadavky stanovenými příslušnými právními předpisy.

Ke zvýšení míry kvality a účinnosti přezkoumání hospodaření ÚC je třeba i nadále dbát na uplatňování zásad pro správnou aplikaci ustanovení vyplývajících ze zákona o přezkoumávání hospodaření, která jsou dále metodicky rozvedena ve Standardu a jeho přílohách. Rovněž je třeba dále spolupracovat v metodické oblasti s MV a s útvary KÚ a MHMP, které provádějí přezkoumávání hospodaření ÚC a MČ HMP, a s Komorou auditorů ČR s cílem sjednocování přístupu k výkonu přezkoumání hospodaření v rámci celé ČR a v neposlední řadě zajišťovat odborný rozvoj a praktické zkušenosti kontrolních pracovníků.

V návaznosti na vývoj a na zkušenosti se samotným výkonem přezkoumání hospodaření MF identifikovalo několik oblastí, které v praxi opakovaně způsobují nejasnosti, např. se jedná o rozsah definovaných oblastí a předmětů přezkoumání hospodaření, nebo o kategorizaci zjištění, která odvádí pozornost od podstaty zjištění. Některé z těchto nejasností lze překlenout metodickým výkladem, některé však vyplývají přímo ze znění příslušných ustanovení zákona o přezkoumávání hospodaření, jež vyžaduje změnu zákona. Z tohoto důvodu v roce 2025 MF zahájilo diskuse a práce nad novelou zákona o přezkoumávání hospodaření.

6. ZÁVĚRY JEDNOTLIVÝCH KAPITOL A NAVRŽENÁ DOPORUČENÍ

6.1 Závěry a doporučení ke kapitole č. 1 - Úvod do Hodnotící zprávy za léta 2023–2025

Hodnotící zpráva za léta 2023–2025 je zpracována na základě usnesení vlády č. 689/2013. Jejím cílem je komplexně **shrnout výsledky kontrol** výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům územních samosprávných celků. Hodnotící zpráva **vychází z podkladů** zpracovaných ústředními správními úřady, krajskými úřady, Magistrátem hlavního města Prahy a magistráty územně členěných statutárních měst.

Popis legislativních změn souvisejících s kontrolou působností svěřených územním samosprávným celkům za léta 2023–2025

Ústřední správní úřady v této kapitole upozornily na legislativní změny ve sledovaném období, jež dle jejich názoru měly vliv na kontrolní činnost. Jejich úplný výčet je uveden **v příloze č. 2**.

6.2 Závěry a doporučení ke kapitole č. 2 - Vyhodnocení opatření přijatých na základě doporučení vyplývajících z Hodnotící zprávy za léta 2020–2022

Předmětná kapitola obsahuje stručné shrnutí vyjádření kontrolních orgánů ke způsobu, jakým aplikovaly doporučení nastíněná v Hodnotící zprávě za léta 2020–2022 v aktuálním kontrolním období. Kompletní znění těchto vyjádření je dostupné **v přílohách č. 3–5** tohoto materiálu.

6.3 Závěry a doporučení ke kapitole č. 3 - Koordinace kontrolních orgánů ze strany odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Obecné vymezení koordinační a metodické role odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Ministerstvo vnitra dle kompetenčního zákona plní koordinační úlohu v oblasti postupů podle kontrolního řádu. Tato koordinační role je realizována především zpracováním Hodnotících zpráv a plánů kontrol výkonu přenesené působnosti krajů a hlavního města Prahy.

Nelze ani opomenout aktivní metodickou činnost, kdy lze například zmínit vydávání odborných stanovisek ke kontrolnímu řádu, odpovědi na individuální dotazy, školení kontrolních pracovníků územních samosprávných celků či pořádání tzv. Kulatého stolu k zákonu o kontrole.

Připravovaná novela kontrolního řádu

Ministerstvo vnitra připravuje novelizaci kontrolního řádu, k níž bylo přistoupeno po předchozí diskuzi se zástupci kontrolních orgánů, představitelů samospráv i odborníků z akademického prostředí.

Novela by měla zavést možnost **zastírání skutečné totožnosti** kontrolujícího zejména při kontrolách v online prostředí, dále **nově vymezit institut vyřizování námitek** a upravit i další technické aspekty kontrolní činnosti (např. podepisování a doručování protokolu o kontrole, zahájení kontroly, práva a povinnosti kontrolujících apod.).

Připravovaný nový materiál o plánování, vyhodnocování a koordinaci kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti územních samosprávných celků

Ministerstvo vnitra připravuje rovněž nahrazení materiálu, jenž byl přijat usnesením vlády č. 689 ze dne 11. září 2013 o Plánování, vyhodnocování a koordinaci kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti územních samosprávných celků prováděných ústředními správními úřady, krajskými úřady, Magistrátem hlavního města Prahy a magistráty územně členěných statutárních měst.

Primárním účelem zamýšleného materiálu je **zrušení oznamovacích povinností** kontrolních orgánů vůči Ministerstvu vnitra. Dále se **zmírňuje povinnost** uložená krajským úřadům a magistrátům územně členěných statutárních měst provést alespoň jednu kontrolu na každém věcném úseku státní správy u každé obce s rozšířenou působností, městské části či městského obvodu ve svém správním obvodu ve sledovaném tříletém kontrolním období. Materiál přizpůsobuje lhůty pro zaslání podkladů ke zpracování Hodnotící zprávy a její předložení vládě současné praxi a upřesňuje přílohu k materiálu obsahující přehled úseků státní správy tak, aby odpovídala aktuální právní úpravě.

Doporučení pro krajské úřady

Realizovat v co největší míře kontroly obcí s rozšířenou působností tak, aby byla provedena, pokud je to možné, alespoň jedna kontrola na každém věcném úseku státní správy u každé obce s rozšířenou působností ve svém správním obvodu ve sledovaném tříletém kontrolním období.

Informace pro vládu ke kontrolní zátěži a duplicitě kontrol obcí a krajů

Vláda usnesením č. 401 ze dne 7. 6. 2023 uložila dotčeným ústředním správním úřadům **provést analýzu kontrolní činnosti**, jejímž předmětem bude prověření, zda nedochází k nadměrné kontrolní zátěži obcí a krajů či duplicitám kontrol.

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra v této souvislosti navrhl doporučenou strukturu analýzy kontrolní činnosti. Z doručených analýz vyplývá, že ústřední správní úřady, vyjma Ministerstva financí, **neshledaly, že by vůči územním samosprávným celkům docházelo k nadměrné kontrolní zátěži**, přičemž nenavrhují žádná opatření.

Pouze dílčí či hypotetické duplicity kontrol zmiňují Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo vnitra, nicméně ústřední správní úřady uvádějí, že k těmto duplicitám není třeba přijímat opatření.

Ministerstvo financí zpracovalo analýzu systému kontrol územních samosprávných celků, jejímž hlavním závěrem je, že **možnost duplicitních kontrol silně koreluje se skutečností, zda daný územní samosprávný celek čerpá prostředky z dotačních titulů**, zejména při čerpání dotací z fondů Evropské unie.

Shrnutí analýz kontrolní činnosti bylo zasláno zájmovým sdružením zastupujícím územní samosprávy, jež závěry Ministerstva vnitra nerozporovala.

Standardy kontrol prováděných krajskými úřady vůči obcím

Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí jsou metodické materiály zpracované věcně příslušnými ústředními správními úřady, které vymezují minimální předmět kontrol realizovaných krajskými úřady a Magistrátem hlavního města Prahy, způsob hodnocení kontrolních zjištění, resp. kritéria jejich posuzování, tj. zda je považovat za porušení právních předpisů atd.

Primárním cílem Standardů kontrol je zvýšit kvalitu kontrol výkonu státní správy prováděných krajskými úřady a Magistrátem hlavního města Prahy a srovnatelnost závěrů kontrol.

Standardy kontrol jsou v současné době zpracovány **pro 31 agend**.

Doporučení pro ústřední správní úřady

Pravidelně aktualizovat Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí ve spolupráci s krajskými úřady a Magistrátem hlavního města Prahy.

Výkon správních činností úředníky obcí bez zvláštní odborné způsobilosti ve vztahu k výsledkům kontrol

Povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost se vztahuje na úředníky územních samosprávných celků, kteří vykonávají správní činnosti uvedené v § 1 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 413/2024 Sb. Kontroly této povinnosti provádí krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy.

Kontrola se týkala celkem 29 správních činností, přičemž kontrolní orgány shledaly celkem **902 pochybení** v oblasti vykonávání správní činnosti úředníkem bez předepsané zkoušky zvláštní odborné způsobilosti. **Nejvíce** pochybení shledaly **Krajský úřad Jihočeského kraje** (219), **Krajský úřad Libereckého kraje** (157) a **Krajský úřad Královéhradeckého kraje** (103).

Nejvyšší počet pochybení byl zjištěn v případě zvláštní odborné způsobilosti při **správě místních poplatků** (207), **ve stavebním řádu a při vyvlastnění** (189), **při vedení evidence obyvatel a vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů** (107) a **v zemědělství** (82).

Výstupy ze zaslaných podkladů slouží jako podklad pro zjištění, zda úřady vykonávají správní činnosti v souladu se zákonem o úřednících územních samosprávních celků a současně zaslané výstupy slouží pro legislativní úpravu tohoto zákona a prováděcích předpisů v oblasti vzdělávání úředníků.

Doporučení pro krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy

Pravidelně zařazovat do předmětu kontroly v případě veškerých správních činností dodržování povinností vztahujících se ke zvláštní odborné způsobilosti úředníků obcí a městských částí, kteří vykonávají správní činnosti podle vyhlášky č. 413/2024 Sb.

Doporučení pro ústřední správní úřady

Ověřit, zda krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy realizují kontroly dodržování povinností vztahujících se ke zvláštní odborné způsobilosti úředníků obcí a městských částí.

6.4 Závěry a doporučení ke kapitole č. 4 - Kontroly výkonu přenesené působnosti v období 2023–2025

Statistické vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům krajů a hlavního města Prahy

Kapitola shrnuje výsledky kontrol výkonu přenesené působnosti realizovaných ústředními správními úřady u krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy. Tyto výsledky jsou současně srovnány s předchozími obdobími.

Konkrétní zjištěná porušení shledaná ústředními správními úřady, včetně krajských úřadů, u nichž se vyskytla, jsou popsána v příloze č. 6.

Z těchto statistických dat a jejich srovnání vyplynulo následující:

- Ústřední správní úřady provedly u krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy celkem **437 kontrol**. Nárůst počtu kontrol je zapříčiněn změnou kontrolní praxe Ministerstva životního prostředí, jež v některých případech namísto souhrnných protokolů vyhotovovalo protokoly dle věcných zákonů.
- Oproti předchozímu kontrolnímu období došlo **k poklesu počtu zjištěných pochybení na celkových 985**, což znamená **pokles o 19 %**.
- Ústřední správní úřady průměrně zjišťovaly **2,3 nedostatky na jednu kontrolu**. Tento ukazatel oproti předchozímu období poklesl o 0,8 porušení na jednu kontrolu (3,1 za období 2020–2022).
- **Nárůst počtu nedostatků** uvedly Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti.
- **Nejvíce nedostatků zjistily** Ministerstvo dopravy, které však současně vykázalo nejvyšší pokles počtu zjištěných pochybení, Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo práce a sociálních věcí.
- **Žádná porušení nezjistily** Ministerstvo obrany a Ministerstvo průmyslu a obchodu. Správa státních hmotných rezerv zjistila 1 nedostatek.

- **U všech** krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy došlo **k poklesu zjištěných pochybení**.
- **Nejvyšší počet nedostatků byl zjištěn** u Krajského úřadu Středočeského kraje a Magistrátu hlavního města Prahy.
- **Nejnižší počet nedostatků byl zjištěn** u Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, Krajského úřadu Zlínského kraje a Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Statistické vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí

V této kapitole jsou podrobně **ze statistického hlediska zaznamenány kontroly, které realizovaly krajské úřady na obcích**. Tyto výsledky kontrol jsou opět komparovány s předchozím obdobím.

Krajské úřady provedly celkem 10 560 kontrol, přičemž počet kontrol vzrostl o 1 727. Ročně tak v průměru zkontrolují 3 520 obcí. Alespoň jednou (bez ohledu na předmět kontrol) bylo zkontrolováno **50 % obcí**.

Nárůst počtu kontrol oproti předchozímu období vykazaly **všechny krajské úřady, vyjma Krajského úřadu Pardubického kraje**, který provedl o 466 kontrol méně.

Krajský úřad Kraje Vysočina zkontroloval pouze 21 % obcí ve svém správním obvodu, naopak **Krajský úřad Libereckého kraje 87 % obcí, Krajský úřad Moravskoslezského kraje 79 % a Krajský úřad Plzeňského kraje 77 %**.

Krajské úřady v průměru provedly **25,6 kontrol u každé obce s rozšířenou působností v jejich správním obvodu, 6,7 kontrol u každé obce II. typu a 0,7 kontrol u obce I. typu**.

Kontrolovány byly zejména úseky vnitřních věcí, financí, místního rozvoje a práce a sociálních věcí.

Krajské úřady **průměrně shledaly 0,95 nedostatků** na jednu kontrolu (v minulém období 0,85).

Nejnižší průměrný počet shledaných nedostatků konstatovaly krajské úřady krajů Libereckého (0,19), Středočeského (0,26) a Plzeňského (0,44).

Nejvyšší průměrný počet shledaných nedostatků zjistily krajské úřady krajů Olomouckého (2,72), Ústeckého (1,64) a Zlínského (1,63).

Nejvyšší průměrný počet porušení na 1 kontrolu je zjišťován **na úsecích kultury (3,75), dopravy (2) a místního rozvoje (1,8)**.

Statistické vyhodnocení výsledků kontrol ústředních správních úřadů vůči obcím v období 2023–2025

Tato kapitola obsahuje shrnutí výsledků kontrol provedených ústředními správními úřady u obcí. Jejich přehled je uveden **v příloze č. 7** tohoto materiálu.

Z poskytnutých údajů vyplývá, že kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí prováděly toliko Ministerstvo dopravy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo vnitra, Digitální a informační agentura a Správa státních hmotných rezerv.

Ostatní ústřední správní úřady kontroly neprováděly a nevyužily možnosti převzetí kontroly od krajských úřadů.

V kontrolovaném období ústřední správní úřady provedly 243 kontrol obcí, což je v porovnání s předchozím obdobím nárůst o 68 kontrol.

Ústřední správní úřady **v průměru shledaly 1,3 pochybení na jednu kontrolu**.

Statistické vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů v období 2023–2025

Územně členěná statutární města v textové části podrobně popsala pochybení zjištěná při kontrolách výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům jednotlivých městských obvodů a městských částí.

Územně členěná statutární města celkově provedla **1 485 kontrol** městských obvodů a městských částí a konstatovala **3 542 pochybení**, což činí v průměru **2,39 pochybení na kontrolu**.

Mezi oblasti s **nejčastěji zjišťovanými nedostatky** při kontrolách prováděných magistráty statutárních měst patří agendy dopravy, práce a sociálních věcí a místního rozvoje.

Nejvyšší počty pochybení zjistily Magistráty hlavního města Prahy, statutárního města Brna a statutárního města Ostravy.

Komplexní zhodnocení výkonu přenesené působnosti příslušnými ústředními správními úřady

Ústřední správní úřady na základě vlastní kontrolní činnosti a textového podkladu zpracovaného krajskými úřady a územně členěnými statutárními městy komplexně zhodnotily výkon státní správy spadající do jejich kompetence.

Kompletní znění tohoto vyhodnocení výkonu přenesené působnosti jednotlivými ústředními správními úřady je obsaženo v kapitole č. 4.2.

Obecně je možné konstatovat, že **nejčastější nedostatky se v Hodnotících zprávách opakují**. Tak jako v předchozích Hodnotících zprávách **převažovala procesní pochybení** nad porušeními hmotněprávních předpisů. V případě kontrol provedených ústředními správními úřady u krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy jsou rovněž shledána porušení povinností daných **kontrolním řádem**, zejména se jedná o obsahové náležitosti protokolů o kontrole.

Kontrolní orgány příčiny spatřují v **nedostatečném personálním zajištění výkonu agend**, přičemž konkrétně upozorňují na nedostatek kvalifikovaných pracovníků, vysokou fluktuaci a nedostatečnou atraktivitu veřejného sektoru. To má za následek kumulaci agend, nezastupitelnost úředníků a nízkou specializaci. To při časté novelizaci právních předpisů, složitosti agend či v některých případech nízké frekvence agend vede ke zjištěným pochybením.

Kontrolní orgány upozornily na skutečnost, že výkon některých agend **zajišťují úředníci, kteří nejsou držiteli osvědčení prokazujícího složení zkoušky zvláštní odborné způsobilosti**.

Ústřední správní úřady přesto v souhrnu uvádějí, že výkon přenesené působnosti je **na dobré úrovni**, přičemž **nejsou zjišťovány žádné zásadní či systémové nedostatky**. Není tak dle jejich názoru nutné přijímat žádná zvláštní opatření.

Doporučení pro ústřední správní úřady

Analyzovat na jednotlivých úsecích výsledky kontrol a adresná upozornění (doporučení, návrhy) krajských úřadů a územně členěných statutárních měst a přijmout adekvátní opatření na svém úseku státní správy.

Doporučení pro krajské úřady, Magistrát hlavního města Prahy a územně členěná statutární města

Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění.

Doporučení pro ústřední správní úřady, krajské úřady, Magistrát hlavního města Prahy a územně členěná statutární města

Aktualizovat předmět kontroly v případě změny právní úpravy.

Výkon dozoru krajských úřadů nad nařízeními obcí a Ministerstva vnitra nad obecně závaznými vyhláškami

Krajské úřady celkově posoudily **1 807 nařízení obcí**, Ministerstvo vnitra pak **54 964 obecně závazných vyhlášek**.

Krajské úřady přistupují k dozorové činnosti nad nařízeními obcí neformálně. Běžnou praxí je, že obce v rámci metodické pomoci předběžně konzultují návrhy nařízení obcí. To se promítá do počtu výzev k odstranění nedostatků, kterých krajské úřady zaslaly 71.

Krajský úřad Jihomoravského kraje ve sledovaném období předložil nařízení obce Velké Hostěradky č. 1/2013, kterým se vydává tržní řád, Ústavnímu soudu, který předmětné nařízení obce v části zrušil.

Ministerstvo vnitra se věnovalo posuzování jak nově přijatých obecně závazných vyhlášek, tak i těch, jež byly vydány do 31. 12. 2021 a následně vloženy do Sbírký právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. Cílem opětovného posouzení byla eliminace nezákonných obecně závazných vyhlášek zveřejňovaných ve Sbírce.

Metodická pomoc poskytovaná ústředními správními úřady

Tato kapitola popisuje formy metodické pomoci poskytované ústředními správními úřady, mezi které lze zejména zařadit vydávání metodických doporučení a výkladových stanovisek, pracovní setkání a konzultační dny, školení, kurzy a semináře, informační přípisy či poskytování metodické pomoci při výkonu kontrol.

Za zásadní metodické materiály v oblasti kontrol je možné považovat Standardy kontrol.

Vyjádření a hodnocení výkonu státní správy Kanceláři veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí za léta 2023–2025

V této kapitole Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí upozornila na vybrané problémy, přičemž se zaměřila zejména na nepřístupné weby veřejných subjektů, nedořešené problémy pozemních komunikací a kritickou personální situaci na stavebních úřadech.

Doporučení pro ústřední správní úřady

Na vybraných úsecích, na které upozornila Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí, analyzovat připomínky a podněty a následně je zohlednit při realizaci dané agendy, při výkonu kontrolní činnosti a při poskytování metodické pomoci.

6.5 Závěry a doporučení ke kapitole č. 5 - Kontrola výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí, městských částí a městských obvodů v období 2023–2025

Kontroly výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí prováděné Ministerstvem vnitra

Ministerstvo vnitra ve sledovaném období provedlo celkem **265 kontrol**, přičemž průměrně zjistilo **3 porušení zákona na jednu kontrolu**.

Mezi nejfrekventovanější a nejzávažnější případy porušení zákona patří oblast nakládání s majetkem obce, nedostatky v činnosti zastupitelstva či rady obce a oblast týkající se zákona o svobodném přístupu k informacím.

Podrobné výsledky kontrol výkonu samostatné působnosti jsou obsaženy **v příloze č. 8**.

Kontroly výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů

Magistráty provedly **219 kontrol** výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů, přičemž konstatovaly **141 porušení právních předpisů**. Je však nutné zdůraznit, že 90 % pochybení shledaly Magistrát hlavního města Prahy (průměrně 3,6 porušení na 1 kontrolu) a Magistrát statutárního města Brna (0,5).

Přezkoumání hospodaření územních celků

Kapitola podrobně popisuje výsledky přezkoumání hospodaření územních celků. Z těchto výsledků lze mj. zjistit, že nejčastěji jsou zjišťována pochybení **v oblasti účetnictví, zákona o zadávání veřejných zakázek, zákona o finanční kontrole a zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů**.

7. ZÁVĚR (MANAŽERSKÉ SHRUTÍ)

Účel a cíl Hodnotící zprávy

Ministerstvo na základě usnesení vlády č. 689/2013 zpracovalo Hodnotící zprávu za léta 2023–2025, jejímž cílem je informovat vládu o výsledcích kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti prováděných ústředními správními úřady, krajskými úřady, Magistrátem hlavního města Prahy a územně členěnými statutárními městy (dále též jako „kontrolní orgány“). Hodnotící zpráva vychází z podkladových materiálů právě těchto kontrolních orgánů. Své hodnocení připojila i Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí.

Přijatá doporučení

V předchozí Hodnotící zprávě za léta 2020–2022 bylo navrženo celkem **10 doporučení** adresovaných kontrolním orgánům. Z doručených vyjádření, jejichž úplné znění je dostupné v přílohách tohoto materiálu, lze dospět k závěru, že kontrolní orgány k navrženým doporučením přijaly opatření, jež jsou plněna. Aktuální Hodnotící zpráva obsahuje celkem **8 doporučení**.

Koordinační role Ministerstva vnitra

Kompetenční zákon svěřuje Ministerstvu vnitra koordinační úlohu v oblasti postupů podle kontrolního řádu, kterou v rámci rezortu zajišťuje **odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra** (dále jen MV – ODK). Vyjma standardní metodické činnosti MV – ODK započal s přípravou novely kontrolního řádu, jež by měla nově vymezit či upřesnit některé aspekty kontrolní činnosti. Počítá se např. se zavedením možnosti využití zastření totožnosti kontrolujícího či novou úpravou vyřizování námitek. MV – ODK rovněž připravuje nový materiál o plánování, vyhodnocování a koordinaci kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti územních samosprávných celků, jež by měl nahradit usnesení vlády č. 689/2013.

MV – ODK zastřešoval splnění usnesení vlády č. 401 ze dne 7. 6. 2023, jímž vláda ústředním správním úřadům uložila, aby provedly na svých úsecích **analýzu kontrolní činnosti**, jejímž předmětem bude prověření, zda nedochází k nadměrné kontrolní zátěži obcí a krajů či duplicitám kontrol, a případně navrhly opatření. Ústřední správní úřady neshledaly, že by vůči územním samosprávným celkům docházelo k nadměrné kontrolní zátěži, přičemž uvedly pouze dílčí či hypotetické duplicity kontrol bez potřeby přijetí opatření. Výjimkou je analýza Ministerstva financí, dle níž možnost duplicitních kontrol silně koreluje se skutečností, zda daný územní samosprávný celek čerpá prostředky z dotačních titulů, zejména při čerpání dotací z fondů Evropské unie.

MV – ODK ve spolupráci s kontrolními orgány pokračoval v zavedení projektu „**Standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí**“, jehož cílem je zvýšit kvalitu kontrol výkonu státní správy prováděných krajskými úřady a Magistrátem hlavního města Prahy. V současné době jsou Standardy kontrol, jakožto metodické materiály, zpracovány pro 31 agend.

MV – ODK se v Hodnotící zprávě dále zaměřilo na kontroly dodržování povinností vztahujících se ke **zvláštní odborné způsobilosti úředníků obcí**. Tyto kontroly provádějí krajské úřady, přičemž zjistily celkem 902 pochybení ohledně vykonávání správní činnosti úředníkem bez předepsané zvláštní odborné způsobilosti, a to zejména při správě místních poplatků, ve stavebním řádu a při vyvlastnění, při vedení evidence obyvatel a vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů a v zemědělství. Je tedy nezbytné v těchto kontrolách i nadále pokračovat.

Výsledky kontrol

Co se týče **kontrol výkonu přenesené působnosti** svěřené krajským úřadům a Magistrátu hlavního města Prahy, **ústřední správní úřady** provedly celkem **437 kontrol**, tj. **o 42 kontrol více** než v předchozím období.

Ústřední správní úřady zjistily celkem **985 pochybení**, což znamená **pokles o 19 %** oproti předchozímu kontrolnímu období (1 216 pochybení).

Poklesl taktéž **průměrný počet** pochybení zjišťovaných ústředními správními úřady na jednu kontrolu, a to z 3,1 pochybení na **2,3**. Kromě Ministerstva dopravy (průměrně 19,8 pochybení na kontrolu) a Ministerstva zdravotnictví (11,1) nadprůměrný počet pochybení na jednu kontrolu shledaly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (5,7), Ministerstvo spravedlnosti (4,4), Ministerstvo kultury (3,6) a Ministerstvo pro místní rozvoj (2,5). **Žádná porušení** nezjistily Ministerstvo obrany a Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Nejvyšší počet nedostatků byl zjištěn u kontrol Krajského úřadu Středočeského kraje (125) a Magistrátu hlavního města Prahy (104). Naopak **nejnižší počet nedostatků byl zjištěn** u kontrol Krajského úřadu Moravskoslezského kraje (25), Krajského úřadu Zlínského kraje (51) a Krajského úřadu Olomouckého kraje (52). **Nejvyšší pokles nedostatků** oproti minulému kontrolnímu období byl zaznamenán v případě Krajského úřadu Moravskoslezského kraje (43 %) a Magistrátu hlavního města Prahy (40 %).

Krajské úřady provedly celkem **10 560 kontrol** výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí, což je o 1 727 kontrol více než v předchozím období.

Krajské úřady **průměrně shledaly 0,95 nedostatků** na jednu kontrolu (v minulém období 0,85). **Nejvyšší průměrný počet shledaných nedostatků** zjistily Krajský úřad Olomouckého kraje (2,7), Krajský úřad Ústeckého kraje (1,64) a Krajský úřad Zlínského kraje (1,63), **nejnižší** krajské úřady krajů Libereckého (0,19), Středočeského (0,26) a Plzeňského (0,44).

Nejvyšší průměrný počet porušení na jednu kontrolu je zjišťován **na úsecích kultury (3,75), dopravy (2) a místního rozvoje (1,8)**. Tak jako v předchozích obdobích je v této souvislosti nutné upozornit na v některých případech zjevný nepoměr mezi nedostatky zjišťovanými jednotlivými krajskými úřady na stejných úsecích státní správy. K odstranění těchto stěžích odůvodnitelných rozdílů v kontrolní činnosti by měly napomoci Standardy kontrol, které již budou aplikovány po celé kontrolní období.

Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené **obcím** v některých případech **provádějí i ústřední správní úřady**. V tomto kontrolním období jich realizovaly **celkem 243**, což je v porovnání s předchozím obdobím nárůst o 68 kontrol. Ústřední správní úřady **u obcí shledaly v průměru 1,3 pochybení na jednu kontrolu**, přičemž 96 % nedostatků bylo zjištěno ze strany Ministerstva vnitra, Ministerstva dopravy a Ministerstva zemědělství.

Magistráty územně členěných statutárních měst celkově provedly **1 485 kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené městským částem či městským obvodům** a konstatovaly 3 542 pochybení, což činí v průměru **2,39 pochybení na jednu kontrolu**.

Obecně je možné podotknout, že **nejčastější nedostatky v oblasti přenesené působnosti se v Hodnotících zprávách opakují**. Jedná se zejména o nedodržování povinností stanovených správním řádem či kontrolním řádem. Opakovaně je upozorňováno na nedostatečné personální obsazení na některých úsecích státní správy, kumulaci agend a nezastupitelnost úředníků. Kontrolní orgány dále upozornily na skutečnost, že výkon některých agend zajišťují úředníci, kteří nejsou držiteli osvědčení prokazujícího složení zkoušky zvláštní odborné způsobilosti.

Ústřední správní úřady přesto v souhrnu uvádějí, že výkon přenesené působnosti je na dobré úrovni, přičemž nejsou zjišťovány **žádné zásadní či systémové nedostatky**. Není tak dle jejich názoru nutné přijímat žádná zvláštní opatření.

Co se týče kontrol výkonu **samostatné působnosti svěřené orgánům obcí**, Ministerstvo vnitra provedlo celkem **265 kontrol**, přičemž v průměru zjistilo **3 pochybení na kontrolu** (v minulém období **3,4**). Magistráty územně členěných statutárních měst provedly **219 kontrol** výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů, přičemž konstatovaly **141 porušení právních předpisů**.

V oblasti **přezkoumání hospodaření** územních celků jsou nejčastěji zjišťována pochybení v oblasti účetnictví, zákona o zadávání veřejných zakázek, zákona o finanční kontrole a zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

V návaznosti na tyto výsledky je dle souvisejícího usnesení vlády následným úkolem jednotlivých věcně příslušných ústředních správních úřadů, které jsou odpovědné za kvalitu výkonu státní správy na svěřeném úseku, závěry a doporučení analyzovat a navrhnout přijetí adekvátních opatření.

Další Hodnotící zpráva bude předložena v I. pololetí roku 2029 za kontrolní období 2026–2028.

8. SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A PŘÍLOH

Tabulky:

- Tabulka č. 1: Výčet zpracovaných Standardů kontrol dle jednotlivých ÚSÚ, str. 13–14
- Tabulka č. 2: Kontrolní zjištění KÚ a MHMP k výkonu správních činností úředníky obcí bez ZOZ v letech 2023–2025, str. 18
- Tabulka č. 3: Srovnání počtu kontrol provedených ÚSÚ v letech 2020–2022 a 2023–2025, str. 22
- Tabulka č. 4: Porovnání počtu nedostatků zjištěných ÚSÚ s počtem uložených opatření v letech 2023–2025, str. 24
- Tabulka č. 5: Srovnání počtu kontrol a nedostatků zjištěných ÚSÚ u jednotlivých KÚ za léta 2023–2025, str. 24
- Tabulka č. 6: Počet realizovaných kontrol a zkontrolovaných obcí v období 2023–2025, str. 27–28
- Tabulka č. 7: Přehled splnění povinnosti provést kontroly ORP na všech úsecích veřejné správy, str. 29
- Tabulka č. 8: Srovnání počtu zkontrolovaných obcí za kontrolovaná období 2020–2022 a 2023–2025, str. 30
- Tabulka č. 9: Počet kontrol obcí provedených KÚ dle oblastí v období 2023–2025, str. 32
- Tabulka č. 10: Počet zjištěných nedostatků u obcí a uložených opatření k nápravě v období 2023–2025, str. 32
- Tabulka č. 11: Výsledky kontrol obcí dle jednotlivých oblastí za léta 2023–2025, str. 33
- Tabulka č. 12: Průměrný počet pochybení na jednu kontrolu dle jednotlivých oblastí a KÚ, str. 34
- Tabulka č. 13: Nárůst či pokles průměrného počtu pochybení na jednu kontrolu dle jednotlivých oblastí a KÚ mezi lety 2020–2022 a 2023–2025, str. 34
- Tabulka č. 14: Počet nedostatků a uložených opatření za léta 2023–2025 (ÚSÚ vůči obcím), str. 35
- Tabulka č. 15: Průměrný počet nedostatků na kontrolu dle jednotlivých ÚSÚ za léta 2023–2025 (ÚSÚ vůči obcím), str. 35
- Tabulka č. 16: Přehled o kontrolách přenesené působnosti ÚČSM za léta 2023–2025, str. 36
- Tabulka č. 17: Počet kontrol MČ a MěO a zjištěných pochybení dle jednotlivých oblastí za léta 2023–2025, str. 37
- Tabulka č. 18: Počet kontrol MČ a MěO, zjištěných nedostatků a uložených opatření dle jednotlivých oblastí, str. 37
- Tabulka č. 19: Přehled posouzených NO za léta 2023–2025, str. 61
- Tabulka č. 20: Přehled posouzených OZV za léta 2023–2025, str. 61
- Tabulka č. 21: Počet kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV, počet zkontrolovaných obcí a počet porušení zákona za léta 2023–2025, str. 68
- Tabulka č. 22: Srovnání kontrol výkonu samostatné působnosti dle typů obcí za léta 2023–2025, str. 68
- Tabulka č. 23: Přehled o kontrolách samostatné a přenesené působnosti ÚČSM za léta 2023–2025, str. 72
- Tabulka č. 24: Způsob zajištění přezkoumání hospodaření za léta 2023–2024, str. 74
- Tabulka č. 25: Přehled o zajištění přezkoumání ÚC do 200 obyvatel a s více než 20 000 obyvatel, str. 74
- Tabulka č. 26: Meziroční srovnání počtu chyb a nedostatků zjištěných MF při přezkoumání za léta 2023–2024, str. 75
- Tabulka č. 27: Chyby a nedostatky uvedené ve zprávách KÚ a MHMP o výsledcích přezkoumání hospodaření ÚC, str. 77

Grafy:

- Graf č. 1: Přehled zjištěných pochybení v oblasti ZOZ dle jednotlivých typů obcí, str. 17
- Graf č. 2: Přehled vývoje počtu nedostatků zjištěných ÚSÚ za jednotlivá hodnocená období – celkem, str. 23
- Graf č. 3: Vývoj počtu nedostatků zjištěných jednotlivými rezorty při kontrolách KÚ a MHMP, str. 23
- Graf č. 4: Srovnání průměrného počtu zjištěných nedostatků dle jednotlivých ÚSÚ, str. 23
- Graf č. 5: Vývoj počtu nedostatků zjištěných ÚSÚ u jednotlivých KÚ a MHMP, str. 25
- Graf č. 6: Srovnání průměrně zjištěných nedostatků u jednotlivých KÚ, str. 25
- Graf č. 7: Vývoj průměrného počtu kontrol provedených ročně KÚ, str. 29
- Graf č. 8: Průměrný počet kontrol provedených KÚ u každé obce v jednotlivých typech obcí za léta 2023–2025, str. 31
- Graf č. 9: Podíl obcí, které mají platnou OZV o místním poplatku ze psů (není zahrnuto HMP), str. 62
- Graf č. 10: Srovnání počtu kontrol výkonu samostatné působnosti a počtu kontrolních závěrů v letech 2023–2025, str. 69

Přílohy:

- Příloha č. 1: Seznam použitých právních předpisů
- Příloha č. 2: Přehled legislativních změn v působnosti jednotlivých ÚSÚ za léta 2023–2025
- Příloha č. 3: Opatření přijatá ÚSÚ na základě obecných doporučení uvedených v HZ za léta 2020–2022
- Příloha č. 4: Opatření přijatá KÚ a MHMP na základě obecných doporučení uvedených v HZ za léta 2020–2022
- Příloha č. 5: Opatření přijatá ÚČSM na základě obecných doporučení uvedených v HZ za léta 2020–2022
- Příloha č. 6: Přehled nedostatků zjištěných ÚSÚ při kontrolách KÚ za léta 2023–2025
- Příloha č. 7: Přehled kontrol ÚSÚ u obcí v letech 2023–2025
- Příloha č. 8: Předmět a výsledky kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV – ODK u obcí v letech 2023–2025